

ממשלת ישראל בשם מדינת ישראל
משרד הבריאות
אגף רכש נכסים ולוגיסטיקה

מכרז פומבי מס' 40/2019
להפעלת תכניות לימודים למומחיות בסייעוד עבור מנהל הסיעוד במשרד
הבריאות

משרד
הבריאות
לחיים בריאים יותר

המועד האחרון להגשת הצעות:

תאריך: 30/12/2019

שעה: 12:00

מקום: בתיבת המכרזים הנמצאת במשרד הבריאות, ברחוב ירמיהו 39, רוממה,
ירושלים

נובמבר, 2019

חשון, תש"ף

רח' ירמיהו 39, ירושלים, ת.ד. 1176 פקס: 02-5655969
39 Yirmiyahu st., Jerusalem, P.O.B. 1176, , Fax: 02-5655969
דואר אלקטרוני: nehasim@moh.health.gov.il

מבוא

1. משרד הבריאות (להלן: "המזמין"), פונה בזאת לקבלת הצעות להפעלת תכניות לימודים למומחיות בסיעוד עבור מנהל הסיעוד במשרד הבריאות (להלן: "המכרז").
2. כל המסמכים המצורפים למכרז זה (להלן: "מסמכי המכרז") מהווים חלק בלתי נפרד ממנו ויש לראותם כמשלימים זה את זה.
3. למכרז רשאים להגיש הצעות תאגידיים העומדים בדרישות המכרז ובתנאיו והמסוגלים לספק את ביצוע העבודות כאמור במסמכי המכרז.
4. יובהר כי השירותים נשואי מכרז זה יבוצעו אך ורק על ידי הספק שיזכה במכרז וכי לספק לא תעמוד האפשרות להסב את מחויבויותיו בהתאם להסכם זה לאחר.
5. כל התקשרות ליישום ההצעה תכלול התחייבות המציע לעמוד בתנאי הסכם ההתקשרות בנוסח המצורף למסמכי המכרז.
6. **יובהר שההצעות שיתקבלו במכרז ייפתחו רק לאחר אישור ועדת החריגים הצפויה לפעול במשרד האוצר בשנת 2020.**

בברכה,

אורית אפרתי-לב

מנהלת אגף רכש נכסים ולוגיסטיקה

לוטה : מסמכי המכרז כדלקמן :

תוכן עניינים

4	פרק 1 - הנחיות כלליות
20	פרק 2 - מפרט שירותים
24	נספח א' חוברת הצעה
	נספח א'1 תצהיר בדבר העדר הרשעות בעברות לפי חוק עובדים זרים, תשנ"א-1991 ולפי חוק שכר מינימום, התשמ"ז-1987
37	נספח א'2 התחייבות לשמירת סודיות וניגוד עניינים
39	נספח א'3 הצהרה בדבר שימוש בתוכנות מקור
41	נספח א'5 אישור מורשי חתימה
42	נספח א'6 החלטת ממשלה מס' 1116 שעניינה "פרסום היתרים ומסמכי התקשרות בין רשויות המדינה לגופים פרטיים
43	נספח א'7 הצהרה בדבר קיום הוראות חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות
44	נספח ב' טופס הצעת מחיר
46	נספח ג' חוזה ההתקשרות
47	נספח ג'1 נוסח ערבות לביצוע
61	נספח ג'2 קישור להוראת חשכ"ל 7.7.1.1 – פורטל ספקים
62	נספח ד' פירוט תוכניות הלימוד
63	מומחיות בסיעוד בתחום גריאטריה
64	מומחיות בסיעוד בתחום טיפול תומך
84	מומחיות בסיעוד בתחום קהילה
98	מומחיות בסיעוד בתחום כירורגיה
99	מומחיות בסיעוד בתחום פגים
114	מומחיות בסיעוד בתחום סוכרת
132	

פרק 1 - הנחיות כלליות

1. **כללי**
 - 1.1 מטרת פרק זה, הינה לפרט את הדרישות להשתתפות במכרז, המהוות חלק בלתי נפרד ממסמכי המכרז והסכם ההתקשרות אשר ייחתם עם המציע הזוכה.
 - 1.2 על כל אחד מהמציעים לקרוא בעיון רב את ההנחיות ולהגיש את הצעתו בהתאם לנדרש במסמכי המכרז.
 - 1.3 הוועדה רשאית לפסול הצעות אשר לא יוגשו בהתאם להנחיות מכרז זה.
 - 1.4 בכל מקום במסמך זה וביתר מסמכי המכרז, בו מוזכר גורם כלשהוא בלשון זכר הכוונה לזכר ולנקבה, ולהיפך, בכל מקום בו מוזכר גורם כלשהוא בלשון נקבה הכוונה לזכר ונקבה גם כן, אלא אם כן צוין במפורש אחרת.
2. **הגדרות**
 - 2.1 **המשרד או המזמין או המחלקה** – מדינת ישראל, משרד הבריאות.
 - 2.2 **המציע** – מגיש הצעה למכרז.
 - 2.3 **הכשרה מעשית** – כהגדרתה בסעיף 11 [לתקנות בריאות העם \(אישור תואר מומחה בסיעוד\), התשע"ד 2013](#).
 - 2.4 **השכלה אקדמית/ השכלה גבוהה/ תואר אקדמי** – תואר אקדמי אשר הוענק על ידי מוסד המוכר על ידי המועצה להשכלה גבוהה (המל"ג) ו/או תואר אקדמי מחו"ל (או תואר שהוענק על ידי השלוחות של מוסדות זרים להשכלה גבוהה הפועלים בישראל ואשר קיבלו רישיון מהמל"ג) ממוסד אשר ברשותו אישור הגוף להערכת תארים אקדמיים מחו"ל במשרד החינוך.
 - 2.5 **זוכה/ספק** – מציע שהצעתו תזכה במכרז.
 - 2.6 **נציג המשרד** – נציג משרד הבריאות אשר יהיה אמון על הקשר עם המציע ינחה אותו, יבקר ויבצע הזמנות עבודה והכל כמפורט במסמכי המכרז.
 - 2.7 **מוסד אקדמי** - מוסד מוכר להשכלה גבוהה שקיבל היתר לפתיחת מוסד והכרה כמוסד להשכלה גבוהה על-ידי המועצה להשכלה גבוהה.
 - 2.8 **מל"ג** – המועצה להשכלה גבוהה.
 - 2.9 **מעבדת סימולציה** - מעבדה לסימולציה רפואית בה מקיימים אימונים לצוותים רפואיים (אחיות ורופאים ברמת רופאים מתמחים ומעלה), ובה קיים כל הציוד הנדרש (כולל בובות סימולציה מתקדמות) לצורך תרגול אחיות מתמחות למיומנויות והסמכויות המוגדרות בתחום עיסוקן לרבות מיומנויות ביצוע של פרוצדורות רפואיות, קבלת החלטות בסיטואציות טיפוליות מורכבות, תרגול עבודת צוות רב מקצועי, אינטראקציות טיפוליות עם החולה ומשפחתו והצוות המטפל.
 - 2.10 **תקופת ההתקשרות** – תקופת ההתקשרות בין המציע לבין הזוכה, כפי המפורט בסעיף 9 לפרק זה.

3. רקע ושירותים

- 3.1 מנהל הסיעוד במשרד הבריאות מקיים קורסי מומחיות לאחים ואחיות בתחומים שונים. המנהל מעוניין לפתוח שישה (6) מסלולי הכשרה בתחומי מומחיות שונים עבור אחים ואחיות בעלי תואר שני ומעלה, אשר לפחות אחד מהתארים האקדמיים שברשותם הינו בסיעוד, והעומדים בדרישות הקדם לקבלה לתוכנית מומחיות בסיעוד כפי שיוגדרו על ידי המשרד:
- 3.1.1 מסלול 1 – אחות מומחית בתחום סוכרת
 - 3.1.2 מסלול 2 – אחות מומחית בתחום גריאטריה
 - 3.1.3 מסלול 3 – אחות מומחית בתחום כירורגיה
 - 3.1.4 מסלול 4 – אחות מומחית בתחום פגים
 - 3.1.5 מסלול 5 – אחות מומחית בתחום קהילה
 - 3.1.6 מסלול 6 – אחות מומחית בתחום טיפול תומך
- 3.2 מכרז זה מאגד את ששת המסלולים הנ"ל, לצורך כך, מדובר בשישה תתי מכרזים נפרדים ובלתי תלויים לכל מסלול הכשרה.
- 3.3 אין מניעה ממציע לזכות ביותר ממסלול אחד בכפוף לאמור בסעיף 4 להלן.
- 3.4 בנוסף, קיימים ארבעה (4) מסלולי הכשרה אשר עשויים להיפתח בעתיד. לכל אורך תקופת ההתקשרות, יהיה רשאי המשרד לפנות לכל המציעים אשר יזכו במסלולים השונים במכרז זה, במידה וירצה לפתוח מסלול נוסף. במקרה זה, מנגנון התמורה יהיה בהתאם למפורט במסמכי המכרז. המזמין יבקש הצעת מחיר עבור ביצוע המסלול והמציע שיגיש את הצעת המחיר הנמוכה ביותר, יזכה בתיחור. התמורה לזוכה במקרה זה תשולם בהתאם להצעת המחיר שהגיש בהליך התיחור ולפי הוראות סעיף 12 לנספח ג' – הסכם ההתקשרות.
- 3.5 כל מסלול יכלול 10-12 קורסים בהיקף של 70-7 שעות אקדמיות כל אחד, לאלו יתווספו שעות בהכשרה מעשית במוסד בריאות. ההיקף הכולל של כל מסלול עומד על כ-750 שעות לימוד.
- 3.6 משך כל מסלול הוא שנה אחת, כאשר חצי שנה תוקדש לחלק התיאורטי והחצי השני להכשרה מעשית בהיקף של יומיים - שלושה בשבוע.
- 3.7 לכל מסלול יוקצו ע"י המציע סגל אקדמי נפרד של לפחות 3-4 מרצים בהתאם להתמחות, ורכז/ת מסלול.
- 3.8 היקף כל מחזור, לכל מסלול בנפרד, יעמוד בממוצע על 25 סטודנטים, בכל אחד מן המסלולים. יובהר שסך הסטודנטים במסלול לא יעלה על 28 במחזור. ככל שמספר הסטודנטים הרשומים למסלול מסוים במחזור יפחת מ-22, ההחלטה על קיום או ביטול המחזור לאותו מסלול תהיה נתונה לשיקול דעת המזמין בלבד, ולספק לא תהיה טענה כלשהי בעניין זה.
- 3.9 הקורסים ייפתחו בכל שנה עם תחילת סמסטר החורף או האביב. יובהר כי המשרד יהיה רשאי לשנות את התאריכים בהתאם לשיקול דעתו ובתיאום עם הספקים.
- 3.10 בסיום כל קורס יתבצע מבחן רישוי על ידי הספק ובאחריותו, ציון עובר במבחנים אלו יעמוד על 70.

- 3.11 בחינת הרישוי תבצע בתום השנה ע"י המשרד ובאחריותו כתנאי לקבלת תעודת המומחית. יובהר כי הספק לא יידרש לקחת חלק באופן כשלהו במבחנים אלו.
- 3.12 הספק יידרש לנהל את המסלול מתחילתו עד סופו כולל מיון המועמדים בהתאם לדרישות הקבועות בתקנות משרד הבריאות, תיאום וארגון תכנית הלימודים על ידי מרכז/ת התוכנית בהתאם לתכנים ולרמה הלימודית הנדרשת ע"י המשרד, הפעלת הקורסים, הפעלת בחינות פנימיות, תיאום ופיקוח על ההכשרה המעשית ועוד.

4. הליך בחירה

- 4.1 ככל שמציע יזכה בציון ההצעה הגבוה ביותר, ביותר ממסלול אחד, אזי הקצאת המסלולים בין המציעים הזוכים בכל מסלול, תיעשה על ידי המשרד בהתאם לשיקול דעתו. בבואו לקבוע את הזוכים, המשרד יתחשב בפרמטרים הבאים :
- 4.2 ככל שמציע כלשהו ידורג במקום ראשון ביותר מ-3 קורסים תחולק הזכייה של המציע ע"פ המנגנון הבא :
- 4.2.1 במקרה שעבור מסלול אחד או יותר הוגשה הצעה יחידה ייבחר המציע לקורסים בו הצעתו הייתה יחידה.
- 4.2.2 במקרה שהצעת מציע תדורג ראשונה, יוכרז המציע כזוכה, במסלולים שבו הפער בין ציון הצעתו לבין ציון ההצעה הבאה הוא הגדול ביותר.
- 4.2.3 במקרה האמור בסעיף 4.2.2 אם יתקיים פער שווה בין ההצעה המדורגת ראשונה להצעה המדורגת שניה בשני מסלולים או יותר, יוכרז המציע כזוכה במסלול בו ציון הצעתו הוא הגבוה ביותר מכלל הצעותיו למסלולים השונים.
- 4.2.4 נבחר זוכה בהתאם לאמור בסעיפים 4.2.1 עד 4.2.3 בשלושה מסלולים : תימחק הצעתו מיתר המסלולים עבורם להם הגיש הצעה בנוסף, למעט אם הוא מציע יחיד במסלולים אלו. דירוג המציעים האחרים באזורים אלו יעודכן בהתאם (לדוגמא : המציע במקום השני יהפוך להיות המציע במקום הראשון).
- 4.2.5 שלבים 4.2.1 עד 4.2.3 יופעלו עד לסיום הקצאת זוכה יחיד לכל מסלול עבורו הוגשה הצעה כשירה.
- 4.2.6 במקרה בו ייותר מציע אחד למסלול, רשאי עורך המכרז לבחור במציע שנותר כזוכה, גם אם אותו מציע הוכרז כזוכה במסלול אחר.
- 4.3 ועדת המכרזים רשאית, על פי שיקול דעתה הבלעדי, לזמן מציע אשר מועמד לזכייה במסלול, לקבלת הסברים אודות הצעתו.
- 4.4 הסברים אלה יכול ויכללו קבלת נתונים תפעוליים ופיננסיים אשר ישמשו את הוועדה בבואה לקבל החלטה אודות יכולתו של המציע לעמוד במתן השירותים המבוקשים במכרז.
- 4.5 במקרה בו לא נבחרה אף הצעה לאחד או יותר מהמסלולים, רשאי עורך המכרז לפנות אל כל המציעים הכשרים שהגישו הצעות למכרז, בבקשה לקבלת הצעת למסלול עבורו לא הוגשה אף הצעה. במקרה כאמור לא יהיה רשאי המשרד לא להפעיל את ההגבלה.

5. לוח הזמנים לעריכת המכרז:

- 5.1 פרסום המכרז: 18/11/2019
- 5.2 המועד האחרון להגשת בקשה להבהרות: 05/12/2019 בשעה 15:00
- 5.3 המועד האחרון להגשת ההצעה: 30/12/2019 שעה 12:00
- 5.4 מועד תום תוקף ההצעה: 30/06/2020.
- 5.5 המשרד רשאי לשנות כל אחד מהמועדים המפורטים לעיל, ובכלל זה לדחות את המועד האחרון להגשת ההצעות, כל עוד לא חלף מועד זה. הודעה בדבר דחייה כאמור תימסר לכל מי שרכש את מסמכי המכרז או נרשם על-ידי נציג המשרד.

6. תנאי סף

תנאי הסף שלהלן מצטברים הם ויש לראותם כמשלימים זה את זה. הצעה שלא תעמוד בכל התנאים המוקדמים למכרז – תיפסל ולא תובא לדיון בפני ועדת המכרזים.

6.1 תנאי סף מנהליים

- 6.1.1 המציע הינו גוף משפטי מאוגד הרשום ברשם רשמי או גוף סטטוטורי.
- 6.1.2 אם הגוף המציע הינו עמותה:
- 6.1.2.1 המציע הינו מלכ"ר לעניין חוק מס ערך מוסף.
- 6.1.2.2 בעל אישור ניהול תקין, מטעם רשם העמותות בתוקף לשנה השוטפת.
- 6.1.3 ככל שהמציע הינו תאגיד - המציע אינו בעל חובות אגרה שנתית ברשות התאגידים בשנים שקדמו לשנה שבה מוגשת ההצעה. החברה/שותפות אינה חברה מפרת חוק או בהתראה לפני רישום כחברה מפרת חוק.
- 6.1.4 קיומם של כל התנאים הנדרשים לפי חוק עסקאות גופים ציבוריים (אכיפת ניהול חשבונות ותשלום חובות מס), תשל"ו-1976 והתנאים הבאים לו, לרבות האישורים הבאים:
- 6.1.4.1 המציע מחזיק בכל האישורים הנדרשים לפי חוק עסקאות גופים ציבוריים התשל"ו-1976 (אכיפת ניהול חשבונות ותשלום חובות מס), כשהם תקפים.
- 6.1.4.2 המציע אינו בעל הרשעות בעברות לפי חוק עובדים זרים, תשנ"א-1991 ולפי חוק שכר מינימום, התשמ"ז-1987.
- 6.1.5 המציע מתחייב לעשות שימוש אך ורק בתוכנות מקור לצורך ביצוע השירותים נשוא המכרז.
- 6.1.6 המציע מתחייב כי מתן השירותים הינם במסגרת סמכויות התאגיד וכי הצעתו חתומה ע"י האנשים המוסמכים לחתום בשם התאגיד ולחייב את התאגיד בחתימתם על מסמכי המכרז.
- 6.1.7 המציע מקיים את ההוראות לעניין ייצוג הולם לאנשים עם מוגבלות.

6.2 תנאי סף מקצועיים

מכרז פומבי מס' 40/2019 להפעלת תכניות לימודים למומחיות בסיעוד עבור מנהל הסיעוד במשרד הבריאות

6.2.1. המציע הוא מוסד אקדמי כהגדרתו לעיל המפעיל תכנית מאסטר (תואר שני) בסיעוד שאושרה על ידי המל"ג.

6.2.2. רכז התכנית :

המציע יעמיד רכז תכנית נפרד עבור כל מסלול אליו מגיש המציע את הצעתו כדלקמן :
עבור כל רכז תכנית, נדרש היקף עבודה של לפחות יומיים מלאים בשבוע במהלך שלב הלימודים התיאורטיים של המסלול, ובזמן ההכשרה המעשית - יום עבודה מלא אחת לשבועיים לפחות.
יובהר שככל ששלב ההכשרה המעשית משולב במהלך הלימודים התיאורטיים, יידרש רכז המסלול להיקף עבודה מינימלי של יומיים מלאים בשבוע לפחות.

6.2.2.1. עבור המסלולים הבאים יעמיד המציע רכז בעל תואר מומחה בסיעוד במסלול אליו הוא מוצע, אשר יתחייב לשמש כרכז תכנית :

6.2.2.1.1. מסלול 1 – אחות מומחית בתחום סוכרת

6.2.2.1.2. מסלול 2 – אחות מומחית בתחום גריאטריה

6.2.2.1.3. מסלול 3 – אחות מומחית בתחום כירורגיה

6.2.2.1.4. מסלול 4 – אחות מומחית בתחום פגים

6.2.2.1.5. מסלול 6 – אחות מומחית בתחום טיפול תומך

6.2.2.2. עבור מסלול אחות מומחית בתחום הקהילה יוצג רכז אשר יעמוד במלוא הדרישות הבאות, ויתחייב לשמש כרכז תכנית בהתאם לדרישות כאמור במפרט השירותים :

6.2.2.2.1. אח מוסמך.

6.2.2.2.2. בעל תואר אקדמי ראשון ושני המוכרים במדינת ישראל, כאשר

אחד התארים חייב להיות בסיעוד, והתואר השני נדרש להיות

באחד התחומים הבאים : סיעוד, בריאות הציבור, גרונטולוגיה.

6.2.2.2.3. בוגר השתלמות מוכרת (קורס על בסיסי) באחד מהתחומים הבאים :

6.2.2.2.3.1. טיפול נמרץ משולב (כללי)

6.2.2.2.3.2. טיפול מוגבר בחולה הגריאטרי

6.2.2.2.3.3. אונקולוגיה

6.2.2.2.3.4. רפואה ראשונית (בריאות הקהילה)

6.2.2.2.4. מועסק לפחות שנתיים בתחום הרפואה הראשונית בקהילה.

6.2.3. צוות אקדמי :

המציע יציג צוות הוראה של 3 מרצים עבור כל מסלול אליו הוא מגיש את הצעתו, אשר כל אחד מהם יעמוד בכל הדרישות המפורטות להלן :

6.2.3.1. בעל תעודת רופא מומחה או אחות מומחית בתחום ההתמחות של התכנית.

6.2.3.2. עוסק בתחום ההתמחות של התכנית, בצורה קלינית, שלוש שנים לפחות.

6.2.3.3. בעל ניסיון של 3 שנים לפחות בהוראה.

יובהר שבמסגרת ההצעה ניתן לציין עד 4 חברי סגל אקדמי, כאמור במפרט השירותים, אך על 3 מתוכם לעמוד בכל תנאי הסף לצורך הוכחת עמידה בתנאי הסף.

7. מסמכים נדרשים להוכחת תנאי הסף:

- 7.1 לצורך הוכחת עמידה בתנאי סף שבסעיף 6.1.1 יש לצרף תעודת עוסק מורשה ו/או תעודת התאגדות מאושרים ע"י עו"ד.
- 7.2 לצורך הוכחת עמידה בתנאי סף שבסעיף 6.1.2, המציע יצרף להצעתו אישור ניהול תקין, מטעם רשם העמותות, תקף לשנה הנוכחית ואישור רשות המיסים על סיווג כמלכ"ר לצורך מע"מ.
- 7.3 לצורך הוכחת עמידה בתנאי סף שבסעיף 6.1.3 יש לצרף נסח חברה/שותפות מרשות התאגידים עדכני למועד הגשת ההצעות המוכיח כי למציע אין חובות אגרה שנתית לרשם החברות בגין שנת 2017 או מוקדם מכך.
- 7.4 לצורך הוכחת עמידה בתנאי סף שבסעיף 6.1.4.1, יש לצרף אישור תקף מרואה חשבון או פקיד שומה המעיד על ניהול פנקסי חשבונות ורשומות לפי חוק עסקאות גופים ציבוריים, התשל"ו-1976.
- 7.5 לצורך הוכחת עמידה בתנאי סף שבסעיף 6.1.4.2, יש לצרף תצהיר חתום בכתב מאושר על ידי עו"ד לעניין תשלום שכר מינימום והעסקת עובדים זרים כדין, בנוסח התצהיר המופיע בנספח א'1. נוסח התצהיר מחייב ואין לסטות ממנו.
- 7.6 לצורך הוכחת עמידה בתנאי סף שבסעיף 6.1.5, יש לצרף תצהיר חתום על ידי המציע ומאומת ע"י עו"ד בדבר שימוש בתוכנות מקור בנוסח התצהיר המופיע בנספח א'3.
- 7.7 לצורך הוכחת עמידה בתנאי סף שבסעיף 6.1.6, יש לצרף תצהיר חתום על ידי המציע ומאומת ע"י עו"ד בדבר סמכויות ומורשי החתימה במציע (נספח א'5).
- 7.8 לצורך הוכחת עמידה בתנאי סף שבסעיף 6.1.7, יש לצרף הצהרה בדבר קיום הוראות חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות בנוסח ההצהרה המופיעה בנספח א'7.
- 7.9 לצורך הוכחת עמידה בתנאי הסף שבסעיף 6.2.1 ימלא המציע את סעיף 10 בחוברת ההצעה ויצרף את אישור המל"ג להפעלת התכנית לתואר שני בסיעוד.
- 7.10 לצורך הוכחת עמידה בתנאי הסף שבסעיף 6.2.2 ימלא המציע את סעיף 11 בחוברת ההצעה ויצרף התחייבות של רכז/ת התכנית המוצעת/ת לשמש כרכז/ת תכנית בחצי משרה לפחות, קורות חיים, תעודות השכלה רלוונטיות, ותעודת מומחה בסיעוד.
- 7.11 לצורך הוכחת עמידה בתנאי הסף שבסעיף 6.2.3 ימלא המציע את סעיפים 12-15 בחוברת ההצעה ויצרף קורות חיים ותעודות השכלה רלוונטיות.

8. דרישות נוספות

- 8.1 המציע יצרף להצעתו התחייבויות לשמירת סודיות ולמניעת ניגוד עניינים חתומות ע"י המציע (נספח א'2).

- 8.2 המציע יצרף להצעתו את רשימת הפרטים בהצעתו, שהמציע מעוניין שיהיו חסויים במידה והוא יזכה בהתאם לסעיף 6 לחוברת ההצעה.
- 8.3 המציע יצרף את נספח א'6 בדבר החלטת ממשלה מס' 1116 שעניינה "פרסום היתרים ומסמכי התקשרות בין רשויות המדינה לגופים פרטיים", כשהוא חתום.
- 8.4 טופס הצעת מחיר, בנוסח המצורף כנספח ב'.
- 8.5 המציע יצרף את מסמכי המכרז, לרבות מסמכי התשובות ששלח המשרד לשאלות ההבהרה, ככל שהיו כאלה, כשהם חתומים. יש לחתום על כל מסמכי המכרז והחווזה בראשי תיבות בתחתית כל עמוד כהוכחה לקריאת המסמכים והבנתם.
- 8.6 הסכם ההתקשרות (נספח ג') על נספחיו, חתום בראשי תיבות בתחתית כל עמוד, וכן בסופו.
- 8.7 כל מסמך אחר הנדרש לצורך הגשת הצעה זו, על פי מסמכי המכרז.

9. תקופת ההתקשרות

- 9.1 תקופת ההתקשרות הראשונה הינה לשנה (1). למזמין קיימת הזכות להאריך את תקופת ההתקשרות בעוד ארבע (3) תקופות נוספות בנות שנה (1) כל אחת, ובסה"כ תקופת ההתקשרות לא תארך יותר מארבע (4) שנים. יובהר כי המזמין יהיה רשאי להאריך את תקופת ההתקשרות בתקופה של שנה במקום שנתיים בהתאם לשיקול דעתו הבלעדי.
- 9.2 הארכת ההתקשרות, באם תהיה, תהיה בהודעה בכתב של מורשי החתימה מטעם המזמין (מנכ"ל המזמין וחשב המזמין).
- שלושת החודשים הראשונים ישמשו כתקופת ניסיון למתן השירותים. באם בתום תקופה זו לא יהיה המזמין שבע רצון מהשירותים המתבקשים נשוא מכרז זה, תסתיים ההתקשרות עם הזוכה ולזוכה לא תהיה כל טענה בעניין זה. הזוכה יהיה זכאי לתשלום רק בגין השירות שניתן עד למועד סיומו. במקרה שכזה, יהא רשאי המזמין לפנות למציע שדורג הבא אחריו על ידי ועדת המכרזים המשרדית להמשך מתן שירותי הייעוץ בתחומים המדוברים, כאמור בסעיף 17 להלן, ובלבד שההתקשרות עימו תהיה במסגרת היקף ההתקשרות שנקבעה מראש כאמור.

10. הערכת הצעות

- 10.1 בחינת ההצעות תעשה לפי המבחן הבא:
- 10.1.1 איכות ההצעה – 20%
- 10.1.2 הצעת המחיר – 80%
- 10.2 הבחינה תעשה בארבעה שלבים:
- 10.2.1 בשלב ראשון תיבדק עמידת המציעים בתנאי הסף, מציעים שיעמדו בתנאי הסף בלבד יעברו לשלב השני.
- 10.2.2 בשלב השני יחושב ציון האיכות הכולל למציעים והצעותיהם על סמך ניסיונם, והריאיון שיעברו במשרדי המזמין.
- 10.2.3 בשלב השלישי תיבחן הצעת המחיר רק להצעות שיקבלו ציון 70% ומעלה (מתוך 100%) בציון האיכות.

10.2.4. בשלב הרביעי יחושב הציון הכללי (מחיר ואיכות) ויינתן דירוג להצעות.

10.3 למרות האמור לעיל, במקרה שייוותרו פחות משתי הצעות העוברות את סף ה-70% בבדיקת האיכות, לכל מסלול רשאי המזמין לפי שיקול דעתו שלא לפסול הצעות שציון האיכות שלהן נמוך מ-70% אך לא נמוך מ-60%.

10.4 **שלב I - עמידה בתנאי סף**

בשלב הראשון ייפתחו כל ההצעות אשר התקבלו עד למועד האחרון להגשת ההצעות, ותיבדק עמידת המציעים בכל תנאי הסף הנדרשים להגשת ההצעות. רק הצעה שתעמוד בתנאי הסף תעבור לשלב השני.

10.5 **שלב II – איכות ניסיון המציע (כאמור בסעיף 10.1.1 לעיל)**

בשלב השני, תיבדק איכות המציעים, בהתאם למשקלות הבאות:

משקל	פירוט	מרכיב
50%	<p>תכנית העבודה, כפי שתפורט בסעיף 10 לחוברת ההצעה, תנוקד לפי הפרמטרים הבאים:</p> <ul style="list-style-type: none"> • שיטות הוראה מתקדמות ושילוב טכנולוגיה (10%) • צוות ההוראה וניסיונו המקצועי והאקדמי בתחום המסלול (15%) • פריסת שדות ומנחים קליניים להכשרה המעשית (15%) • הקצאת משאבים לתכנית, לרבות ציוד ותשתיות, חניה לסטודנטים ותמיכה טכנית (10%) 	תכנית עבודה מוצעת
50%	<p>הראיון ינוקד על פי הפרמטרים הבאים:</p> <ul style="list-style-type: none"> • היכרות עם עולם התוכן של המסלול (10%) • ניסיון בניהול אדמיניסטרטיבי וריכוז תכניות לימוד (10%) • יכולת ניהול כוח אדם (9%) • הקצאת משאבי המציע לטובת השירות (9%) • התרשמות כללית (12%) 	ראיון לרכז/ת המסלול ולמנהל החוג לסייע של המציע
100%	סה"כ	

10.5.1. דגשים לבדיקת האיכות:

10.5.2. מציע במכרז אשר לא יגיע לראיון שנקבע במסגרת הליך בחינת האיכות, רשאית ועדת המכרזים בהתאם לשיקול דעתה הבלעדי, לפסול את ההצעה כולה.

10.5.3. המזמין שומר לעצמו את הזכות לפסול על הסף מציע, אשר יתגלה כי כלל בהצעתו מידע שיקרי או מטעה.

10.5.4. לאחר בדיקת איכות ניסיון המציע בהתאם לאמור בסעיף 10.5 לעיל, יקבל המציע ציון איכות.

10.6 שלב III - מחיר (כאמור בסעיף 10.1.2 לעיל)

10.6.1. לאחר אישור ועדת המכרזים את ציוני האיכות, ייפתחו מעטפות המחיר של מציעים שקיבלו ציון 70% ומעלה (מתוך 100%) בציון האיכות, וזאת מבלי לגרוע באמור בסעיף 10.3 לעיל, ותשוקלל הצעת המחיר שהוגשה על ידי המציע (נספח ב' - טופס הצעת המחיר).

10.6.1.1. הצעות המחיר יהיו נפרדות עבור כל מסלול, ועל מציע המגיש הצעה ליותר ממסלול אחד למלא הצעות מחיר נפרדות, כנדרש בנספח ב'.

10.6.1.2. יובהר כי, התחרות לששת המסלולים תתבצע בצורה נפרדת ובלתי תלויה.

10.6.1.3. הצעת המחיר היא עבור הפעלת מסלול על כל המשתמע מכך.

10.6.2. ההצעה הכספית תכלול את כלל מרכיבי העלות עבור אספקת מלוא השירותים כולל עלויות תפעול, שעות עבודה, שעות ההכנה הדרושות, כוח האדם, הוצאות נלוות, מנהלה, אבטחה, ציוד, וכל דבר אחר הנדרש לביצוע העבודות נשוא מכרז זה.

10.6.3. ציון המחיר יקבע כך שאחוז ההנחה מהמחיר המרבי? הגבוה ביותר יקבל 100 נקודות וכל המציעים האחרים ינוקדו בציון נמוך יותר ביחס להצעה הזולה ביותר. החישוב יעשה על פי נוסחת החישוב הבאה:

$$\text{ציון המחיר} = 100 * \frac{\text{אחוז ההנחה הגבוה ביותר} - 1}{\text{אחוז ההנחה המוצע} - 1}$$

10.7 שלב IV – שקלול ציון ההצעה ובחירת הזוכה:

10.7.1. ככל שמציע הגיש הצעה ליותר ממסלול אחד, תקבל הצעתו ציון משוקלל נפרד לכל מסלול.

10.7.2. הציון הכולל יחושב על ידי שקלול ציון האיכות בהתאם לסעיף 10.5 וציון המחיר (כפי שהתקבל בחישוב שבסעיף 10.6), עבור כל אחת מההצעות בנפרד, בהתאם לנוסחת החישוב הבאה:

$$\text{ציון כללי} = (20\% * \text{ציון איכות}) + (80\% * \text{ציון מחיר})$$

10.7.3. המציע עם הציון הכללי הטוב ביותר (איכות + מחיר), יזכה באספקת השירותים בכל מסלול.

10.7.4. במקרה של שוויון מוחלט בין ההצעות, ועדת המכרזים תהא רשאית לנהל הליך תימחור נוסף (Best & Final), או לקיים עם המציעים מו"מ על המחירים המוצעים או לפצל את הזכייה, או לקיים הגרלה כמפורט בסעיף 22.9 הכול כראות עיניה.

11. תוקף ההצעות

ההצעות למכרז תישארנה בתוקף עד לתאריך המוגדר בסעיף 5 לעיל. המציע יאריך את תוקף ההצעה לקיום תנאי המכרז בהתאם, לבקשת המזמין, עד לקבלת החלטה סופית במכרז זה.

12. שאלות והבהרות

- 12.1 המשרד יקבל שאלות פונים באמצעות דואר אלקטרוני בלבד לכתובת nehasim@moh.health.gov.il (שאלות שיופנו בעל פה או בטלפון לא יענו ולא יחייבו את המזמין) עד תאריך המופיע בסעיף 5.2 באמצעות מסמך "אקסל", תוך ציון שם הפונה וסעיף רלוונטי לכל שאלה בכתב המכרז והמסמכים הנלווים.
- 12.2 לא תתקבלנה שאלות לאחר מועד זה.
- 12.3 הפנייה תכלול את שם המכרז, מספר הסעיף במכרז אליו מתייחסת השאלה, פרוט השאלה, פרטי השואל, טלפון, פקס וכתובת דואר אלקטרוני.
- 12.4 התשובות יפורסמו באתר האינטרנט של המשרד www.health.gov.il בעמוד "מכרזים" בעילום שם, וישלחו לכלל המציעים ללא ציון שם הפונה.
- 12.5 על המציעים להירשם לקבלת עדכונים באמצעות הרשמה מקוונת באתר משרד הבריאות.
- 12.6 מובהר כי בכל מקרה של פגם או חסר במכרז או מסמכיו, חובה על המציע ליתן למשרד הודעה בכתב בדבר האמור מיד עם גילוייה על ידו ועל פי המפורט לעיל, שאם לא כן יהא מושתק מלטעון כל טענה בהקשר זה.

13. הגשת הצעות

- 13.1 הגשת הצעה פירושה כי המציע מצהיר בזאת כי הוא עומד בתנאים המקדימים המפורטים במסמכי המכרז, הבין את מהות העבודה, הסכים לכל תנאי המכרז וכי בטרם הגיש את הצעתו, קיבל את מלוא המידע האפשרי, מאשר את נכונות כל הנתונים, הפרטים והעובדות המסופקים על ידו, ולפיכך יהא מנוע מלהעלות כל טענה כי לא ידע ו/או לא הבין פרט ו/או תנאי כלשהו של המכרז על כל פרטיו וחלקיו.
- 13.2 כמו כן, בהגשת הצעתו במכרז מצהיר המציע ומאשר כי הוא מכיר היטב את הדין בישראל, לרבות אם כי בלי לגרוע מכלליות האמור, את דיני המכרזים החלים בישראל ובכלל זאת את כל דרישות הרישום והרישוי הנדרשים. המציע מצהיר כי הוא עומד בדרישות תקנה 6(א) לתקנות חובת המכרזים, התשנ"ג-1993.
- 13.3 הגשת הצעה מטעם המציע מהווה הסכמתו לכל תנאי המכרז.
- 13.4 ההצעה, בצירוף כל המסמכים הדרושים הנלווים אליה, תוגש בעותק אחד קשיח מודפס ושני עותקים דיגיטליים על גבי זיכרון נייד USB (סה"כ שלושה עותקים). יש להקפיד על סימון העותק המודפס של ההצעה במילה "מקור". בכל מקרה של סתירה בין ההצעה המסומנת "מקור" לבין ההצעה המופיעה על גבי התקליטורים, יגבר תוכנה של ההצעה המסומנת "מקור".
- 13.5 אין למלא בחוברת המכרז כל פרט מהפרטים הכלולים בהצעת המחיר ואין להזכיר פרטים אלה בכל מסמך אחר המוגש על-ידי המציע אלא אך ורק במעטפת המחיר, כמפורט להלן.

- 13.6 העותק המקורי של הצעת המחיר (נספח ב'), והעתק של הצעת המחיר יוכנסו למעטפה שעליה ייכתב "הצעת מחיר עבור מכרז מס' 40/2019" (להלן: "מעטפת המחיר"). **מציע המעוניין להגיש הצעה ליותר מסלול אחד, יצרף הצעות מחיר כמספר המסלולים אליהם הוא ניגש.**
- 13.7 מעטפת המחיר תיחתם בחותמת המציע ותוכנס כשהיא סגורה וחתומה לתוך מעטפת ההצעה.
- 13.8 את ההצעות יש להגיש במעטפה סגורה, שלא תישא עליה סימני זיהוי כלשהם, לתיבת המכרזים הממוקמת ברחוב ירמיהו 39, רוממה, ירושלים. על המעטפה יש לציין: "מכרז מס' 40/2019 להפעלת תכניות לימודים למומחיות בסייעוד עבור מנהל הסיעוד במשרד הבריאות" בלבד, ללא שם המציע או כל פרט מזהה אחר.
- 13.9 המועד האחרון למסירת ההצעות הינו בתאריך המופיע בסעיף 5.3. יודגש כי המשרד רשאי, לפי שיקול דעתו הבלעדי המוחלט ומבלי שתהא עליו חובת הנמקה, להאריך את המועד להגשת הצעות בהודעה בכתב למציעים שרכשו מהמשרד את מסמכי המכרז. למציעים לא תהיה כל טענה ו/או דרישה ו/או תביעה עם הארכת המועד כאמור.
- 13.10 מעטפה שלא תימצא בתיבת המכרזים במועד ובשעה הנקובים לעיל תיפסל על הסף.
- 13.11 הוראות מיוחדות לגבי הגשת עותקים דיגיטליים:
- 13.11.1 על כל מסמכי ההצעה להיות ערוכים, חתומים ומסודרים באופן זהה לעותק הקשיח של ההצעה.
- 13.11.2 על העותק הדיגיטלי להיות זהה לחלוטין לעותק הקשיח לרבות חתימות וחתימות המציע במקומות הנדרשים.
- 13.11.3 העותק הדיגיטלי של ההצעה יכיל את ההצעה כולה (למעט הצעת המחיר), על נספחיה בפורמט PDF.
- 13.11.4 על מציע לוודא שהעתק הדיגיטלי קריא וברור.
- 13.11.5 מובהר כי חל איסור להכליל את הצעת המחיר בעותק הדיגיטלי של ההצעה.

14. אופן הגשת ההצעה

- 14.1 בחוברת ההצעה מצורפים טפסים שונים ודרישות למסמכים מהמציע. יש למלא את חוברת ההצעה בשלמותה, לצרף את כל המסמכים הנדרשים, בסדר המפורט בחוברת ההצעה ונספחיה וכן למספרם.
- 14.2 הצעה חלקית או במתכונת שונה מהמתכונת המפורטת במכרז עלולה לא להיבדק ואף להיפסל על הסף. עם זאת, ועדת המכרזים שומרת לעצמה את הזכות לדרוש מהמציעים שהצעותיהם נמצאו מתאימות, בין אם מדובר במציע בודד ובין אם מדובר במספר מציעים (לרבות עם חלק מהמציעים בלבד), לתקן את הצעותיהם ולהשלים מסמכים חסרים במידת הצורך. ועדת המכרזים תודיע למציעים, לפי העניין, על המועד האחרון להגשת הצעה מתוקנת, אם וככל שהיא תראה לנכון לקבוע הליך כאמור.
- 14.3 ההצעות תוגשנה בשפה העברית. כמו כן נספחים, אישורים תעודות וכל פרט אחר הנדרש במכרז יוצגו רק בשפה העברית.

15. שינויים והסתייגויות

- 15.1 לגבי כל שינוי, תוספת או הסתייגות שייעשו על ידי המציע ביחס למסמכי המכרז, בין בגוף המסמכים בין במסמך לוואי ובין בדרך אחרת, תהיה ועדת המכרזים רשאית, בהתאם לשיקול דעתה המוחלט בנדון, לפעול באחת או יותר מהדרכים הבאות:
- 15.1.1 לפסול או לדחות את הצעתו של המציע;
 - 15.1.2 לראות את הצעת המציע כאילו לא נעשו בה השינויים כלל;
 - 15.1.3 לדרוש הבהרות מן המציע בעניין השינוי שנעשה;
 - 15.1.4 לתקן את ההצעה או כל פעולה אחרת בהתייחס להצעת המחיר, בכל מקרה של טעות חישובית, הגלויה על פני ההצעה והכל עד כדי שינוי סכומים כתיקון לטעויות החישוביות כאמור. הודעה על שינוי כאמור במידה ויבוצע, תימסר למציע.

16. התחייבויות ואישורים שידרשו מהמציעים הזוכים

לשם הבטחת ביצוע התחייבויותיהם במסגרת ההסכם שיחתם עם הזוכים, על הזוכים להגיש:

16.1 ערבות ביצוע:

- 16.1.1 הזוכים במכרז יידרשו להפקיד אצל נציג המזמין, תוך שבעה (7) ימים מיום ההודעה על הזכייה, ערבות בנקאית לביצוע על סכום של 13,000 ₪, בנוסח נספח 1 להסכם ההתקשרות (להלן: "ערבות ביצוע"), לכל מסלול. במידה ומציע אחד יזכה בשני מסלולים, יגיש המציע ערבות לביצוע אחת בגובה 26,000 ₪. במידה ומציע אחד יזכה בשלושה מסלולים, יגיש המציע ערבות לביצוע אחת בגובה 39,000 ₪, וכן הלאה.
- 16.1.2 ערבויות הביצוע יהיו בתוקף בכל תקופת החוזה (ותקופות ההארכה של החוזה, באם יהיו) ו-60 יום לאחר מכן.
- 16.1.3 הערבות תשמש כביטחון לקיום התחייבויות הזוכה על פי ההסכם שיחתם עמו (להלן: "הסכם ההתקשרות"). הערבות לביצוע תהיה אוטונומית, בלתי מותנית וברת חילוט, צמודה למדד המחירים לצרכן וניתנת לגבייה על פי דרישה חד צדדית של המזמין.
- 16.1.4 הערבות תהיה של מוסד בנקאי או של חברת ביטוח שברשותה רישיון לעסוק בביטוח ע"פ חוק הפיקוח על עסקי הביטוח, התשמ"א-1981 ואשר אושרה ע"י החשב הכללי באוצר למתן ערבויות למכרזים ממשלתיים. הערבות תהיה חתומה על ידי נציגי המוסד הבנקאי/חברת הביטוח.
- 16.1.5 המציעים שיזכו במכרז מתחייבים לדאוג ולוודא כי בכל תקופת ההתקשרות תהיה בידי המזמין ערבות תקפה, בנוסח נספח 1 להסכם ההתקשרות במדויק, הערבות תהיה במלוא הסכום האמור לעיל.

16.1.6. במקרה של אי מילוי התחייבויות המציע לפי הסכם ההתקשרות (נספח ג'), יהיה המזמין רשאי לחלט את ערבות הביצוע וזאת בנוסף לזכותו לתבוע מן המציע כל סעד ו/או פיצוי לפי כל דין. בכל מקרה בו המזמין יבצע חילוט של הערבות כאמור, יידרש המציע להשלים את ערבות הביצוע לסכומה המלא בתוך 15 ימי עסקים.

16.2. את ערבות הביצוע יש להציג תוך 7 ימים מיום ההודעה על הזכייה במכרז. מילוי הדרישות הנ"ל מהווה תנאי מוקדם להתקשרות. לא הפקיד המציע הזוכה במכרז ערבות ביצוע כנדרש ובמועד, ו/או לא מילא תנאי אחר מהדרישות הנ"ל, ייחשב הדבר כאי מילוי התחייבויותיו לפי מכרז זה והמזמין יהיה זכאי לפעול כנגד המציע בהתאם לכל סעד העומד לו לפי כל דין.

16.3 פורטל הספקים

16.3.1. הזוכה יידרש, בכפוף לשיקול דעתו של המזמין, להגיש דיווחים וחשבונות הנדרשים לצורך תשלום עבור עבודתו, במסגרת פורטל הספקים הממשלתי, בשים לב להוראות התכ"מ והנחיות החשב הכללי הרלוונטיות. מצורף כנספח ג'2 - קישור להוראות חשכ"ל 7.7.1.1 – פורטל ספקים.

16.3.2. יודגש כי הזוכה יישא בכלל העלויות הכרוכות בהתחברות לפורטל הספקים הממשלתי.

17. "זוכה שני"

17.1. במקרה של הכרזה על זוכה כ"זוכה ראשון" במסלול אחד, המזמין רשאי לקבוע כי המציע שהצעתו דורגה במקום השני יוגדר כ"זוכה שני" ובהתאם ייבחר "זוכה שלישי".

17.2. במידה ויחליט המזמין להפסיק את ההתקשרות עם הזוכה במכרז, רשאי המזמין, על פי שיקול דעתו הבלעדי, להתקשר עם ה"זוכה השני" ו/או "הזוכה השלישי". במידה ויתקשר המזמין עם "הזוכה השני" (והשלישי בהתאמה) לפי האמור לעיל, יחולו על התקשרות זו כל הכללים לפי מכרז זה, לרבות תקופת הניסיון. "הזוכה השני" ו/או "הזוכה השלישי" יהיה מחויב להתקשרות עם המזמין בתוקף בהתאם לתקופת הצעתו כמפורט בסעיף 11 לעיל. במקרה שהסתיים תוקף תקופת ההצעות המאוחרת תותנה ההתקשרות עם "הזוכה השני" או "הזוכה השלישי" בהסכמתו.

18. שמירת סודיות והיעדר ניגוד עניינים

18.1. הזוכה במכרז ועובדיו ומי מטעמו יתחייבו לשמור בסוד, לא להעביר, להודיע, למסור, להביא לידיעת כל אדם, כל ידיעה שתגיע אליהם אגב או בקשר עם ביצוע החוזה או בתוקף או במהלך או אגב ביצועו, תוך תקופת ביצועו, לפני תחילתו או לאחר מכן, לרבות שימוש בכל האמצעים הנדרשים על מנת לשמור על אבטחת מידע ברמה גבוהה.

18.2. בסיום החוזה עם הזוכה, מתחייב הזוכה להחזיר למזמין או למי שהמזמין יורה לו את כל המסמכים והפרטים או כל חומר אחר שהובא לידי ו/או שאסף במסגרת ביצוע החוזה.

18.3 מפר הוראה זו היא צפוי לתביעה משפטית וכן ייקנס ע"י המזמין ע"י חילוט הערבות הבנקאית שימציא למזמין לביצוע החוזה. בנוסף על חילוט הערבות המזמין יהא רשאי לתבוע את מפר הוראה זו על כל נזק ובכל סכום שיראה לו כנכון. כמו כן, מהווה הפרת הוראה זו עבירה פלילית על פי סעיף 118 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 ועל פי סעיף 5 לחוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981, וכן עוולה אזרחית לפי ס' 4 לחוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981.

18.4 המציע יפרט בהצעה את כל הקשרים המקצועיים, העסקיים והאישיים עם גורמים אחרים העלולים ליצור ניגוד אינטרסים עם מתן שירותיו למזמין בהתאם להצעה זו (לעניין זה יש לפרט גם קשרים של בני משפחה או תאגידים הקשורים למציע). ועדת המכרזים שומרת לעצמה את הזכות לפסול הצעות שיש בהן לדעתה חשש למצב של ניגוד עניינים במתן השירות נשוא המכרז.

19. עיון בהצעת הזוכה

19.1 בהתאם לתקנה 21(ה) לתקנות חובת המכרזים, התשנ"ג-1993, עומדת למציעים הזכות לעיין בהצעה הזוכה.

19.2 במידה ולמציע פרטים בהצעה שהוא מבקש שיהיו חסויים בפני הצגה למציעים אחרים מטעמי סוד מקצועי או מסחרי יפרט המציע בנספח א' במפורש אלו פרטים בהצעתו הוא מבקש שיהיו חסויים. מציע שלא יציין פרטים שכאלה, ייראה כמי שהסכים לחשיפת הצעתו כולה. ההחלטה הסופית על חיסיון סעיפים תהה של המזמין בלבד. בהגשת הצעתו מסכים ומאשר המציע מראש כי אין ולא יהיו לו כל טענות, דרישות ו/או תביעות כנגד המזמין בגין כל החלטה בנדון.

19.3 יובהר כי מציע אשר יודיע כי פרטים בהצעתו הם חסויים בפני הצגה למציעים אחרים מתחייב בעצם הודעתו זו כי לא יבקש לראות פרטים אלה בהצעתם של מציעים אחרים.

19.4 יודגש כי שיקול הדעת בדבר היקף זכות העיון של המציעים הינו של ועדת המכרזים ושל ועדת המכרזים בלבד, אשר תפעל בנושא זה בהתאם לדיני המכרזים ולאמות המידה המחייבות רשות מנהלית.

19.5 החליטה ועדת המכרזים לדחות את ההשגה, תודיע על כך ועדת המכרזים למציע הזוכה בטרם מסירת החומר לעיונו של המבקש.

19.6 יודגש כי ניסיונו של המציע, היקף פעילותו, סוג פעילותו, וכן המחיר שבו נרכשים ממנו השירותים על ידי המזמין לא יהוו סוד מסחרי או סוד עסקי. מציע שבחר להשתתף במכרז מביע בכך את הסכמתו לאמור בסעיף זה.

19.7 יובהר כי בכל מקרה הצעת המחיר של המציע תהיה גלויה למציעים האחרים, ובמסגרת הליך העיון בהצעות ניתן יהיה להציגה כאמור.

19.8 עיון במסמכי המכרז לאחר הודעה על הזוכה במכרז, יעשה לאחר תשלום אגרה בסך 200 ₪ שתשלום מראש לפקודת משרד הבריאות.

19.9 עיון במסמכי המכרז יעשה בהתאם לחוק חובת המכרזים ותקנותיו, ולאחר תאום מראש עם מזכירת הוועדה.

20. סמכות השיפוט

הסמכות הבלעדית לדון בכל תובענה שעילתה במכרז זה תהא אך ורק לבית המשפט המוסמך בירושלים.

21. פיקוח ובקרה מטעם המזמין

המציע מתחייב לאפשר לאחראי מטעם המזמין או מי מטעמו של המזמין לבקר פעולותיו, לפקח על ביצוע כלל השירותים הנדרשים במכרז זה ועל הוראות ההסכם שייחתם.

22. זכויות המזמין

- 22.1 המזמין שומר לעצמו את הזכות לבחור את ההצעה המעניקה לו את מירב היתרונות על פי אמות המידה שנקבעו במסמכי המכרז אבל אינו מתחייב לבחור בהצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא ורשאי יהיה להחליט שלא להתקשר כלל, מטעמים תקציביים או אחרים.
- 22.2 המזמין אינו מתחייב לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא. המזמין רשאי להרחיב או לצמצם את היקף המכרז ו/או הפרויקטים או לבטלו מסיבות ארגוניות, תקציביות או אחרות, וזאת גם לאחר שיוכרז על הזוכה במכרז, ללא צורך בנימוק החלטתו, ללא הודעה מוקדמת וללא כל פיצוי. במקרה זה תימסר הודעה מתאימה למציעים.
- 22.3 למזמין נשמרת הזכות לפנות במהלך הבדיקה אל המציע כדי לקבל הבהרות או כדי להסיר אי בהירויות, בכפוף לחוק חובת המכרזים, התשנ"ג-1993, והתקנות שהותקנו מכוחו, לבקר במתקני המציע ו/או לזמן לראיון נוסף מי מהמציעים, שימצא לנכון על פי שיקול דעתו הבלעדי.
- 22.4 ככל שאף אחת מההצעות לא תשביע את רצון המזמין מבחינת מחיר ההצעה, רשאי המזמין לאפשר הגשת הצעות מחיר חדשות לכל המציעים שעברו את כל התנאים המקדימים של המכרז בפרק זמן שתקבע ועדת המכרזים ובלבד שמדובר בהצעה המיטיבה עם עורך המכרז ביחס להצעה המקורית. ככל שלא יממש מציע זכות זו תיבחן הצעתו בהתאם למתכונת שהוגשה במועד הגשת ההצעות במכרז.
- 22.5 למזמין נשמרת הזכות לבחור יותר ממציע אחד לביצוע השירותים. המזמין שומר לעצמו את הזכות להתקשר עם הזוכה לגבי חלק מהצעתו ו/או לפצל את העבודה בין מספר זוכים.
- 22.6 מובהר וברור לכל כי ההתקשרות ומימוש המכרז ע"י המזמין מותנית בקיום תקציב. המזמין שומר לעצמו את הזכות לבטל את המכרז ו/או את ההתקשרות במידה ולא יאושר התקציב לעניין מכרז זה, ללא כל פיצוי.
- 22.7 למזמין נשמרת הזכות לסיים את החוזה בסוף כל שנה קלנדרית.
- 22.8 המזמין שומר לעצמו את הזכות לקיים מו"מ עם כל אחד מן המציעים, לרבות לגבי התעריף ולגבי יתר התנאים.
- 22.9 מבלי לגרוע מהאמור לעיל, אם לאחר שקלול התוצאות קיבלו שתי הצעות או יותר ניקוד זהה שהוא הניקוד השני בגובהו, תיבחר ההצעה הזוכה בדרך של הגרלה כמפורט להלן:
 - 22.9.1 המציעים שהצעותיהם קיבלו ניקוד זהה כאמור לעיל יוזמנו למשרדי המזמין לצורך עריכת ההגרלה. הזמנות יישלחו למציעים בדואר רשום.
 - 22.9.2 ההגרלה תתבצע בנוכחות נציגי ועדת המכרזים אצל המזמין.

- 22.9.3. שמות המציעים יירשמו על גבי שני פתקים לבנים זהים, יקופלו מספר זהה של פעמים ויוכנסו לתוך תיבה.
- 22.9.4. יו"ר ועדת המכרזים ישלף מתוך התיבה פתק אחד מבין השניים.
- 22.9.5. המציע הזוכה יהיה זה ששמו יופיע על גבי הפתק ששלף יו"ר ועדת המכרזים כאמור בסעיפים 22.9.1 - 22.9.4 לעיל.
- 22.9.6. מובהר כי מציע שהוזמן לצורך עריכת הגרלה ולא התייצב במועד, יהא מנוע מלטעון כנגד תוצאותיה של ההגרלה. עוד מובהר, כי באי התייצבות של המציע שהוזמן כאמור בסעיף זה אין כדי למנוע מהוועדה לקיים את ההגרלה שלא בנוכחותו.

פרק 2 - מפרט שירותים

1. מבוא

- 1.1 מפרט זה מאגד את דרישות המזמין. על המציעים לעמוד בכל הדרישות המקצועיות, המנהליות וכן בכל דרישה אחרת המפורטת במסמך זה ו/או ביתר מסמכי המכרז. השתתפות במכרז מהווה התחייבות המציע בדבר יכולתו ומחויבותו לעמוד בתנאים ובמטלות אלו.
- 1.2 הדרישות בפרק זה תקפות לגבי ששת המסלולים המבוקשים, אלא אם צוין במפורש אחרת.

2. הכרת תנאי העבודה

- 2.1 על המציע להביא בחשבון בהצעתו את כל תנאי העבודה ופרטיה. לא תוכרנה כל תביעות אשר תנומקנה באי הבנת או אי הכרת התנאים ו/או הפרטים כאמור, לרבות כל טענה בדבר עלויות התפעול, היקפי העבודה, אופייה, היקף הציוד הנדרש, תאום, או כל טענה אחרת כהצדקה לאי ביצוע מילוי הדרישות. כמו כן, לא תתקבל כל טענה בדבר אי התאמה בין השירות הנדרש במכרז לבין השירות הנדרש בפועל.

3. השירותים המבוקשים

- 3.1 מנהל הסיעוד במשרד הבריאות מקיים קורסי מומחיות לאחים ואחיות בתחומים שונים. המנהל מעוניין לפתוח שישה (6) מסלולי הכשרה למומחיות בסיעוד עבור אחים ואחיות בעלי תואר שני ומעלה:
- 3.1.1 מסלול 1 – אחות מומחית בתחום סוכרת
 - 3.1.2 מסלול 2 – אחות מומחית בתחום גריאטריה
 - 3.1.3 מסלול 3 – אחות מומחית בתחום כירורגיה
 - 3.1.4 מסלול 4 – אחות מומחית בתחום פגים
 - 3.1.5 מסלול 5 – אחות מומחית בתחום קהילה
 - 3.1.6 מסלול 6 – אחות מומחית בתחום טיפול תומך
- 3.2 משך כל מסלול הוא שנה אחת, כאשר חצי שנה תוקדש לחלק התיאורטי והחצי השני להכשרה מעשית בהיקף של יומיים-שלושה בשבוע. יובהר שניתן לשלב במהלך המסלול בין לימודים תיאורטיים לבין ההכשרה המעשית, אך בכל מקרה לא תחל ההכשרה המעשית לפני שהושלמה לפחות מחצית מתכנית הלימודים התיאורטית, כמפורט בתקנה 11(ג) לתקנות בריאות העם (אישור תואר מומחה בסיעוד), התשע"ד – 2013, או כפי שתתעדכן מעת לעת.
- 3.3 תכנית הלימודים מוכתבת על ידי מנהל הסיעוד במשרד הבריאות וכוללת לימודים תיאורטיים, סדנאות והכשרה מעשית. המשרד רשאי לעשות שינויים בתכנית הלימודים בהתאם לשיקול דעתו. התכנית מצורפת כנספח ד' למכרז זה. תכנית הלימודים של מסלול הקהילה טרם נקבעה – מצ"ב בנספח ד' חוזר מנכ"ל בנושא, אך תכנית הלימודים המלאה תוגדר לספק הזוכה בהמשך על ידי המזמין.

- 3.4 כל מסלול יכול 10-12 קורסים בהיקף של 70-7 שעות אקדמיות כל אחד, לאלו יתווספו שעות בהכשרה מעשית במוסד בריאות. ההיקף הכולל של כל מסלול עומד על כ-750 שעות לימוד.
- 3.5 על הספקים הזוכים יהיה להתקשר עם מוסדות הבריאות עבור השתתפותם בהכשרה הקלינית. המציע יצהיר בהצעתו כי הוא התקשר עם מוסד בריאות תוך ציון שם המוסד ושמות המנחים, לצורך ביצוע ההכשרה המעשית.
- 3.6 ההכשרה המעשית תהיה במוסד אשר יאפשר תרגול של כל הסמכויות הרלבנטיות של האחים/אחיות ובהנחיית מומחה בתחום.
- 3.7 הספק יפרסם תקנון למסלול אשר יאושר על ידי המשרד כך שההנחיות של המשרד יאומצו לתוך התקנון לכל הפחות.
- 3.8 המשרד מתחייב שמחזור לא יעלה על 28 סטודנטים. במידה וירשמו פחות מ-22 סטודנטים למחזור, המשרד יחליט האם לפתוח את המחזור או לא, לפי שיקול דעתו הבלעדי. במקרה בו יחליט המשרד שלא לפתוח את המחזור, הספק יפוצה ב-3% מעלות המסלול על פי הצעת המחיר אותה הגיש, בגין ההשקעה שלו בהכנת המסלול ובהליך הקבלה.
- 3.9 יובהר כי התשלום לספק יהיה תשלום להפעלת המסלול כאמור בהצעת המחיר של המציע הזוכה בלבד, ובהתאם לכללים הקבועים לתמורה כמפורט בסעיף 12 לנספח ג' – הסכם ההתקשרות. גביית התשלום מהסטודנטים תתבצע על ידי הספק כאמור בסעיף 3.17 ובאחריותו המלאה, והמזמין לא יהווה צד בעניין.
- 3.10 הקורסים ייפתחו בכל שנה עם תחילת סמסטר החורף או האביב. יובהר כי המשרד יהיה רשאי לשנות את התאריכים בהתאם לשיקול דעתו ובתיאום עם הספקים.
- 3.11 במהלך ובסיום כל קורס יתבצעו מבחנים על ידי הספק ובאחריותו ולא פחות משלושה מבחנים פנימיים (שני מבחנים במהלך הקורס ומבחן מסכם), ציון עובר במבחנים אלו יעמוד על 70.
- 3.12 בחינת רישוי תתבצע בתום השנה ע"י המשרד ובאחריותו כתנאי לקבלת תעודת המומחית. יובהר כי הספק לא יידרש לקחת חלק באופן כלשהו במבחנים אלו.
- 3.13 הספק ינהל את הליך קבלת המועמדים לרבות קבלת מסמכי ההרשמה, ועדכון המועמדים על סטטוס בקשתם להתקבל למסלול.
- 3.14 הספק יכין תיק עבור כל מועמד לכל מסלול אשר יכול לכל הפחות את המסמכים הבאים:
- 3.14.1 טפסי הרשמה
 - 3.14.2 קורות חיים
 - 3.14.3 מסמכי השכלה והכשרה
 - 3.14.4 המלצות ממונים ועמיתים
- 3.15 תיק המועמד יועבר למזמין והמזמין הוא זה שיקבע מי מהמועמדים יתקבלו לקורס ומי לא. המשרד יעדכן את הספק על הנרשמים שהתקבלו.
- 3.16 הספק יידרש לנהל את המסלול מתחילתו עד סופו כולל מיון המועמדים בהתאם לדרישות הקבועות בתקנות משרד הבריאות, תיאום וארגון תכנית הלימודים על ידי מרכז/ת התוכנית בהתאם לתכנים ולרמה הלימודית הנדרשת ע"י המשרד, הפעלת הקורסים, הפעלת בחינות פנימיות, תיאום ופיקוח על ההכשרה המעשית ועוד.

- 3.17 שכר הלימוד לסטודנט שיגבה הספק, לא יעלה על שכר הלימוד לתואר שני לשנת לימוד אקדמית כפי שנקבע על ידי המליג לאותה שנת לימודים וייגבה ישירות ע"י הספק מהסטודנט. מובהר כי כל סיכוני הגבייה יחולו על הספק.
- 3.18 הספק ינהל את כל ההליך האדמיניסטרטיבי של הקורסים לרבות גביית שכר לימוד, תשלומים למרצים ולמנחים הקליניים, שירותי מזכירות, צילום חומרים, ניהול הליך המבחנים וכו'.
- 3.19 הספק יהיה רשאי לפרסם את התכנית רק לאחר קבלת אישור המשרד בדבר קיומו ותכנון. המשרד יפרסם את התוכנית במקביל בהתאם לשיקול דעתו.
- 3.20 פירוט אודות כל אחד מהמסלולים כולל רקע, תכנית לימודים, מטלות, הכשרה מעשית ועוד מופיע בנספח ד' למכרז. יובהר כי המזמין יהיה רשאי לבצע שינויים בכל המידע המופיע בנספח ד'.

4. הפסקת לימודים

- הפסקת לימודים של סטודנט תבוצע באישור המשרד בלבד ותעשה באחד מן המקרים הבאים :
- 4.1 המשרד אישר את פרישתו של הסטודנט. במקרה זה יקבל הסטודנט החזר של יתרת שכר הלימוד בניכוי קנס שייקבע מראש.
- 4.2 ניתן להדיח משתתף מהתכנית במידה והסטודנט :
- 4.2.1 לא נכח באחוז השיעורים המינימלי הנדרש בתכנית.
- 4.2.2 לא עמד בדרישת השעות והמטלות המחייבות במסגרת הקורס או בהכשרה המעשית.
- 4.2.3 התנהג בצורה לא נאותה.
- 4.2.4 אירוע הפרה בטוהר בחינות

5. כוח אדם

5.1 צוות אקדמי/מרצים :

צוות ההוראה יהווה את עמוד התווך המקצועי של המסלול ויורכב מ-3-4 חברי סגל אקדמי או מרצים מן החוץ לכל מסלול, המומחים בתחום. קבוצה זו תהווה תשתית ליעוץ והוראה בקורסים. בנוסף לסגל הקבוע, ההרצאות בקורס יינתנו על ידי סגל האוניברסיטה או על ידי מרצי חוץ שיבחרו על ידי רכז/ת התוכנית ובתנאי שהם מומחים בתחום ההתמחות הנלמד. **יובהר שלצורך עמידה בתנאי הסף המקצועיים למכרז, נדרשים 3 חברי סגל אקדמי בלבד אשר עומדים בתנאי הסף.**

5.2 רכז מסלול ונציג ניהולי :

- 5.2.1 הספק יעמיד מטעמו רכז מסלול אשר ישמש גם כנציג הניהולי מול המזמין.
- 5.2.2 תחומי האחריות של רכז/ת המסלול יכללו בין היתר :
- 5.2.2.1 הרכז יהיה איש הקשר בין הספק לבין המזמין בכל הקשור למתן השירותים על פי המכרז וההסכם.
- 5.2.2.2 הרכז יהיה בעל סמכות להחליט בשם הספק בכל הנוגע להחלטות תפעוליות שוטפות ולטיפול בבעיות שונות וליתר הדרישות, הכול בכפוף להוראות המכרז.

- 5.2.2.3 הרכז יבדוק ויבקר את ביצוע השירותים וידאג לטיפול בכל בעיה אשר תתעורר. הרכז יהיה זמין לפנייות המזמין בשעות העבודה המקובלות (8:00-17:00) ובמקרים דחופים גם מחוץ לשעות אלו.
- 5.2.2.4 הפעלה שוטפת של הקורס.
- 5.2.2.5 מתן מענה לפנייות הסטודנטים בנושאים מקצועיים ואדמיניסטרטיביים.
- 5.2.2.6 תיאום הרצאות.
- 5.2.2.7 פיתוח מבחנים.
- 5.2.2.8 בדיקת מבחנים.
- 5.2.2.9 הנגשת חומרי הקורס.
- 5.2.2.10 תיאום הכשרה מעשית.
- 5.2.2.11 הערכה ובקרה של איכות ההכשרה המעשית והתקדמות הסטודנטים.
- 5.2.2.12 דיווח למנהל הסיעוד על העמידה בתוכנית.
- 5.2.3 ככל שהחלק התיאורטי בקורס נפרד מהשלב המעשי, הספק רשאי להוריד את היקף שעות העבודה של רכז/ת המסלול בשלב ההכשרה המעשית, אך היקף העבודה לא יפחת מ-8 שעות שבועיות, ובתנאי שהרכז/ת מבצע את כל המשימות כמפורט לעיל ובצורה איכותית ויעילה.

יובהר שהמזמין רשאי לדרוש את החלפת רכז המסלול בכתב. במקרה כזה, הספק יידרש למצוא רכז חלופי אשר עומד בכל דרישות המכרז ולאשרו מול המזמין בתוך 30 יום מרגע קבלת הדרישה.

6. ציוד ותשתיות

- 6.1 הספק יקצה חדרי לימוד המתאימים לכל הסטודנטים יחד עם מחשב, מקרן, סאונד, חיבור לאינטרנט וכו'.
- 6.2 הספק יקצה תשתית מתאימה לקיום בחינות תוך הקפדה על טוהר הבחינות.
- 6.3 הספק יספק לסטודנטים גישה לספריה רפואית.
- 6.4 הספק יקצה חנייה למרצים ולמרכז/ת הקורס וחנייה בהנחה לסטודנטים במקום נגיש וקרוב, ובעלות סבירה. הספק יציג בהצעה את פתרונות החנייה לסטודנטים.
- 6.5 הספק יקצה חדר עם 20 מחשבים לפחות לטובת תרגול עבודה עם מאגרי מידע המחוברים לאינטרנט, ולמאגרי מידע רפואיים, בהיקף של 28 שעות לסטודנט.

מכרז פומבי מס' 40/2019 להפעלת תכניות לימודים למומחיות בסיעוד עבור מנהל הסיעוד במשרד

הבראות

חוברת הצעה

שם מלא של המציע, כפי שהוא מופיע ברשם
רשמי

חתימת המציע

יש לסמן את המסלולים להם מגיש המציע את הצעתו :

מסלול 4 – אחות מומחית בתחום פגים

מסלול 1 – אחות מומחית בתחום סכרת

מסלול 5 – אחות מומחית בתחום קהילה

מסלול 2 – אחות מומחית בתחום גריאטריה

מסלול 6 – אחות מומחית בתחום טיפול

תומך

מסלול 3 – אחות מומחית בתחום כירורגיה

טופס הגשת הצעה

לכבוד

תחום נכסים ושירותים

משרד הבריאות**הנדון : הצעה למכרז פומבי מס' 40/2019 להפעלת תכניות לימודים למומחיות בסיעוד עבור מנהל****הסיעוד במשרד הבריאות**

1. אני החתום מטה מציע בזה את שירותי לביצוע העבודה שבנדון, בהתאם לתנאי המכרז.
2. הנני מצהיר ומאשר שקראתי והבנתי את כל התנאים המפורטים והנדרשים במסמכי המכרז הנ"ל על כל נספחיו, ומתחייב בזה למלא אחר כל התנאים והדרישות לשביעות רצונכם המלאה.
3. אני חותם בזה על נוסח החוזה (נספח ג').
4. **העדר ניגוד עניינים** : המציע יפרט את כל הקשרים המקצועיים, העסקיים והאישיים עם גורמים אחרים העלולים ליצור ניגוד אינטרסים עם מתן שירותים למזמין בהתאם להצעה זו (לעניין זה יש לפרט גם קשרים של בני משפחה או תאגידיים) :

- א. _____
- ב. _____
- ג. _____
- ד. _____
- ה. _____
- ו. _____

5. אני מצהיר בזאת כי אין לי או לבן משפחתי או לתאגידיים הקשורים עמי כל ניגוד עניינים עם גורמים אחרים העלולים ליצור ניגוד אינטרסים עם מתן שירותים למזמין בהתאם להצעה זו, במידה ויתגלה חשש לניגוד עניינים כאמור, אודיע על כך בהקדם האפשרי לאחראי מטעם המזמין.
6. להלן העמודים בהצעתי העלולים לחשוף סוד מסחרי או סוד מקצועי. וכן הנימוק למניעת החשיפה :

- _____
- _____
- _____
- _____

סעיפים הנוגעים לעלויות ולהוכחת עמידה בדרישות הסף, אינם חסויים. הכל בכפוף לאמור במכרז סעיף 19. בכל מקרה ידוע לי כי הסמכות להחליט אם מסמך כלשהו חסוי או לא, הינה של ועדת המכרזים של המזמין אשר תפעל בעניין זה עפ"י שיקול דעתה הבלעדי והמוחלט.

7. אני מצהיר בזאת כי ידוע לי שכל המסמכים המצורפים להצעתנו זו וחתומים על ידי מהווים חלק בלתי נפרד מהחוזה, באם נזכה במכרז, ויש לראותם כמשלימים אותו ; ואולם, בכל מקרה של ניגוד בין תנאי כלשהו המופיע במסמכים האמורים, המצורפים להצעה זו, ובין תנאי כלשהו המופיע בחוזה, תהיה עדיפות לתנאי המופיע בחוזה.

8. פרטים על המציע (ככל שמדובר במציע שאינו תאגיד, חלק מהפרטים אינם רלוונטים):

	8.1 שם המציע:
	8.2 המס' המזהה (מספר חברה, ת.ז.):
	8.3 סוג התארגנות (חברה, שותפות):
	8.4 תאריך התארגנות:
	8.5 שמות הבעלים (במקרה של חברה, שותפות):
	8.6 שמות המוסמכים לחתום ולהתחייב בשם המציע ומספרי ת.ז. שלהם:
	8.7 שם המנהל הכללי:
	8.8 מען המציע (כולל מיקוד):
	8.9 שם איש הקשר למכרז זה:
	8.10 טלפונים:
	8.11 פקסימיליה:
	8.12 מס' טלפון נייד:
	8.13 אי-מייל:

9. הוכחת העמידה בדרישות הסף והוכחת עמידה בדרישות הנוספות

ההוכחה	הנושא	סעיף במכרז
	הוכחות על עמידה בתנאי סף	
תעודת עוסק מורשה ו/או תעודת התאגדות מאושרים ע"י עו"ד	התאגיד הינו תאגיד המאוגד כדין בישראל	6.1.1
אישור ניהול תקין מטעם רשם העמותות	אם הגוף המציע הינו עמותה	6.1.2
נסח חברה עדכני לשנת 2017	התאגיד אינו בעל חובות אגרה שנתית	6.1.3
אישור פקיד מורשה, רו"ח או יועץ מס	אישורים הנדרשים לפי חוק עסקאות וגופים ציבוריים - התשל"ו-1976	6.1.4.1
נספח א'1	תצהיר חתום בכתב מאושר על ידי עורך דין לעניין תשלום שכר מינימום והעסקת עובדים זרים כדין	6.1.4.2
נספח א'3	הצהרה על שימוש בתוכנות מקור	6.1.5
נספח א'5	המציע מתחייב כי מתן השירותים הינם במסגרת סמכויות התאגיד	6.1.6
נספח א'7	המציע מקיים את ההוראות לעניין ייצוג הולם לאנשים עם מוגבלות	6.1.7
אישור המל"ג להפעלת תכנית לקבלת תואר שני בסיעוד	המציע	6.2.1
תעודת מומחה, הצהרת התחייבות לעבודה בחצי משרה לפחות, קו"ח, תעודות השכלה	רכז/ת התכנית	6.2.2
	הוכחות עמידה בדרישות נוספות	
נספח א'2	התחייבות לשמירת סודיות והעדר ניגוד עניינים	8.1
סעיף 6 בנספח א'	רשימת הפרטים בהצעת המציע, שהמציע מעוניין שיהיו חסויים	8.2
נספח א'6	החלטת ממשלה מס' 1116 שעניינה "פרסום היתרים ומסמכי התקשרות בין רשויות המדינה לגופים פרטיים	8.3
	מסמכי המכרז כשהם חתומים	8.4
נספח ב'	טופס הצעת מחיר	8.4
	מסמכי המכרז ומסמך התשובות לשאלות ההבהרה כשהם חתומים בר"ת בתחתית כל עמוד	8.5
נספח ג', וכן נספחים 1, 2	הסכם ההתקשרות (נספח ג') על נספחיו, חתום בראשי תיבות בתחתית כל עמוד, וכן בסופו	8.6

13.2 הנני _____ (שם מלא) בעל ת.ז. _____ מצהיר בשם המציע
כי:

13.2.1 לאיש/ת הצוות _____ (יש לציין מספר) שנות ניסיון בסיעוד/רפואה.

13.2.2 לאיש/ת הצוות ניסיון של _____ (יש לציין מספר) שנים בהוראה.

13.3 על המציע לפרט את התארים האקדמיים והתעודות המקצועיות בהם מחזיק איש/ת הצוות המוצע. עבור כל תואר אקדמי או תעודה, יש לציין את פירוט התואר ותחומו, שם המוסד האקדמי וכתובתו ושנת קבלת התואר, וכן לצרף תעודות אישור זכאות לתואר ממוסד אקדמי מוכר. מציע בעל תואר אקדמי ממוסד אקדמי מחוץ לארץ ימציא אישור שקילות תואר מחוץ לארץ לתואר אקדמי ישראלי מהמחלקה להערכת תארים אקדמיים מחוץ לארץ.

פירוט התואר ותחומו	שם המוסד האקדמי	תאריך הזכאות לתואר

* יש לצרף צילום תעודות השכלה וקורות חיים

13.4 ניסיון מקצועי בתחום המסלול:

13.5 ניסיון בהוראה:

16.3 כמו כן, בהגשת הצעתו במכרז מצהיר המציע ומאשר כי הוא מכיר היטב את הדין בישראל, לרבות אם כי בלי לגרוע מכלליות האמור, את דיני המכרזים החלים בישראל ובכלל זאת את כל דרישות הרישום והרישוי הנדרשים. המציע מצהיר כי הוא עומד בדרישות תקנה 6 (א) לתקנות חובת המכרזים, התשנ"ג-1993.

16.4 אני מצהיר בזאת כי ידוע לי שכל המסמכים המצורפים להצעתנו זו וחתומים על ידי מהווים חלק בלתי נפרד מהחוזה, באם נזכה במכרז, ויש לראותם כמשלימים אותו; ואולם, בכל מקרה של ניגוד בין תנאי כלשהו המופיע במסמכים האמורים, המצורפים להצעה זו, ובין תנאי כלשהו המופיע בחוזה, תהיה עדיפות לתנאי המופיע בחוזה.

16.5 אני החתום מטה מציע בזה את שירותי לביצוע העבודה שבנדון, בהתאם לתנאי המכרז.

16.6 הנני מצהיר ומאשר שקראתי והבנתי את כל התנאים המפורטים והנדרשים במסמכי המכרז הנ"ל על כל נספחיו, ומתחייב בזה למלא אחר כל התנאים והדרישות לשיעור רצונכם המלאה.

16.7 אני חותם בזה על נוסח החוזה (פרק ג' למכרז).

16.8 זה שמי, להלן חתימתי ותוכן תצהירי דלעיל אמת.

חתימה וחותמת המציע

שם מלא של החותם בשם המציע

תאריך

אני הח"מ, עו"ד _____, מאשר/ת כי ביום _____ הופיע/ה בפני הנציג _____ שזיהה/תה עצמו/ה על ידי ת.ז. _____ /המוכר/ת לי באופן אישי, ואחרי שהזדהרתי/ה כי עליו/ה להצהיר אמת וכי /יהיה צפוי/ה לעונשים הקבועים בחוק אם לא ת/יעשה כן, חתם/ה בפני על התצהיר דלעיל.

חתימה וחותמת

שם מלא של ומ.ר. של עו"ד

תאריך

נספח א'1 תצהיר בדבר העדר הרשעות בעברות לפי חוק עובדים זרים, תשנ"א-1991 ולפי חוק שכר מינימום, התשמ"ז-1987

אני החתום מטה, מר/גב' _____, נושא/ת ת.ז. ש.מספרה _____, לאחר שהוזהרתי כי עלי לומר את האמת וכי אהיה צפוי/ה לעונשים הקבועים בחוק אם לא אעשה כן, מצהיר/ה בכתב כדלקמן:

1. אני הוסמכתי כדין על ידי _____ (להלן: "המציע") לחתום על תצהיר זה בתמיכה להצעה למכרז מס' 40/2019 להפעלת תכניות לימודים למומחיות בסיעוד עבור מנהל הסיעוד במשרד הבריאות (להלן: "המכרז").

2. בתצהירי זה, משמעותו של המונח "בעל זיקה" כהגדרתו בחוק עסקאות גופים ציבוריים, התשל"ו-1976 (להלן: "חוק עסקאות גופים ציבוריים"). אני מאשר/ת כי הוסברה לי משמעותו של מונח זה וכי אני מבין/ה אותו. משמעותו של המונח "עבירה" – עבירה לפי חוק עובדים זרים (איסור העסקה שלא כדין והבטחת תנאים הוגנים), התשנ"א-1991 או לפי חוק שכר מינימום התשמ"ז-1987, ולעניין עסקאות לקבלת שירות כהגדרתו בסעיף 2 לחוק להגברת האכיפה של דיני העבודה, התשע"ב-2011, גם עבירה על הוראות החיקוקים המנויות בתוספת השלישית לאותו חוק. המציע הינו תאגיד הרשום בישראל.

(סמן X במשבצת המתאימה)

- המציע ובעל זיקה אליו **לא הורשעו** ביותר משתי עבירות עד למועד האחרון להגשת ההצעות (להלן: "מועד להגשה") מטעם המציע בהתקשרות מכרז מס' 40/2019 להפעלת תכניות לימודים למומחיות בסיעוד עבור מנהל הסיעוד במשרד הבריאות.
- המציע או בעל זיקה אליו **הורשעו** בפסק דין ביותר משתי עבירות **וחלפה שנה אחת** לפחות ממועד ההרשעה האחרונה ועד למועד ההגשה.
- המציע או בעל זיקה אליו **הורשעו** בפסק דין ביותר משתי עבירות **ולא חלפה שנה אחת** לפחות ממועד ההרשעה האחרונה ועד למועד ההגשה.

3. המציע ובעל זיקה אליו, כהגדרתם בחוק עסקאות גופים ציבוריים, תשל"ו-1976, לא הורשעו עד למועד האחרון להגשת ההצעות למכרז, בפסק דין חלוט בעבירה שנעברה אחרי יום 31 באוקטובר 2002, לפי חוק עובדים זרים (איסור העסקה שלא כדין והבטחת תנאים הוגנים), התשנ"א-1991 ולפי חוק שכר מינימום, התשמ"ז-1987 ואם הורשעו ביותר משתי עבירות – חלפו שלוש שנים לפחות ממועד ההרשעה האחרונה.

מכרז פומבי מס' 40/2019 להפעלת תכניות לימודים למומחיות בסיעוד עבור מנהל הסיעוד במשרד הבריאות

4. בשלוש השנים שקדמו למועד האחרון להגשת ההצעות למכרז, לא הוטלו על המציע או על בעלי זיקה אליו, כהגדרתם בחוק עסקות גופים ציבוריים, התשל"ו-1976, עיצומים כספיים בשל יותר משש הפרות המהוות עבירה לפי חוק עובדים זרים (איסור העסקה שלא כדין והבטחת תנאים הוגנים), התשנ"א-1991, לפי חוק שכר מינימום, התשמ"ז-1987 ולפי הוראות החיקוקים המנויות בתוספת השלישית לחוק להגברת האכיפה של דיני העבודה, התשע"ב-2011.
5. זה שמי, זו חתימתי ותוכן תצהירי דלעיל אמת.

תאריך	שם מלא של החותם בשם המציע	חתימה וחותמת המציע
-------	---------------------------	--------------------

אני הח"מ, עו"ד _____, מאשר/ת כי ביום _____ הופיעה בפני הנציג _____ שזיהה/תה עצמו/ה על ידי ת.ז. _____ /המוכר/ת לי באופן אישי, ואחרי שהזהרתיו/ה כי עליו/ה להצהיר אמת וכי /יהיה צפוי/ה לעונשים הקבועים בחוק אם לא ת/יעשה כן, חתם/ה בפני על התצהיר דלעיל.

תאריך	שם מלא ומ.ר של עו"ד	חתימה וחותמת
-------	---------------------	--------------

נספח א'2 התחייבות לשמירת סודיות וניגוד עניינים

אני החתום מטה, מר/גב' _____, נושא/ת ת.ז. _____, שמספרה _____, לאחר שהוזהרתי כי עלי לומר את האמת וכי אהיה צפוי/ה לעונשים הקבועים בחוק אם לא אעשה כן, מצהיר/ה בכתב כדלקמן:

1. אני הוסמכתי כדין על ידי _____ (להלן: "המציע") לחתום על תצהיר זה בתמיכה להצעה למכרז מס' 40/2019 להפעלת תכניות לימודים למומחיות בסיעוד עבור מנהל הסיעוד במשרד הבריאות (להלן: "המכרז").

2. חובת סודיות:

2.1. המציע מתחייב לא להעביר, להודיע, למסור או להביא לידיעת כל אדם, כל ידיעה שתגיע אליו בקשר עם ביצוע עבודה זו, בתוך תקופת ההסכם, לפנייה או לאחריה וכי ינקוט באמצעים הנדרשים לשמירת הסודיות כאמור גם על ידי המועסקים על ידו ועל ידי כל מי שמידע הכרוך בביצוע ההסכם יובא לידיעתו ובכלל זה יחתים אותם על התחייבות לשמירת סודיות ומניעת ניגוד עניינים בנוסח שיועבר על ידי המזמין. כן המציע מתחייב לשמור על סודיות הרשימות, המפרטים וכל יתר הניירות, הנתונים והמסמכים הקשורים בביצוע ההסכם.

2.2. ידוע לי כי אי מילוי התחייבותי כאמור לעיל, מהווה עבירה לפי סעיף 118 לחוק העונשין, התשל"ז-1977, ולפי סעיף 5 לחוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981, וכן היא מהווה עוולה אזרחית לפי סעיף 4 לחוק הגנת הפרטיות, התמ"א-1981.

3. חובת נאמנות וניגוד עניינים:

3.1. ידוע לי כי אני חב חובת נאמנות כלפי המזמין בלבד בכל הקשור לשירות הניתן על ידי במסגרת העבודה הכוללת ואפעל למען מימוש חובת נאמנות זאת בין במישרין ובין בעקיפין.

3.2. אני מצהיר בזאת כי המציע או מי מטעמו אינם מצויים במצב של ניגוד אינטרסים ואינני צופה אפשרות כי יהיו במצב של ניגוד אינטרסים בעתיד הקרוב, בין האינטרסים של המזמין בקשר לשירות הניתן על ידי במסגרת זו ובין אלה של המציע או מי מטעמו או של גורם אחר כלשהו שאיננו המזמין ואני מתחייב שהמציע לא יימצא בעתיד במצב של ניגוד אינטרסים כאמור לא במישרין ולא בעקיפין ואם יקלעו המציע או מי מטעמו לניגוד כזה יפעל המציע מיד להפסקתו ויודיע על כך מיד לנציגי המזמין ויפעל ככל שאלה ימצאו לנכון להורות לו.

תאריך	שם מלא של החותם בשם המציע	חתימה וחותמת המציע
-------	---------------------------	--------------------

אני הח"מ, עו"ד _____, מאשר/ת כי ביום _____ הופיע/ה בפני הנציג _____ שזיהה/תה עצמו/ה על ידי ת.ז. _____ /המוכר/ת לי באופן אישי, ואחרי שהזהרתיו/ה כי עליו/ה להצהיר אמת וכי /יהיה צפוי/ה לעונשים הקבועים בחוק אם לא ת/יעשה כן, חתם/ה בפני על התצהיר דלעיל.

תאריך	שם מלא ומ.ר של עו"ד	חתימה וחותמת
-------	---------------------	--------------

נספח א'3 הצהרה בדבר שימוש בתוכנות מקור

אני החתום מטה, מר/גב' _____, נושא/ת ת.ז. _____ שמספרה _____, לאחר שהוזהרתי כי עלי לומר את האמת וכי אהיה צפוי/ה לעונשים הקבועים בחוק אם לא אעשה כן, מצהיר/ה בכתב כדלקמן:

1. אני הוסמכתי כדין על ידי _____ (להלן: "המציע") לחתום על תצהיר זה בתמיכה להצעה למכרז מס' 40/2019 להפעלת תכניות לימודים למומחיות בסיעוד עבור מנהל הסיעוד במשרד הבריאות (להלן: "המכרז").
2. הריני להצהיר כי המציע מתחייב לעשות שימוש אך ורק בתוכנות מקוריות לצורך מכרז מס' 40/2019 להפעלת תכניות לימודים למומחיות בסיעוד עבור מנהל הסיעוד במשרד הבריאות ולצורך ביצוע השירותים שוא המכרז, ככל שהצעתו תוכרז כזוכה על ידי המשרד.
3. זה שמי, להלן חתימתי ותוכן תצהירי דלעיל אמת.

תאריך	שם מלא של החותם בשם המציע	חתימה וחותמת המציע
-------	---------------------------	--------------------

אני הח"מ, עו"ד _____, מאשר/ת כי ביום _____ הופיע/ה בפני הנציג _____ שזיהה/תה עצמו/ה על ידי ת.ז. _____ /המוכר/ת לי באופן אישי, ואחרי שהזהרתיו/ה כי עליו/ה להצהיר אמת וכי /יהיה צפוי/ה לעונשים הקבועים בחוק אם לא ת/יעשה כן, חתם/ה בפני על התצהיר דלעיל.

תאריך	שם מלא ומ.ר של עו"ד	חתימה וחותמת
-------	---------------------	--------------

נספח 5' אישור מורשי חתימה

אני החתום מטה, עו"ד/רו"ח _____ אשר כתובתו _____, מאשר בזאת כי:

1. מתן השירותים נשוא מכרז מס' 40/2019 להפעלת תכניות לימודים למומחיות בסיעוד עבור מנהל הסיעוד במשרד הבריאות (להלן: "המכרז") הינו במסגרת סמכויות _____ (להלן: "המציע").
2. המציע קיבל החלטה כדין להגיש הצעה ע"פ תנאי מכרז זה.
3. החתומים על מסמכי המכרז, אשר פרטיהם הם _____ (מר/גב', ת.ז.), חותמת וחתימה), אשר זיהיתו/הם על פי ת"ז שמספרה _____, הוא/היא/הם מורשי החתימה מטעם המציע _____ המוסמך/ת/ים לחתום בשם המציע ולחייב את המציע בחתימתו/הם.
4. מתן השירותים נשוא מכרז זה הינו בהתאם למסמכי ההתאגדות של המציע.

תאריך	שם מלא של עורך דין המציע	חתימה וחותמת עורך דין המציע

נספח א'6 החלטת ממשלה מס' 1116 שעניינה "פרסום היתרים ומסמכי התקשרות בין רשויות המדינה לגופים פרטיים

אני החתום מטה, מר/גב' _____, נושא/ת ת.ז. שמספרה _____, לאחר שהוזהרתי כי עלי לומר את האמת וכי אהיה צפוי/ה לעונשים הקבועים בחוק אם לא אעשה כן, מצהיר/ה בכתב כדלקמן:

1. אני הוסמכתי כדין על ידי _____ (להלן: "המציע") לחתום על תצהיר זה בתמיכה להצעה למכרז פומבי מס' 40/2019 להפעלת תכניות לימודים למומחיות בסיעוד עבור מנהל הסיעוד במשרד הבריאות (להלן: "המכרז").

2. אני מאשר כי קראתי את החלטת ממשלה מס' 1116 בעניין פרסום היתרים ומסמכי התקשרות בין רשויות המדינה לגופים פרטיים, הבנתי את תוכנה ומקבל על עצמי ומסכים שכל שהמציע יזכה במכרז, ההתקשרות עם המציע, על כל צרופותיה, תפורסם.

3. הפרטים שהמציע מעוניין להותיר חסויים עקב היותם סודות מקצועיים או מסחריים מצוינים בסעיף 6 לחוברת ההצעה.

זהו שמי וזו חתימתי ותוכן תצהירי אמת.

תאריך	שם מלא של החותם בשם המציע	חתימה וחותמת המציע
-------	---------------------------	--------------------

אני הח'מ, עו"ד _____, מאשר/ת כי ביום _____ הופיע/ה בפני הנציג _____ שזיהה/תה עצמו/ה על ידי ת.ז. _____ /המוכר/ת לי באופן אישי, ואחרי שהוזהרתי/ה כי עליו/ה להצהיר אמת וכי /יהיה צפוי/ה לעונשים הקבועים בחוק אם לא ת/יעשה כן, חתם/ה בפני על התצהיר דלעיל.

תאריך	שם מלא ומ.ר של עו"ד	חתימה וחותמת
-------	---------------------	--------------

נספח א'7 הצהרה בדבר קיום הוראות חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות

פניות אל המנהל הכללי של משרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים נדרש לפי תצהיר זה ייעשו דרך המטה לשילוב אנשים עם מוגבלות בעבודה, בדוא"ל: mateh.shiluv@economy.gov.il. לשאלות ניתן לפנות למרכז התמיכה למעסיקים, כתובת דוא"ל: info@mtlm.org.il, טלפון: 1700507676.

אני הח"מ _____ ת.ז. _____ לאחר שהוזהרתי כי עלי לומר את האמת וכי אהיה צפוי לעונשים הקבועים בחוק אם לא אעשה כן, מצהיר/ה בזה כדלקמן:

הנני נותן תצהיר זה בשם _____ שהוא המציע (להלן: "המציע") המבקש להתקשר עם עורך התקשרות מספר _____ לאספקת _____ עבור _____ . אני מצהיר/ה כי הנני מוסמך/ת לתת תצהיר זה בשם המציע.

(סמן X במשבצת המתאימה):

- הוראות סעיף 9 לחוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, התשנ"ח 1998 לא חלות על המציע.
- הוראות סעיף 9 לחוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, התשנ"ח 1998 חלות על המציע והוא מקיים אותן.

(במקרה שהוראות סעיף 9 לחוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, התשנ"ח 1998 חלות על המציע נדרש לסמן x במשבצת המתאימה):

- המציע מעסיק פחות מ-100 עובדים.
- המציע מעסיק 100 עובדים או יותר.

(במקרה שהמציע מעסיק 100 עובדים או יותר נדרש לסמן X במשבצת המתאימה):

- המציע מתחייב כי ככל שיזכה במכרז יפנה למנהל הכללי של משרד העבודה והרווחה והשירותים החברתיים לשם בחינת יישום חובותיו לפי סעיף 9 לחוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, התשנ"ח 1998, ובמקרה הצורך – לשם קבלת הנחיות בקשר ליישומן.
- המציע התחייב בעבר לפנות למנהל הכללי של משרד העבודה והרווחה והשירותים החברתיים לשם בחינת יישום חובותיו לפי סעיף 9 לחוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, התשנ"ח 1998, הוא פנה כאמור ואם קיבל הנחיות ליישום חובותיו פעל ליישומן (במקרה שהמציע התחייב בעבר לבצע פנייה זו ונעשתה עמו התקשרות שלגביה נתן התחייבות זו).

המציע מתחייב להעביר העתק מהתצהיר שמסר לפי פסקה זו למנהל הכללי של משרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים, בתוך 30 ימים ממועד ההתקשרות.

אישור עורך הדין

אני הח"מ _____, עו"ד מאשר/ת כי ביום _____ הופיע/ה בפני במשרדי
 אשר ברחוב _____ בישוב/עיר _____ מר/גב' _____ שזיהה/תה
 עצמו/ה על ידי ת.ז. _____ /המוכר/ת לי באופן אישי, ואחרי שהזהרתיו/ה כי עליו/ה להצהיר
 אמת וכי יהיה/תהיה צפוי/ה לעונשים הקבועים בחוק אם לא יעשה/תעשה כן, חתם/ה בפני על התצהיר
 דלעיל.

חתימה	חותמת ומספר רישיון	תאריך
-------	--------------------	-------

הצעת מחיר למכרז מס' 40/2019 להפעלת תכניות לימודים למומחיות בסיעוד עבור מנהל הסיעוד**במשרד הבריאות**

את ההצעה יש למלא בעט ובכתב יד ברור או באופן מודפס. מחיקות יעשו בצורה ברורה ובהירה. ועדת המכרזים רשאית לפסול הצעות שהמחירים בהן אינם ברורים ולפיכך לא ניתן להעריכן.

1. הצעת המחיר כוללת את כל העלויות הכרוכות במתן **כלל השירותים המפורטים** במכרז לרבות שכר, נסיעות, שכ"ד, רכישת ציוד, הוצאות משרדיות, ביטוחים, עלויות תפעול, ניהול ורווח המציע וכן מע"מ או כל מס או היטל אחר ע"פ כל דין.

2. המשרד לא ישלם כל תוספת למחיר המוצג בהצעת המחיר.

3. **התשלום בפועל לזוכה יהיה על בסיס המחיר המצוין בסעיף 7.4 להלן כפי שציין המציע.**

4. הצעות חלקיות שאין בהן את כל מרכיבי הטבלה ו/או במתכונת השונה ממנה - תפסלנה או תחושבנה כמחיר אפס על פי שיקול ועדת המכרזים.

5. הצעת המחיר תוגש כאחוז הנחה ממחיר המקסימום למסלול, בסך 350,000 ₪ כולל מע"מ.

6. יובהר שלא ניתן להציע 0% הנחה.

7. **הצהרת המציע לעניין הצעת המחיר:**

7.1 לאחר שקראתי את מסמכי המכרז, קיבלתי הסברים, ושאלותיי נענו על ידי המזמין, אני מגיש בזאת את הצעתי לאספקת השירותים כמפורט במסמך זה.

7.2 ידוע לי, כי המזמין אינו חייב לקבל אף הצעה, הזולה ביותר או אחרת.

7.3 הנני מגיש את הצעת המחיר כאחוז הנחה ממחיר המקסימום למסלול, בסך 350,000 ₪ כולל מע"מ.

7.4 אני מציע בזה הצעת מחיר למסלול _____ (יש למלא את שם

ומספר המסלול אליו מגיש המציע את הצעת המחיר) כלהלן:

8. **הצעת מחיר למסלול:**

אחוז הנחה ממחיר מקסימום בספרות: _____%, במילים _____ אחוזים.

ובאתי על החתום

חתימה וחותמת

שם פרטי ומשפחה

תאריך

ה ס כ ס

שנערך ונחתם ב _____ ביום _____ בחודש _____ בשנת _____

ב י נ

ממשלת ישראל בשם מדינת ישראל, המיוצגת לצורך הסכם זה ע"י המנהל הכללי של משרד הבריאות, יחד עם חשב משרד הבריאות, המוסמכים לחתום בשמה ע"פ ההרשאות שפורסמו בילקוט הפרסומים (להלן: "המזמין" / "המשרד").

מצד אחד

ו ב י נ

הספק _____ מספר מזהה (ח.פ./ת.ז.) _____
 אשר כתובתו _____

(להלן: "הזוכה" / "הספק").

מצד שני

הואיל: והמזמין פרסם מכרז מס' 40/2019 שפורסם בתאריך _____, המתייחס להפעלת תכניות לימודים למומחיות בסייעוד עבור מנהל הסיעוד במשרד הבריאות (להלן: "המכרז") עבור משרד הבריאות.

והואיל: והספק הצהיר, כי ברשותו היכולת, הידע, הכלים, הדרושים למתן כלל השירותים, כמפורט במסמכי מכרז זה. מסמכי המכרז רצ"ב להסכם זה, מסומנים כ**נספח 3** ומהווים חלק בלתי נפרד מהסכם זה.

והואיל: והספק הגיש הצעתו וזכה במכרז שפורסם בעניין הסכם זה בהתאם להחלטת ועדת המכרזים של המזמין **מיום** _____ והתחייב לפעול וליתן את השירותים נשוא המכרז בהתאם להוראות המכרז, הצעתו על כל נספחיה והצהרותיו ובהן הצהיר הספק כי מוכן לספק את השירותים הנדרשים האמורים לעיל ע"פ דרישות המכרז. הצעת הספק רצ"ב להסכם זה, לרבות הצעת המחיר, מסומנת כ**נספח 4** ומהווה חלק בלתי נפרד מהסכם זה.

והואיל: והמזמין מעוניין לרכוש את השירותים כמפורט במסמכי המכרז.

והואיל: והצדדים מסכימים כי התקשרות זו תהיה על בסיס קבלני ולא תיצור יחסי עובד-מעביד בין המזמין לבין הספק, וזאת בהתחשב בתנאי ההתקשרות שאינם הולמים התקשרות במסגרת יחסי עובד-מעביד;

אי לכך הוסכם והותנה בין הצדדים כדלקמן:

1. כללי
 - 1.1 המבוא להסכם זה לרבות כל ההצהרות הכלולות והנספחים להסכם וכן מסמכי המכרז מהווים חלק בלתי נפרד ממנו ויפורשו ביחד עמו.
 - 1.2 כל האמור בלשון יחיד משמעו גם בלשון רבים, כל האמור בלשון זכר משמעו גם בלשון נקבה, הכל בהתאם לעניין וכמשתמע מן ההקשר בהסכם זה.
 - 1.3 הנספחים להסכם זה:
 - 1.3.1 נספח 1 – ערבות בנקאית (לביצוע).
 - 1.3.2 נספח 2 – מכרז מס' 40/2019, כולל תשובות לשאלות ומסמכים הבהרה שהוחלפו בין הצדדים.
 - 1.3.3 נספח 3 – הצעת הספק מיום _____ או חלקים ממנה כפי שהתקבלו ואושרו על ידי המזמין.
- 1.4 **סתירה בין מסמכים:**

בכל מקרה של סתירה או אי התאמה בין הצעת הספק כפי שאושרה על ידי המזמין לבין גוף ההסכם ויתר נספחי ההסכם כולם או חלקם, תגברנה הוראות גוף ההסכם ויתר נספחי ההסכם על פני האמור בהצעת הספק. המזמין רואה את מסמכי המכרז ואת כל חובות הספק, כפי שהן מפורטות בו, כחלק בלתי נפרד מהסכם זה. בכל מקרה של סתירה בין מסמכי המכרז לחוזה, או בין המסמכים לבין עצמם או כל סתירה שהיא במכרז זה על נספחיו (כולל החוזה), תפורשנה הוראותיו באופן המיטיב עם המזמין במכרז.
2. **היתרים רישיונות ואישורים**
 - 2.1 הספק מצהיר ומתחייב בזאת כי הוא מחזיק במסמכים ובאישורים התקפים בהתאם להוראות כל דין לרבות המסמכים והאישורים התקפים מאת הרשויות המוסמכות. הספק מתחייב להציג למזמין בכל עת שיידרש ע"י המזמין.
 - 2.2 מובהר כי נכוונתן של הצהרות הספק המפורטות בסעיף זה על כל חלקיו היא תנאי מהותי בהסכם זה. אי נכוונת הצהרות אלה או חלקן, בין בעת חתימת הסכם זה ובין בכל מועד שלאחר מכן ייחשב כהפרה יסודית של הסכם זה מצד הספק.
 - 2.3 הספק מתחייב להודיע למזמין מיד על כל שינוי שיחול בתוקף הצהרותיו, לרבות על כל צו שניתן כנגדו והאוסר או מגביל את יכולתו ליתן את השירותים בהתאם להסכם זה על נספחיו.
 - 2.4 הספק מתחייב לספק את השירותים בהתאם להוראות כל דין החל בקשר למתן השירותים נשוא הסכם זה.

סעיף זה הינו תנאי יסודי בהסכם.

3. השירותים הנדרשים

- 3.1 השירותים הנדרשים במסגרת הסכם זה (להלן: "השירותים הנדרשים"), הפעלת תכניות לימודים למומחיות בסייעוד עבור מנהל הסיעוד במשרד הבריאות לרבות ביצוע כל המטלות המנויות בפרק 2 – מפרט השירותים למסמכי המכרז.
- 3.2 הספק מצהיר כי הוא כשיר על פי כל דין לבצע את השירותים; וכי מתן השירותים על ידו למזמין בהתאם להסכם זה אינו פוגע בזכויות צד ג' כלשהו, לרבות בכל הקשור לזכויות בקניין רוחני של צד ג' כלשהו.
- 3.3 הספק מצהיר בזאת כי יש לו את היכולת והאמצעים הדרושים לרבות האמצעים הכספיים ומשאבי האנוש העומדים לרשותו וכן כי יש לו ולעובדים שיועסקו מטעמו בביצוע התחייבויותיו ע"פ הסכם זה, את הידע המקצועי, הניסיון והמומחיות הנדרשים לשם אספקת השירותים.
- 3.4 הספק מצהיר כי הוא מסוגל לבצע את התחייבויותיו ע"פ הסכם זה.

4. תקופת ההתקשרות

- 4.1 הסכם זה נחתם לתקופה שמיום _____ ועד יום _____ (להלן: "תקופת ההתקשרות").
- 4.2 שלושת החודשים הראשונים ישמשו כתקופת ניסיון למתן השירותים. באם בתום תקופה זו לא יהיה המשרד שבע רצון מהשירותים, תסתיים ההתקשרות עם הספק ולא תהיה לו כל טענה בעניין זה. הזוכה יהיה זכאי לתשלום רק בגין השירות שניתן עד למועד סיומו. במקרה שכזה, יהא רשאי המשרד לפנות למציע שדורג הבא אחריו על ידי ועדת המרכזים המשרדית להמשיך מתן השירותים בתחומים המדוברים ובלבד שההתקשרות עימו תהיה במסגרת היקף ההתקשרות שנקבעה מראש כאמור.
- 4.3 למזמין קיימת הזכות להאריך את תקופת ההתקשרות בעוד שלוש (3) תקופות נוספות בנות שנה (1) כל אחת, ובסה"כ תקופת ההתקשרות לא תארוך יותר מארבע (4) שנים.
- 4.4 המזמין יהא רשאי להפסיק את ההתקשרות עם הספק ללא צורך במתן הודעה מוקדמת במקרה שימונה לספק מפרק סופי או זמני.
- 4.5 מובהר כי הספק אינו זכאי להארכת ההסכם מעבר לקבוע בו אלא בהסכמת המזמין, והמזמין יהיה רשאי לפעול בעניין זה בהתאם לשיקול דעתו הבלעדי.
- 4.6 בכל מקרה של ביטול ההסכם על-ידי המזמין, לא תהיה על המזמין חובה לפצות את הספק או לשלם לו תשלום מכל סוג ומין, למעט התמורה הקבועה בהסכם עבור השירותים שסיפק עד לביטול ההסכם. תמורה זו תשולם לספק ע"פ הצגת חשבוניות כנדרש ולאחר בדיקתן ואישורן ע"י המזמין.
- 4.7 בכל מקרה של הפסקת ההסכם כנ"ל לא יהיו לספק כל טענות ו/או תביעות ו/או דרישות תשלום בקשר עם ביטול ההתקשרות כאמור.

5. ערבות ביצוע

- 5.1 הספק יידרש להפקיד אצל נציג המזמין, תוך שבעה (7) ימים מיום ההודעה על הזכייה, ערבות בנקאית לביצוע על סכום של 13,000 ₪, בנוסח נספח 1 להסכם ההתקשרות (להלן: "ערבות ביצוע").
- 5.2 ערבויות הביצוע יהיו בתוקף בכל תקופת החוזה (ותקופות ההארכה של החוזה, באם יהיו) ו- 60 יום לאחר מכן.
- 5.3 ערבויות הביצוע יהיו בתוקף בכל תקופת החוזה (ותקופות ההארכה של החוזה, באם יהיו) ו- 60 יום לאחר מכן.
- 5.4 הערבות הינה צמודה למדד המחירים לצרכן הידוע במועד החתימה על חוזה זה ותהיה בתוקף למשך כל תקופת החוזה + 60 יום לאחר סיומן.
- 5.5 המזמין יהא רשאי לחלט את הערבות או חלקה, לפי שיקול דעתו הבלעדי, בכל מקרה שהספק לא יעמוד בתנאי החוזה ו/או בתנאי מתנאי נספח 3 ו/או בגין כל נזק שייגרם למזמין ע"י הספק ו/או מי מטעמו, בהתראה של שבועיים מראש וזאת מבלי לפגוע בזכויות המזמין לכל סעד אחר לפי כל דין.
- 5.6 חילט המזמין את הערבות, כולה או חלקה, והסכם זה לא בוטל או הופסק, יהיה על הספק לדאוג על חשבונו לערבות חדשה בסכום דומה.

סעיף זה הינו תנאי יסודי בהסכם.

6. העדר בלעדיות

לספק לא תהיה בלעדיות, בקבלת עבודות מהמזמין והמזמין יוכל לקבל שירותים מן הסוג נשוא חוזה זה, ומכל סוג אחר, מכל גורם אחר כלשהו, וכן רשאי המזמין שלא לבקש מהספק או מכל גורם אחר כלשהו שירותים כלל או לבטל חלק מן השירותים נשוא חוזה זה, לרבות שינוי בכמויות, ולבצע שירותים אלו בעצמו, הכל לפי שיקול דעתו המוחלט של המזמין.

7. נציגים

- 7.1 **נציג המזמין** – לצורך ביצוע חוזה זה נציג המזמין הוא חשב המזמין ו/או מי שיוסמך על ידו בכתב (להלן: "נציג המשרד" / "נציג המזמין"). המזמין רשאי להחליף את נציגו בכל עת על ידי מתן הודעה בכתב לספק.
- 7.2 **נציגת מנהל הסיעוד** – ד"ר הילה פיגל, מנהלת המחלקה לפיתוח מקצועי במנהל הסיעוד, משרד הבריאות אשר תהיה אמונה על הקשר עם הספק, תנחה אותו, תבקר ותבצע הזמנות עבודה והכל כמפורט במסמכי המכרז.
- 7.3 **נציג המציע (להלן: "הנציג הניהולי")** לעניין חוזה זה הוא _____.

8. אחריות

- 8.1 הספק מתחייב לספק את השירותים המפורטים בהסכם, במכרז ובהתאם לדרישות המזמין, ולהוראות הסכם זה על נספחיו ולהוראות כל דין.

- 8.2 הספק מתחייב לספק את כל השירותים בעצמו ולא להסב את מחויבויותיו בהתאם להסכם זה לאחר. השירותים יבוצעו על ידי הספק בעצמו ובאחריותו המקצועית.
- 8.3 הספק מצהיר בזאת כי הוא מקבל את כלל נהלי מזמין כמחייבים וכמנחים בביצוע השירותים נשוא מכרז זה, וכי הינם חלק מהסכם זה. על הספק חלה האחריות והחובה למלא את כלל ההוראות וההנחיות המפורטים בהם.
- 8.4 נציג המחלקה הינו אחראי מטעם המזמין להעביר לספק הוראות והנחיות חדשות בכתב לביצוע שירותים נוספים ו/או פעילויות מיוחדות, הספק מצידו אחראי על יישום וביצוע כלל ההוראות וההנחיות שינתנו ע"י נציג המחלקה ו/או מי מטעמו.
- 8.5 הספק מתחייב לספק את השירותים ברמה הגבוהה ביותר.
- 8.6 במידה ויורה המזמין לספק לבצע שירותים נוספים ו/או פעילויות מיוחדות במסגרת מכרז זה, בנוסף לאלו המפורטים במכרז, מתחייב הספק כלפי המזמין, לבצע שירותים נוספים אלה.
- 8.7 למען הסר ספק, ביצוע שירותים נוספים ו/או פעילויות מיוחדות כאמור בסעיף זה, לא תוריד מאחריותו של הספק הזוכה לבצע את כלל השירותים הנדרשים ולעמוד בכלל היעדים והמטלות שהוטלו עליו מתקף מכרז זה.
- 8.8 הספק מצהיר בזאת כי ברורים לו טיב השירותים הנדרשים, היקפם ודרכי ביצועם, באופן הנדרש ע"י המזמין וכי קיבל את הסברים ככל שביקש בנוגע אליהם.

סעיף זה הינו תנאי יסודי בהסכם.

9. נזיקין לגוף או לרכוש

- 9.1 הספק יהיה אחראי לכל נזק לגוף וכן מוות או/ו כל נזק ו/או אובדן לכל רכוש ולכל אדם, שייגרמו תוך כדי מתן השירותים כתוצאה ישירה או עקיפה מהפעלתו של הסכם זה, עקב רשלנות/שוגג שלו ו/או רשלנות/שוגג של מי מאנשיו ו/או מי משלוחיו בכל הקשור להוראות חוזה זה, או לגופו ו/או לרכושו של כל צד שלישי אחר, וינקוט בכל האמצעים המעשיים למניעתם.
- 9.2 מוסכם בין הצדדים כי המזמין לא ישא בכל תשלום, הוצאה או נזק מכל סיבה שהיא שייגרמו לגופו או רכושו של הספק או מי מטעמו או לגוף או רכוש עובדיו או של העובדים מטעמו או לרכוש המזמין או לגופו או רכושו של כל אדם אחר כתוצאה ישירה או עקיפה מהפעלתו של הסכם זה; וכי אחריות זו תחול על הספק בלבד.
- 9.3 בכל מקרה שהספק יגרום במהלך תקופת הסכם זה, בצורה ישירה או עקיפה לנזקים ו/או הוצאות מיותרות או אחרות למזמין ו/או הבאים מכוחו, כתוצאה מהפרת הסכם זה או אחד מסעיפיו ו/או בגלל אי קיומו ו/או כתוצאה מרשלנות, הזנחה, ו/או ביצוע העבודות בצורה בלתי מקצועית, אזי מתחייב הספק לפצות את המזמין בגין הנזקים ו/או ההוצאות שייגרמו לו.
- 9.4 הספק מתחייב לשפות את המזמין על כל נזק, תשלום או הוצאה שייגרמו לו מכל סיבה שהיא הנובעים ממעשיו או מחדליו של הספק כתוצאה ישירה או עקיפה מהפעלתו של הסכם זה, מיד עם קבלת הודעה על כך מאת המזמין.

9.5 הספק מתחייב לתקן, להשלים ולתקן כל נזק או אובדן שנגרמו כאמור לעיל, במועד הקרוב ביותר לאחר קרותם, אך אין בכך לגרוע מזכות המזמין לתקן את הנזק לאחר שהספק לא עשה כן בהקדם ולחייבו בתשלום הוצאותיו.

9.6 בכפוף לאמור בסעיף זה לעיל, במידה ושילם המזמין סכומים כלשהם בגין תביעות או מאורעות הנזכרים בסעיף זה, בהתאם להסכם זה, יהא המזמין זכאי לפיצוי מלא מאת הספק בגין כל סכום ששילם בתוספת הוצאותיו המשפטיות ושכר טרחת עו"ד והספק ישלם לו סכומים אלה מיד לאחר שהמזמין יגיש לו דרישה ובה פירוט ההוצאות שנגרמו לו כאמור ובלבד שההוצאות תהיינה סבירות.

סעיף זה הינו תנאי יסודי בהסכם.

10. בקרה ופיקוח

10.1 מבלי לגרוע מכל התחייבויותיו ו/או תפקידיו של הספק ע"פ הסכם זה מובהר כי למזמין ו/או מי מטעמו, לנציג המחלקה ו/או מי מטעמו סמכויות פיקוח על ביצוע השירותים של הספק.

10.2 הספק מתחייב לאפשר לנציג המזמין ו/או מי מטעמו, לנציג המחלקה ו/או מי מטעמו לבקר פעולותיו, לפקח על ביצוע כלל השירותים הנדרשים במכרז זה.

10.3 הספק מתחייב להישמע להוראות נציג המחלקה או מי מטעמו.

10.4 נציג המזמין ו/או נציג המחלקה ו/או מי מטעמו יבצעו ביקורות מעת לעת על עבודת הספק. מוסכם ומוצהר בזה כי כל זכות הניתנת על פי הסכם זה למזמין ו/או מי מטעמו לפקח, להדריך או להורות לספק, הינם אמצעי להבטיח ביצוע הוראות ההסכם במלואו.

10.5 חשב המזמין, המבקר הפנימי של המזמין או מי שמונה לכך על ידו, יהיו רשאים לקיים בכל עת, בין בתקופת ההסכם ובין לאחריה, ביקורת ובדיקה אצל הספק בכל הקשור במתן השירות, או בתמורה הכספית נשוא הסכם זה, לרבות דרישה לנתוני רואה חשבון, והספק מצידו מחויב לספקם.

10.6 ביקורת ובדיקה כמתואר לעיל יכללו עיון בספרי החשבונות ובמסמכים של הספק, לרבות אלה השמורים במדיה מגנטית והעתקתם.

10.7 הספק מתחייב לאפשר ביצוע האמור ולמסור למבצעי הביקורת מיד עם דרישתם כל מידע או מסמך כמתואר לעיל, וכן דוחות כספים מבוקרים על ידי רואה חשבון, ככל שישנם בידו. הספק מוותר בזאת על כל טענה בדבר סודיות או חיסיון או הגנת פרטיות בנוגע למידע או לרשומות שיידרשו על ידי המזמין.

10.8 הספק מתחייב לקיים את האמור לעיל גם בכל הקשור למידע הקשור לביצוע ההסכם ומצוי בידי צד שלישי.

10.9 קבע נציג המחלקה או מי מטעמו כי השירותים אינם מבוצעים בהתאם להסכם זה ונתן נימוקים בכתב לקביעתו, תהא קביעתו סופית ועל הספק לתקן את הטעון תיקון מיד, לשביעות רצונו של אחראי האגף.

10.10 כל האמור בסעיף זה – ביצוע ביקורת ע"י המזמין, אין בו בכדי להפחית כהוא זה מאחריות הספק ע"פ דין בכלל וע"פ מחויבותיו בהסכם זה בפרט.

11. איכות השירות

- 11.1 היה ולא מילא הספק את מחויבותיו כולן או חלקן, רשאי המזמין מבלי לגרוע מכל סמכות אחרת הקיימת לו בין אם לפי חוק ובין אם לפי הסכם זה לבצע, את אחת הפעולות הבאות או את חלקן או את כולן יחד:
- 11.1.1 לבצע במקום הספק את השירות בין בעצמו ובין באמצעות מי מטעמו, ולקזז את ההוצאות שנגרמו לו בשל כך מהתשלומים המגיעים לו לפי הסכם זה.
- 11.1.2 לבטל את ההסכם בהודעה בכתב.

12. תמורה, תנאי ומועדי תשלום

- 12.1 בתמורה לביצוע כל השירותים המפורטים בנספח 3, ישלם המזמין לספק בכפוף ועל פי הסכומים המפורטים בטופס הצעת המחיר שהגיש הספק (נספח 4).
- 12.2 ברור ומוסכם לכל כי הצעת המחיר, המצורפת בזאת בנספח 4 לחוזה מכילה את כלל העלויות הנדרשות לביצוע הסכם זה לרבות עלויות שכר, נסיעות, שכ"ד, רכישת ציוד וטפסים, הוצאות משרדיות, ביטוחים, עלויות תפעול, ניהול ורווח הספק, וכל מס או היטל נוסף לפי חוק.
- 12.3 התמורה שישלם המזמין לספק לא תחשב כמשכורת או שכר עבודה, אלא תמורה עבור השירותים הנדרשים במכרז זה, בהיות היחסים שבין המזמין לספק יחסים של מזמין שירותים וספק.
- 12.4 אבני הדרך לתשלום יהיו כדלקמן:
- 12.4.1 20% מסך התשלום יתבצע עם השלמת רשימת המשתתפים בקורס.
- 12.4.2 30% מסך התשלום יתבצע לאחר סיום החלק העיוני (כולל ביצוע ובדיקת הבחינות).
- 12.4.3 50% מסך התשלום יתבצע בתום החלק המעשי.
- 12.5 לשם תשלום התמורה יעביר הספק למזמין חשבונית בגין כל אבן דרך.
- 12.6 הרשות בידי המזמין לאשר את דרישת התשלום ואת הדו"ח במלואן או בחלקן.
- 12.7 המזמין לא ישלם תמורה עבור שירותים להם לא צורפה חשבונית כנדרש.
- 12.8 על המזמין לפרט לספק בתוך שלושים יום מיום קבלת הדוח, את החלקים מן הדוח ומדרישת התשלום אשר מקובלים עליו, ולנמק מדוע לא קיבל את החלקים שאינם מקובלים עליו.
- 12.9 יודגש, כי המזמין מבצע בקרה על ביצוע השירותים, במידה והנתונים אודות כמות השירותים שבוצעה ע"י הספק שונים מאלו אשר קיימים אצל המזמין, הנתונים על פיהם יקבע הסכום לניכוי הינם אלו הקיימים בידי המזמין.

13. מועדי תשלום:

- התשלום לספק יבוצע כדלהלן:
- 13.1 התמורה הסופית תקבע על פי חישוב כמויות השירותים שבוצעו בפועל ע"י הספק ובהתאם לאמור בסעיפים 12 ו-13 להסכם זה (להלן: "התמורה הסופית").

13.2 הספק מתחייב להחזיר למזמין כל סכום עודף שקיבל מהמזמין תוך שני (2) ימי עבודה מיום הדרישה. במידה ולא ישלם הספק את ההפרש לאחר שני (2) ימי עבודה, כפי המפורט לעיל, יצבור סכום כסף זה ריביות פיגור והצמדה כמשמעותה בסעיף 5(ב) לחוק פסיקת הריבית והצמדה, בנוסף המזמין יהא רשאי לחלט את ערבות הביצוע כולה או חלק ממנה, בגין אי התשלום.

13.3 מועדי תשלום :

13.3.1 התשלום לספק עבור שירותיו יבוצע בהתאם להוראת החשכ"ל לעניין מועדי תשלום .1.4.0.3.

13.3.2 מועד התשלום לספק יהיה לא יאוחר מ-45 יום מהמועד שבו הספק המציא חשבונית למזמין.

13.3.3 למען הסר ספק מספר הימים יחל מיום קבלת החשבונית ואישורה על ידי המזמין.

13.3.4 התמורה הסופית תקבע בניכוי קנסות במידה ויהיו (להלן: "התמורה הסופית").

13.3.5 מהתמורה ינוכו כל התשלומים שחלה החובה לנכותם על פי כל דין. הספק מתחייב לשאת על חשבונו בכל התשלומים החלים עליו מכוח הוראות כל דין או הסכם במסגרת מתן השירותים לרבות תשלומים לביטוח לאומי ותשלומים נוספים בגין זכויות סוציאליות.

13.3.6 לספק לא תהיינה כל דרישות וטענות למזמין בגלל עיכובים בתשלום התמורה כולה או חלק ממנה, אשר נבעו מחוסר פרטים בדרישת התשלום ו/או אי מילוי ראוי של דו"ח השירותים שבוצעו ו/או משדרישת התשלום או הדו"ח לא אושרו.

13.3.7 הספק מתחייב להחזיר למשרד כל סכום עודף שקיבל מהמשרד תוך שני (2) ימי עבודה מיום הדרישה. במידה ולא ישלם הספק את ההפרש לאחר שני (2) ימי עבודה, כפי המפורט לעיל, יצבור סכום כסף זה ריביות פיגור והצמדה כמשמעותה בסעיף 5 (ב) לחוק פסיקת הריבית והצמדה, בנוסף המזמין יהא רשאי לחלט את ערבות הביצוע כולה או חלק ממנה, בגין אי התשלום.

13.3.8 למען הסר ספק מוסכם בין הצדדים כי המזמין לא יהא אחראי לכיסוי גרעון כלשהו שייגרם לספק עקב מתן השירותים.

13.3.9 מוסכם בזה בין הצדדים, כי לא ישולם לספק או לכל אדם/גורם אחר על ידי המזמין כל תשלום נוסף או אחר פרט לאמור בחוזה זה, הן במהלך תקופת ההתקשרות והן לאחר פקיעתה, הן עבור מתן השירותים והן בקשר איתם או כל הנובע מהם.

13.3.10 הספק לא יתבע ולא יהיה רשאי לתבוע מהמזמין העלאות או שינויים בתמורה, בין מחמת שינויים בשער החליפין של המטבע, הטלתם או העלאתם של מיסים, היטלים או תשלומי חובה אחרים מכל מין וסוג, בין ישירים ובין עקיפים, אלא בשל שינויים במדד המחירים לצרכן, כפי המפורט בסעיף 14 להלן.

14. הצמדה והתאמה

14.1 הגדרות בנושא הצמדה

- 14.1.1 תאריך הבסיס – המועד האחרון להגשת הצעות במכרז.
- 14.1.2 תאריך התחלת הצמדה – 18 חודש מתאריך הבסיס, למעט האמור בסעיף 14.3.3.
- 14.1.3 מדד התחלתי – המדד הידוע בתאריך התחלת ההצמדה, מדד חודש הגשת ההצעות במכרז.
- 14.1.4 המדד הקובע – המדד האחרון הידוע ביום מועד ביצוע ההצמדה.
- 14.1.5 הצמדה שלילית – הצמדה המבוצעת כאשר המדד או הרכב המדדים הקובע ירד אל מתחת לשיעור המדד ההתחלתי.
- 14.1.6 המדד - מדד המחירים לצרכן כפי שיתעדכן מעת לעת.
- 14.2 עקרונות ביצוע הצמדה
- 14.2.1 המחירים יוצמדו לשינויים במדד (להלן: "המדד").
- 14.2.2 סכום ההצמדה שיחושב יתווסף (או יופחת, אם חלה ירידה במדד הרלוונטי) לתעריפים שנקבעו בהתקשרות.
- 14.2.3 ביצוע הצמדה יהיה גם במקרים שבהם מדובר בהצמדה שלילית.
- 14.2.4 ביצוע ההצמדה יהיה במועד קבלת החשבונית במשרד.
- 14.3 מנגנון ביצוע הצמדה
- 14.3.1 ביצוע ההצמדה יחל לאחר תום 18 חודשים מתאריך הבסיס, למעט במקרה המפורט בסעיף 14.3 המדד הידוע ביום זה ייקבע כמדד ההתחלתי.
- 14.3.2 ההצמדה תתבצע מדי ארבעה חודשים, כך שההצמדה הראשונה תתבצע בחלוף 18 חודשים מתאריך תחילת הצמדה, ובכל ארבעה חודשים לאחר מכן.
- 14.3.3 על אף האמור בסעיף 14.3.1, אם במועד מסוים (להלן: "יום השינוי") במהלך 18 החודשים הראשונים מתאריך הבסיס, יחול שינוי במדד – כך שיהיה גבוה בשיעור של 4% ויותר מהמדד הידוע בתאריך הבסיס, יחל חישוב ההצמדה מנקודה זו ואילך, באופן הבא:
- 14.3.3.1 המדד הידוע ביום השינוי ייקבע כמדד ההתחלתי.
- 14.3.4 ביצוע ההצמדה ייעשה בחלוף פרק הזמן שנקבע לביצוע הצמדות, כאמור בסעיף 14.3.2 לעיל.

15. קיזוז

- 15.1 הספק מסכים ומצהיר בזאת כי המזמין יהא רשאי לקזז מהתמורה שעל המזמין לשלם לו על-פי הסכם זה על נספחיו ומכוח כל הסכם אחר - כל סכום המגיע למזמין מן הספק על-פי הסכם זה או על-פי כל הסכם אחר.

16. אי קיום יחסי עובד-מעביד

- 16.1 מוצהר ומוסכם בזאת בין הצדדים כי היחסים בין המזמין לבין הספק יהיו יחסים של מזמין שירותים וקבלן עצמאי. לא ישררו יחסי עובד-מעביד בין המזמין לבין הספק, עובדיו או מי מטעמו. אין לראות בכל זכות הנמנית ע"פ הסכם זה, למזמין לפקח, להדריך ולהורות לכל אחד מהמועסקים על ידו, אלא אמצעי להבטיח ביצוע הוראות הסכם זה במלואו, ולא תהינה לספק ולכל המועסקים על ידו, כל זכויות של עובד מדינה או עובד המועסק ע"י הממשלה או ע"י המזמין, והם לא יהיו זכאים לכל תשלומים, פיצויים או הטבות אחרות בקשר עם ביצוע הסכם זה או הוראות שניתנות על פיו או בקשר עם ביטול או סיום הסכם זה מכל סיבות שהן.
- 16.2 למען הסר כל ספק, היה ומסיבה כלשהיא, יקבע ע"י רשות מוסמכת, לרבות ע"י גוף שיפוטי, כי ביחסיו עם המזמין, הספק או עובדיו הינם עובדים של המזמין, יחולו ההוראות כדלקמן:
- 16.2.1 הספק מתחייב לשפות את המזמין בכל סכום שיאלץ לשלמו לפי פסק-דין של ערכאה מוסמכת, הנובע מתביעות עובד הספק או מי מטעמו, או הטוען כי הוא עובדו, נגד המזמין.
- 16.2.2 הספק יהיה זכאי להפרש בין התמורה שקיבל ובין התשלומים החלים עליו ושהוטלו על המזמין וככל שלא שיפה את המדינה כנדרש בסעיף 16.2.1 וזאת לרבות על דרך של התחשבות רטרואקטיבית ככל שהיא מתחייבת מנסיבות העניין.
- 16.3 המזמין, על פי החלטתו הבלעדית ובלא כל תנאי, יהיה רשאי לקזז מכל סכום שיגיע לספק, אם וככל שיגיע, את סכומי החוזר ו/או השיפוי המגיעים לו.

17. פיצויים מוסכמים

- 17.1 חריגה כלפי מטה מרמת השכר שנקבעה לעובדים:
- 17.1.1 אי תשלום שכר מינימום או אי תשלום שכר התואם את הוראות ההסכם הקיבוצי הרלבנטי תגרור פיצוי מוסכם מראש של 2,000 ₪ ליום איחור לכל עובד בגין כל יום בו לא שולם השכר כנדרש.
- 17.1.2 הפרה זו תהווה הפרה יסודית של תנאי ההסכם ועילה לביטולו.
- 17.2 אי תשלום תנאים סוציאליים לעובדים כנדרש:
- 17.2.1 אי תשלום, תשלום חלקי או דחיית תשלום תנאים סוציאליים לעובדים תגרור פיצוי מוסכם מראש של 2,000 ₪ לכל עובד בגין כל יום בו לא שולם השכר כנדרש.
- 17.2.2 הפרה זו תהווה הפרה יסודית של תנאי ההסכם ועילה לביטולו.
- 17.3 אי פתיחת קורס בזמן: עבור כל יום עיכוב בפתיחת קורס ישלם הספק הזוכה 2,000 ₪.

18. ניגוד עניינים

- 18.1 הספק אינו מנוע מלעסוק במקצועו מחוץ למתן שירותיו לפי חוזה זה, ובלבד שלא יהא בכך בכדי לפגוע במתן השירות למזמין לפי חוזה זה, ושלא יעשה דבר שיש בו משום ניגוד אינטרסים עם פעולתו לפי חוזה זה.

- 18.2 הספק מצהיר כי החל ממועד חתימת הסכם זה לא יפעל בכל דרך שיש בה בכדי להוות כל ניגוד עניינים בינו או בין התחייבויותיו ע"פ הסכם זה ובין קשריו העסקיים, המקצועיים או האישיים, בין בשכר או תמורת טובות הנאה כלשהם ובין אם לאו, לרבות כל עסקה או התחייבות שיש בה ניגוד עניינים, ואין קשר כלשהו בינו לבין כל גורם אחר הנוגע לתחומים שבהם עוסקים השירותים, זולת במסגרת מתן השירותים ולצורך ביצוע הסכם זה (להלן: "ניגוד עניינים"). "ניגוד עניינים" משמעו אף חשש לניגוד עניינים כאמור.
- 18.3 הספק מתחייב להביא לידיעת המזמין כל התקשרות או פעולה שקיים חשש שתעלה בקנה אחד עם ניגוד עניינים למתן השירותים למזמין לפי חוזה זה מיד עם היוודע על האפשרות לכך.
- 18.4 הספק מתחייב להימנע מכל פעולה שיש בה חשש לעניין אישי בה, או שיש חשש כי תגרום לו להימצא במצב של ניגוד עניינים בכל הקשור למתן השירותים נשוא חוזה זה.
- 18.5 הספק מתחייב לפנות למנהל מטעם המזמין או מי מטעמו בכל מקרה של ספק בקשר להוראות סעיף זה ולפעול בהתאם להחלטתו.

סעיף זה הינו תנאי יסודי בהסכם

19. שמירת סודיות ואבטחת מידע

- 19.1 הספק מתחייב לשמור בסוד ולא להעביר או להודיע או למסור או להביא לידיעת כל אדם, כל מידע, ידיעה, סוד מסחרי, נתונים, חפץ, מסמך מכל סוג שהוא או כל דבר אחר שלפי טיבם אינם נכסי הכלל (להלן: "מידע סודי") שיגיעו אליו בקשר עם ביצוע השירותים הנדרשים במכרז זה או אגב ביצועו. עבירה על סעיף זה מהווה עבירה על חוק העונשין, התשל"ז-1977 לפי סעיף 118 לחוק, ולפי ס' 5 לחוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981, וכן עוולה אזרחית לפי ס' 4 לחוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981. המציע יחתום על הצהרת סודיות כפי שתידרש ע"י המזמין.
- 19.2 הספק מתחייב שלא להשתמש במידע סודי למטרה כלשהי מלבד לביצוע הסכם זה, אלא באישור מראש ובכתב מאת נציג המחלקה או מי מטעמו.
- 19.3 המזמין רשאי להורות לספק בדבר הסדרים מיוחדים לעניין שמירת סודיות, לרבות קביעת הסדרי בטחון מיוחדים, הסדרי מידור או נוהלי עבודה מיוחדים והספק מתחייב למלא אחר דרישות המזמין בנדון.
- 19.4 **אי פרסום מידע**: הספק מצהיר בזה שידוע לו כי מידע סודי שיימסר לו על ידי המזמין לשם ביצוע התחייבויותיו ע"פ מכרז זה, אין לפרסמו. הספק מתחייב להחזיר למזמין בתום השימוש, כל מידע סודי שהגיע לידי, כל מידע, מסמך או נכס שנמסר לו על ידי המזמין וכן לא להשאיר בידיו כל מידע כלשהו שנאסף על ידו במסגרת מתן השירותים על פי הסכם זה. ההתחייבות לשמירת הסודיות תחול גם לאחר תום תקופת ההתקשרות בין הצדדים.
- 19.5 **שמירת סוד**: הספק מתחייב לשמור בסוד, ולא להעביר, להודיע, למסור או להביא לידיעת אחר כל מסמך ו/או ידיעה אשר הגיעו אליו בקשר או בעת ביצוע התחייבויותיו ע"פ מכרז זה. תשומת לב הספק מופנית לסעיפים 91 ו-118 לחוק העונשין, התשל"ז-1977, שעניינם איסור ועונש על מסירת ידיעות רשמיות ע"י בעל חוזה, לרבות מציע, עם גוף מבוקר כמשמעותו בחוק מבקר המדינה, התשי"ח-1958, ולהוראות חוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981.

סעיף זה הינו תנאי יסודי בהסכם.

20. ביטוח

- 20.1 הספק מתחייב לערוך ולקיים ביטוחים הולמים, ככל שנהוגים בתחום פעילותו (לפי העניין: ביטוח חבות מעבידים, ביטוח אחריות כלפי צד שלישי, ביטוח רכוש, ביטוח אחריות מקצועית, ביטוח חבות מוצר, ביטוח עבודות קבלניות, ביטוח משולב אחריות מקצועית/ מוצר, ביטוחי כלי רכב), בגבולות אחריות סבירים בהתאם לאופיים והיקפם של השירותים המבוצעים על ידו. ככל שיועסקו על ידי הספק קבלני משנה, עליו לדרוש כי הללו יערכו ביטוחים כנ"ל או לחילופין לכלול בביטוחיו כיסוי לפעילותם.
- 20.2 הספק יוודא כי בכל ביטוחיו המתייחסים לשירותים נשוא ההתקשרות (למעט ביטוח מסוג עבודות קבלניות/הקמה) תיכלל הרחבת שיפוי כלפי מדינת ישראל – משרד הבריאות בגין אחריותם למעשי ו/או מחדלי הספק.
- 20.3 הספק יוודא כי בביטוח מסוג עבודות קבלניות/הקמה, המתייחס לשירותים נשוא ההתקשרות, יכללו מדינת ישראל – משרד הבריאות כמבוטחים נוספים.
- 20.4 הספק יוודא כי בכל ביטוחיו המתייחסים לשירותים נשוא ההתקשרות ייכלל סעיף ויתור על זכות התחלוף/השיבוב כלפי מדינת ישראל – משרד הבריאות עובדיה והפועלים מטעמה (ויתור כאמור לא יחול בגין נזק בזדון).
- 20.5 המדינה שומרת לעצמה את הזכות לקבל מהספק אישור על קיום ביטוח או העתקי פוליסות, לפי דרישה.

אי עמידה בתנאי סעיף זה מהווה הפרה של הסכם זה.**21. העדר זכות ייצוג**

- 21.1 מוסכם ומוצהר בזאת בין הצדדים כי הספק איננו סוכן, שלוח או נציג של המזמין ואינו רשאי או מוסמך לייצג או לחייב את המזמין בעניין כלשהו, וזאת בהתחשב במהות השירותים נשוא הסכם זה.
- 21.2 הספק מתחייב שלא להציג עצמו כרשאי לעשות כן וישא באחריות הבלעדית לכל נזק למזמין או לצד שלישי, הנובע ממצג בניגוד לאמור בסעיף זה. ייצוג המזמין לכל מטרה שהיא טעון הסמכה מפורשת לכך על ידי המזמין, מראש ובכתב.

22. הרחבה וצמצום היקף ההתקשרות

- 22.1 היקף השירותים כמפורט בפרק 2 למסמכי המכרז, מעודכנים למועד כתיבתו.
- 22.2 המזמין רשאי לשנות את הדרישות על פי צרכיו, להגדיל או להקטין את כמויות השירותים הנדרשים והספק במכרז מתחייב לעמוד בדרישות אלו. כל שינוי בכמויות השירותים הנדרשים מחייב אישור של נציג המחלקה או מי מטעמו. התשלום יעשה לפי השירותים שבוצעו בפועל.
- 22.3 בכל מקרה, התמורה לספק בגין הרחבה בפעילותו ובגין הרחבה בשירותים המסופקים על ידו, תהא זהה לתעריף הקבוע והמוגדר בהצעת המחיר של הספק (נספח 4).

23. המחאת זכויות

- 23.1 הספק לא יהא רשאי להמחות (להסב) את זכויותיו והתחייבויותיו על פי מכרז זה או חלק מהן לאחר, אלא אם כן נתקבלה הסכמה מראש ובכתב של המזמין לכך.
- 23.2 בנוסף לאמור בסעיף לעיל, אי עמידה של הספק בהתחייבויותיו כאמור בסעיפים הבאים: 2, 5, 8, 9, 18, 19 בחוזה זה תחשב כהפרה יסודית של החוזה על כל הנובע מכך. אין באמור לעיל כדי לגרוע מיסודיות ההפרות של ההוראות נוספות בנספחי החוזה.
- 23.3 הפר הספק חוזה זה הפרה יסודית לפי חוזה זה או כהגדרתה בחוק החוזים (תרופות), התשל"א-1970 או תנאי אחר מתנאי חוזה זה, ולגבי הפרה זו ניתנה לספק ארכה לקיומו והתנאי לא קיים תוך זמן סביר לאחר מתן הארכה, אזי בכל אחד ממקרים אלו רשאי המזמין לעמוד על קיום החוזה עם הספק או לבטל חוזה זה ו/או לבצע בעצמו ו/או באמצעות אחרים כל דבר אשר לפי חוזה זה אמור היה להיעשות ע"י הספק, וזאת על חשבון הספק ובנוסף לזכויות המזמין על פי כל דין ועל פי ההוראות האחרות בחוזה זה, לרבות הזכות לדרוש תשלום פיצויים מוסכמים מראש בסך של 50,000 ש"ח.
- 23.4 מבלי לגרוע מכלליות האמור לעיל, יודגש כי הפרת הוראות חוק שכר מינימום, התשמ"ז-1987 על ידי הספק ו/או מי מטעמו לגבי עובד המועסק על ידם לשם ביצוע חוזה זה, מהווה הפרת חוזה.
- 23.5 הספק ו/או המזמין לא יהיו אחראים לעיכוב הביצוע או אי הביצוע של התחייבויותיהם לפי הוראות החוזה כולן או מקצתן, אם העיכוב או אי הביצוע יגרמו ע"י כוח עליון ("כוח עליון" – אירוע או גורם אשר בעת כריתת החוזה, הספק ו/או המזמין לא ידעו או לא חזו אותו מראש ו/או לא היה עליהם לדעת או לחזותו מראש, והוא אינו בשליטתם, והמונע מהספק או מהמזמין למלא התחייבויותיהם על פי החוזה ו/או גורם לכך שקיום יהא בלתי אפשרי או שונה באופן יסודי מהחוזה באותן נסיבות שהוסכם עליהן בין הצדדים).
- 23.6 הסכמת מי מהצדדים לסטות מתנאי כל שהוא של חוזה זה במקרה מסוים או בסדרת מקרים לא תהווה תקדים ולא ילמדו ממנו גזירה שווה לכל מקרה אחר בעתיד.
- 23.7 לא אכף מי מהצדדים או אכף באיחור, זכות כל שהיא מהזכויות המוקנות לו על פי חוזה זה או מכוח הדין, במקרה מסוים או בסדרת מקרים, לא יראו בכך ויתור על זכות אמורה או על זכויות אחרות כלשהן.

24. שינוי בתנאי ההסכם

- 24.1 כל שינוי בתנאי של ההסכם ו/או נספחיו יעשה בהסכמת המזמין מראש ובכתב. ויתור בדרך של התנהגות לא ייחשב כויתור על זכות הנובעת מהסכם זה.

25. משלוח הודעות

- 25.1 כל ההודעות לפי הסכם זה תשלחנה בדואר רשום, ובהישלחן כך, תחשבנה שהגיעו לייעודן תוך 72 שעות מעת המשלוח כיאות, אלא אם הוכח, כי לא הגיעו לייעודן.

25.2 הודעה שנשלחה בפקסימיליה תחשב שהגיעה לייעודה ביום העבודה הראשון שלמחרת משלוחה.

25.3 כתובת הצדדים למסירת הודעות לעניין ההסכם :

המזמין – ממשלת ישראל בשם מדינת ישראל : משרד הבריאות, רחוב ירמיהו 39, ירושלים.

הספק – _____

25.4 בכל מקרה של שינוי בעלות או כתובת, על הספק להודיע על כך בכתב ללא דיחוי לנציג המחלקה.

26. סמכות השיפוט

26.1 הסמכות הבלעדית לדון בכל תובענה שעילתה בהסכם זה תהא אך ורק לבית המשפט המוסמך בירושלים.

26.2 חתימת הספק על הסכם זה, מהווה הסכמה לאמור.

27. שונות

27.1 הגדרת התחייבויותיו של הספק בהסכם זה באות להוסיף ולא לגרוע מהאמור במפרט.

27.2 ידוע לספק כי מכוח החלטת ממשלה מס' 1116 שעניינה "פרסום היתרים ומסמכי התקשרות בין רשויות המדינה לגופים פרטיים", חלה על המשרד החובה לפרסם בפומבי את חוזה ההתקשרות, על כל צרופותיו (זולת אם החליטה ועדת המכרזים כי מדובר בסודות מקצועיים או מסחריים מתוקף סמכותה לפי סעיף 21(ה) לתקנות חובת המכרזים), שיחתם עם הספק. לפיכך, ולמען הסר כל ספק, הספק מצהיר בחתימתו על הסכם זה כי הוא מאשר למשרד לפרסם את ההתקשרות כולה וכי לא תהיה לו כל טענה ו/או תביעה בהקשר זה. למען הסר ספק, מובהר בזאת כי מחירי המוצרים של כלל הספקים שזכו במכרז יפורסמו ולא יהוו סוד מסחרי/מקצועי.

27.3 הספק מתחייב כי בכל מקרה של סיום ההסכם, מכל נימוק שהוא, הוא ישתף פעולה ככל שיידרש על מנת לאפשר למזמין המשך קבלת שירותים כראוי, וזאת בין היתר על ידי העברה מסודרת ויעילה של כל הנדרש בהתאם להנחיות המזמין.

ולראיה באו הצדדים על החתום:

-----	-----	-----
הספק	המזמין	תאריך

נספח ג'1 נוסח ערבות לביצוע

נוסח כתב ערבות בנקאית

מס' טלפון _____

מס' פקס _____

לכבוד

ממשלת ישראל

באמצעות משרד הבריאות

הנדון: ערבות מס' _____

לבקשת _____

(שם המציע)

אנו ערבים בזה כלפיכם לסילוק כל סכום עד לסך _____ ₪ (במילים): _____
ה (בלבד).שיוצמד למדדד(*) _____ לחודש _____ מתאריך _____
(שם המדד) (תאריך פרסום המדד)

אשר תדרשו מאת: _____ (להלן "החייב")

בקשר עם מכרז פומבי מס' 40/2019 להפעלת תכניות לימודים למומחיות בסיעוד עבור מנהל הסיעוד במשרד הבריאות שפורסם.

אנו נשלם לכם את הסכום הנ"ל תוך 15 יום מתאריך דרישתכם הראשונה בכתב, מבלי שתהיו חייבים לנמק את דרישתכם ומבלי לטעון כלפיכם טענת הגנה כל שהיא שיכולה לעמוד לחייב בקשר לחיוב כלפיכם, או לדרוש תחילה את סילוק הסכום האמור מאת החייב.

ערבות זו תהיה בתוקף מתאריך _____ עד תאריך _____
(תאריך חתימת החוזה) (60 יום מתום תקופת ההתקשרות בחוזה)
ועד בכלל.דרישה על פי ערבות זו יש להפנות לסניף הבנק שכתובתו: _____
מס' הבנק ומס' הסניף

הכתובת

שם הבנק

ערבות זו אינה ניתנת להעברה.

חתימה וחותמת

שם מלא

תאריך

(*) אם נדרשת ערבות צמודה.

נספח ג'2 קישור להוראת חשכ"ל 7.7.1.1 – פורטל ספקים

<https://www.mof.gov.il/takam/pages/horaot.aspx?k=7.7.1.1>

יובהר שתוכניות הלימוד למומחיות בסיעוד מתעדכנות מעת לעת על ידי המזמין, בהתאם להתפתחות התחום והמלצות הוועדה המייעצת למומחיות. הספקים יידרשו לעדכן את תוכניות הלימודים בהתאם.

מומחיות בסייעוד בתחום גריאטריה

רקע

במדינת ישראל, כמו גם בעולם, אוכלוסיית הזקנים בני שישים וחמש ומעלה הולכת וגדלה. על פי תחזיות הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, צפוי כי עד שנת 2030 יגיע מספר הזקנים בישראל ל- מיליון ו- 365 אלף אשר יהוו כ- 4% מהאוכלוסייה באותה עת. בעקבות העלייה בתוחלת החיים והתחלואה הנלווית לגיל מצופה מנותני השירות טיפול מקצועי ברמה גבוהה, תוך תיאום הטיפול וניהולו. מערכת הבריאות כיום, מתקשה להתמודד עם משימות אלו. עיקר הקושי נובע ממחסור חמור של מטפלים מקצועיים שהוכשרו בתחום. כמקובל במדינות מפותחות, אחיות מומחיות בתחום הגריאטריה יכולות לתת מענה מיטבי לצרכים הטיפוליים בגריאטריה.

מחקרים רבים הוכיחו יעילות של האחות המומחית, הן במדדים כלכליים והן במדדים של איכות חיים כמו: שיפור תוצאי טיפול, הגברת היענות לטיפול, הפחתה בפניות למחלקה לרפואה דחופה ובאשפוזים, ירידה במספר פרוצדורות, שליטה בסימפטומים וכל אלה לצד עלייה בשביעות רצון, באיכות חיים ובתחושות הנינוחות והרווחה של המטופלים. פיתוח תפקיד האחות המומחית בגריאטריה, ייתן מענה איכותי לאוכלוסיית הקשישים ובמקביל יפתח לאחיות מסלול קידום אשר יהיה גורם מניע לפנייה לעבודה בתחום.

1. הפעילות המרכזית של האחות המומחית בסייעוד גריאטרי כוללת:

- 1.1. ניהול עצמאי של טיפול רפואי במצבים שגרתיים, ובכלל זה זיהוי חריגים ומצבי החירום, מתן טיפול ראשוני והפניה לגורם רפואי, בהתאם לסמכויות הייחודיות המוכרות/המאושרות בתחום הטיפול הרלוונטי.
- 1.2. ביצוע אומדן ואבחון מטופלים בהתאם לתחום הטיפול, לרבות הפניה לבדיקות עזר ובדיקות הדמיה, בהתאם להגדרת הסמכויות הרלוונטיות לתחום הטיפול.
- 1.3. קביעת תכנית טיפול עבור המטופל, בהתאם לתוצאות האבחון, ובכלל זה, ניהול טיפול תרופתי וביצוע טיפולים ייחודיים, כחלק מתכנית הטיפול שנקבעה, בהתאם לתחום הטיפול הרלוונטי.
- 1.4. הפנית המטופל להמשך טיפול על ידי גורם רפואי, והפנייתו לגורמים מקצועיים, בהתאם לאומדן שביצעה ולתוכנית הטיפול.
- 1.5. הפניית המטופל לייעוץ מקצועי כחלק מתכנית הטיפול.
- 1.6. מתן ייעוץ לצוותים ולמטופלים בתחומים שבטיפול/ה.
- 1.7. עיסוק בהוראה ומחקרים בתחום.
- 1.8. עיסוק במניעת תחלואה ובקידום בריאות בתחום טיפול/ה.

2. סמכויות האחות המומחית בגריאטריה:

- סמכויות ייחודיות שאושרו לאחות מומחית בסייעוד גריאטרי על ידי מנכ"ל משרד הבריאות:
- 2.1. הפניית מטופל לגורמי רפואה שונים: מלר"ד, מקצועות בריאות, רנטגן, צילומי שלד וחזה.
 - 2.2. מעקב שוטף: החלטה על שליחת בדיקות למעבדה: דם, שתן, צואה, כיח.
 - 2.3. עצירות - החלטה על ביצוע Fleet Enema.
 - 2.4. שתן – החלטה על הכנסת צנתר לשלפוחית השתן.
 - 2.5. החלטה על הוצאה והכנסה של זונדה, לרבות לצרכי האכלה.

- 2.6. החלטה על מתן תוספי תזונה על בסיס תשובות מעבדה.
- 2.7. טיפול בפצעים: קביעת חומר וסוג החבישה, ביצוע הטרייה כימית, ביולוגית, רימות וכירורגית.
- 2.8. ביצוע אומדן קוגניטיבי.
- 2.9. החלטה על טיפול תרופתי בהפרעות בשינה: התחלה, איזון הפסקה ושינוי טיפול תרופתי קיים בבעיות שינה
- 2.10. שינוי/איזון הטיפול התרופתי דרך הפה או - COPD: החלטה על טיפול תרופתי במנשף בטווח של עד 50% מסך המינון שנקבע.
- 2.11. החלטה על טיפול תרופתי באי ספיקת לב: שינוי/איזון הטיפול התרופתי דרך הפה בטווח של עד 50% מסך המינון שנקבע
- 2.12. החלטה על טיפול תרופתי בדמנציה: התחלת טיפול בתכשירים נירולפטיים על פי מרשם מותנה, מתן חד פעמי.
- 2.13. החלטה על טיפול תרופתי במחלות חום שכיחות: התחלת עירוי נוזלים ושליחת בדיקות לתרבית.
- 2.14. החלטה על טיפול תרופתי בסוכרת: איזון רמות סוכרת שינוי/איזון הטיפול התרופתי דרך הפה בטווח של עד 20% מסך המינון שנקבע. החלטה על טיפול תרופתי בהיפוגליקמיה: מתן גלוקוז 50%.
- 2.15. החלטה על טיפול תרופתי בטיפול בכאב כרוני: בהתאם לרשימה בחוזר מנהל הסיעוד נושא הטיפול התומך.
- 2.16. החלטה על טיפול תרופתי באיזון לחץ דם: שינוי והחלטה על הפסקת הטיפול.
- 2.17. החלטה על טיפול תרופתי באיזון נוגדי קרישה: שינוי והחלטה על הפסקת הטיפול.
- 2.18. החלטה על טיפול תרופתי חדש - רישום הוראה רפואית במחלקה בה מועסקת, בתנאי שהרשאה אישית ויישומה אושר לה על ידי מנהל המחלקה.
- 2.19. טיפול במצבי הצלת חיים לאחר מעבר קורס
- 2.20. הקלה מיידית על סבל בהתאם למקבץ הטיפולים המאושרים לטיפול על ידי המומחית לטיפול תומך.
- 2.21. ניהול הליך של סיום ופרידה מן החיים.

3. מבנה ותיאור הקורס

שם הקורס	מספר שעות
מדיניות ומינהל בגריאטריה	42
אומדן קבלת חולה גריאטרי והערכת מצבו	24
פרמקולוגיה גריאטרית ורישום מרשמי המשך	84
Case Management	7
מבוא לזקנה והזדקנות	7
מערכת קרדיו- וסקולרית	28
החייאה קרדיאלית מתקדמת ACLS	16
מערכת נשימה	28
פסיכוגריאטריה ונוירולוגיה	28
מערכת עיכול	21
תזונה	7
מערכת השתן ונפרולוגיה	14
בעיות בריאות ייחודיות בגיל הזקנה	7
סוכרת ופצעים	14
נפילות, חבלות, התעמרות והזנחה	7
תשישות, ירידה בתפקוד הערכה גריאטרית	14
שיקום	14
טיפול תומך	21
סה"כ תכנית עיונית	383
סה"כ התנסות קלינית- בגריאטריה	400
סה"כ כללי	783

4. פירוט תכני הקורסים העיוניים

4.1. מדיניות ומינהל בגריאטריה – 42 שעות

הקורס ידון במדיניות בריאות בגריאטריה, הסוגיות המרכזיות בתחום, פיתוח האחות המומחית כמענה לצרכים, מיצוב מעמדה כדמות מרכזית ומשמעותית לאיכות חיי הזקן ומשפחתו וכמובילה בצוות הרב מקצועי.

4.1.1. תכנים:

4.1.1.1. השרות הרפואי לזקן – סקירה וסוגיות מרכזיות – 18 שעות:

- נתונים אפידמיולוגיים בארץ ובעולם – 4 שעות
- גישות והעמדות של החברה בישראל כלפי אוכלוסיית הזקנים – 2 שעות
- חקיקה רלוונטית- חוקים המגנים על הזקנים והעוסקים בסיוע לזקנים, זכויות הזקן – 2 שעות
- פריסת שירותים בבריאות הזקן (סוגי שירותים, היקף, זמינות, כח אדם רפואי וסיעודי) ביטוח סיעוד – 2 שעות

- תפקידי האגף לגריאטריה במשרד הבריאות – 2 שעות
- אבטחת איכות במערך הגריאטרי – 2 שעות
- מערך השירותים לזקן – 4 שעות
- 4.1.1.2. אחות מומחית בסייעוד גריאטרי - פיתוח ויישום התפקיד – 24 שעות
- המומחית הקלינית בארץ ובעולם - 4 שעות
- מיסוד תפקיד אחות מומחית, הבסיס המשפטי – 4 שעות
- תפקידי האחות המומחית, סמכויות האחות המומחית, יישום והטמעת התפקיד - 2 שעות
- מיצוב האחות המומחית בצוות הרב מקצועי, העצמה, פיתוח אסרטיביות מקצועית - 4 שעות
- הצגת הערך המוסף של המומחית - עשיה מבוססת ראיות, מחקר ופרסום – 4 שעות
- גיבוש תפקיד המומחית הקלינית קשיים ביישום – 4 שעות
- 4.1.1.3. תפקיד האחות בטיפול בזקן בקהילה – שירותים הקיימים בקהילה – 2 שעות

4.2. אומדן קבלת חולה גריאטרי והערכת מצבו - 24 שעות

- הקורס יקנה כלים לביצוע קבלת חולה גריאטרי לרבות הערכת מצב החולה עד לקביעת תכנית הטיפול הראשונית.
- 4.2.1. לקיחת היסטוריה רפואית ומהלך מחלה הנוכחית, טיפול תרופתי קבוע, בדיקות אבחון שבוצעו עד כה.
 - 4.2.2. בדיקה פיזיקאלית של החולה: עקרונות ומרכיבי הבדיקה הפיזיקלית, ממצאי בדיקה פיזיקלית תקינה לפי מערכות, ממצאים פתולוגיים בבדיקה פיזיקלית.
 - 4.2.3. הערכה קלינית ומעבדתית: התוויות לבדיקות, אמינות התוצאות, יתרונות וחסרונות, עלות – יעילות, פענוח תוצאות של בדיקות מעבדה רלוונטיות.
 - 4.2.3.1. סקירת בדיקות דימות נפוצות ופענוח תוצאות הבדיקות
 - 4.2.3.2. בחירת בדיקות אבחון
 - 4.2.3.3. בדיקות רוטיניות בגריאטריה
 - 4.2.3.4. הבדיקות הספציפיות למצבי חולי שכיחים בגריאטריה
 - 4.2.4. קבלה – תיעוד ודיווח
 - 4.2.5. קביעת מצב החולה, קביעת תכנית הטיפול, רישום תכנית הטיפול
 - 4.2.6. מתן מידע רפואי לחולה ומשפחתו

4.3. פרמקולוגיה גריאטרית ורישום מרשמי המשך - 84 שעות

- הקורס יעסוק בפרמקולוגיה ייחודית בגיל השלישי, השלכות ומשמעויות להשגת איזון טיפול תרופתי והימנעות מסיבוכים ורישום מרשמי המשך בקבוצת המחלות שהוגדרו בחקיקה.
- 4.3.1. תכנים:
 - 4.3.1.1. מבוא לפרמקולוגיה קלינית - 4 שעות

- 4.3.1.2 היבטים פרמקולוגיים ופרמקו-קינטיים ועקרונות טיפול תרופתי בזקן: תרופות מרכזיות לטיפול במחלות אופייניות לזקן, תופעות לוואי, טיפול רב תרופתי ואינטראקציות בין תרופות, רעילות, הרעלת תרופות והטיפול בה - 14 שעות
- 4.3.1.3 זיהומים – שינויים פיזיולוגיים אצל הזקן המשפיעים על ירידה בתפקוד מערכת החיסון, הגישה הטיפולית לזקן הסובל מזיהום ואלח דם, ביצוע אומדנים רלוונטיים, בדיקות עזר לקביעת אבחנה, סיבוכים - בקטרמיה וספסיס, עמידות לאנטיביוטיקה, התנהגות בריאותית ומניעה – ביצוע חיסונים, מניעת זיהומים חוזרים, בירור חום, אומדן, טיפול אנטיביוטי אמפירי וספציפי, סטנדרטים למניעת זיהומים, מניעת זיהומים במערך לאשפוז ממושך- 7 שעות
- 4.3.1.4 איתור מידע תרופתי- אמצעי מידע מכוונים, אתרים מקצועיים, (מידע אודות תכשיר רפואי, מידע כללי, לוגיסטי, אזהרות מיוחדות, תופעות לוואי- 28 שעות.
- 4.3.1.5 טיפול תרופתי בקבוצת המחלות שהוגדרו לרישום מרשמי המשך (מפורט בנספח) – 18 שעות.
- 4.3.1.6 רישום מרשמים – חקיקה והנחיות לרישום מרשם. סוגיות משפטיות, טיפול בפלצבו, OTC, תרופות ניסיוניות. רישום מרשם ומרשמי המשך, מרשם מותנה, מניעת טעויות ברישום מרשמים, רישום מרשם לתכשיר נרקוטי, תרגול רישום מרשם – 7 שעות.

4.4 Case Management - 7 שעות

מודלים מרכזיים, ניהול מחלה, משאבים בקהילה ועבודה בצוות רב מקצועי, הענות לטיפול, מטפלים ראשוניים ואחרים משמעותיים. הצגה וניתוח מקרים.

4.5 מבוא לזקנה והזדקנות – 7 שעות

4.5.1 פיזיולוגיה של הזקנה – 4 שעות

4.5.2 התפיסה הגריאטרית כמובילה במאה ה-21 – 3 שעות

4.6 מערכת קרדיו- וסקולרית- 28 שעות

4.6.1 הגישה הטיפולית לזקן עם מחלת לב איסכמית - 2 שעות .

4.6.2 הגישה הטיפולית לזקן עם אי ספיקת לב- 4 שעות

4.6.3 ביצוע אומדנים רלוונטיים ובדיקות עזר לקביעת אבחנה לאבחון אי ספיקת לב – רקע תיאורטי, ביצוע האומדן וקביעת הסטטוס, תרגול שימוש בכלי אומדן – 4 שעות

4.6.4 איזון טיפול תרופתי באי ספיקת לב - ריבוי טיפול תרופתי ואינטראקציה בין התרופות השכיחות בתחום. עקרונות בהשגת איזון אצל חולה עם אי ספיקת לב – 2 שעות

4.6.5 ניהול טיפול וניהול מחלה באי ספיקת לב – 2 שעות

4.6.6 הגישה הטיפולית בהפרעות קצב - עקרונות האק"ג הפרעות קצב וטיפול - 6 שעות

4.6.7 הגישה הטיפולית ביתר לחץ דם בזקנה – 4 שעות

- 4.6.8. הגישה הטיפולית לכאבים בחזה: ביצוע אומדנים ובדיקות רלוונטיות, זיהוי הסיכון ופוטנציאל החמרה, מתן טיפול ראשוני, המשך טיפול, פינוי והפניה – 4 שעות
- 4.6.9. תכנים אלו כוללים:
- 4.6.9.1. שינויים פיזיולוגיים במערכת קרדיו- וסקולרית בזקן.
- 4.6.9.2. ביצוע אומדנים רלוונטיים ובדיקות עזר לקביעת אבחנה לאבחון אי ספיקת לב – רקע תיאורטי, ביצוע האומדן וקביעת הסטטוס, תרגול שימוש בכלי אומדן.
- 4.6.9.3. קביעת אבחנה – אבחנה מבדלת, ניתוח ממצאים ואינטגרציה.
- 4.6.9.4. איזון טיפול תרופתי באי ספיקת לב - ריבוי טיפול תרופתי ואינטראקציה בין התרופות השכיחות בתחום. עקרונות בהשגת איזון אצל חולה עם אי ספיקת לב.
- 4.6.9.5. ניהול טיפול וניהול מחלה באי ספיקת לב.
- 4.6.9.6. סיבוכים – איתור מוקדם של סיבוכים (החמרה של כאבים בחזה, אי ספיקה והפרעות קצב), מניעת סיבוכים, איתור סיבוכים/מצבים המחייבים הזעקת רופא, טיפול ראשוני בסיבוכים מסכני חיים, הפניה להמשך טיפול, הפניה למחלקה לרפואה דחופה. תרגול אירועים של הפרעות קצב.
- 4.6.9.7. התנהגות בריאותית ומניעה – קידום בריאות ואימון לבריאות. הדרכת מטופלים ומשפחות, קידום הענות לטיפול באי ספיקת לב.

4.7. טיפול במצבי חירום קורס ACLS – 16 שעות

4.8. מערכת נשימה – 28 שעות

- 4.8.1. הגישה הטיפולית בדלקת ריאות: ביצוע אומדנים ובדיקות רלוונטיות, זיהוי הסיכון ופוטנציאל החמרה, מתן טיפול ראשוני, המשך טיפול, פינוי והפניה - 4 שעות
- 4.8.2. הגישה הטיפולית לקוצר נשימה, שיעול - 4 שעות
- 4.8.3. הגישה הטיפולית לטיפול במחלות כרוניות במערכת הנשימה – 8 שעות
- 4.8.3.1. C.O.P.D
- 4.8.3.2. Asthma
- 4.8.3.3. Bronchiectasies
- 4.8.3.4. Pneumonia
- 4.8.4. הנשמה מלאכותית - טיפול ומעקב אחר החולה המונשם לרבות הנשמה ממושכת - 12 שעות
- 4.8.5. תכנים אלו כוללים:
- 4.8.5.1. שינויים פיזיולוגיים אצל הזקן במערכת הנשימה
- 4.8.5.2. ביצוע אומדנים רלוונטיים – רקע תיאורטי, ביצוע האומדן וקביעת רמת התפקוד, תרגול שימוש בכלי אומדן.
- 4.8.5.3. בדיקות עזר לקביעת אבחנה – בדיקות דם, בדיקות הדמיה, אחרות.
- 4.8.5.4. קביעת אבחנה – אבחנה מבדלת, ניתוח ממצאים ואינטגרציה.

- 4.8.5.5. טיפול תרופתי- טיפול רב תרופתי ואינטראקציה בין התרופות, איזון טיפול תרופתי.
- 4.8.5.6. ניהול טיפול וניהול מחלה – קביעת תכנית הטיפול, ביצוע טיפול, מעקב ושמירה על איזון תוך שימוש בטכנולוגיות מתקדמות, הדרכת מטופל, מערכות תמיכה והתמודדות מטפלים עיקריים, הכרת שירותים בקהילה, הפניה לשירותים ולמטפלים אחרים, זכאויות וזכויות, שמירה על איכות חיים, שיקום.
- 4.8.5.7. סיבוכים – איתור מוקדם של סיבוכים, מניעת סיבוכים, איתור סיבוכים/מצבים המחייבים הזעקת רופא, טיפול ראשוני בסיבוכים מסכני חיים, הפניה להמשך טיפול, הפניה למחלקה לרפואה דחופה.
- 4.8.5.8. התנהגות בריאותית ומניעה – קידום בריאות ואימון לבריאות, הדרכת המטופל והמשפחה, הענות לטיפול, מניעת סיבוכים.

4.9. פסיכוגריאטריה ונוירולוגיה – 28 שעות

- 4.9.1. הגישה הטיפולית בזקן הסובל מהפרעות שינה – שיפור איכות השינה-2 שעות
- 4.9.2. הגישה הטיפולית בדיכאון בגיל המבוגר אבחון וטיפול- 2 שעות
- 4.9.3. הגישה הטיפולית בחולה הנוירולוגי הזקן –2 שעות
- 4.9.4. הגישה הטיפולית בזקן עם הפרעות בתנועה (שבץ מוחי ופרקינסון)- 2 שעות
- 4.9.5. הגישה הטיפולית בדמנציה והפרעות התנהגות –8 שעות
- 4.9.6. הגישה הטיפולית בכאב נוירופטי, דלקתי, אוסטיאומוסקולרי –2 שעות
- 4.9.7. הגישה הטיפולית בכאב חריף ובכאב כרוני –3 שעות
- 4.9.8. הגישה הטיפולית בדליריום אצל הזקן –5 שעות
- 4.9.9. הגישה הטיפולית בחבלת ראש אצל הזקן – אירוע מתגלגל - 2 שעות
- 4.9.10. תכנים אלו כוללים:
- 4.9.10.1. שינויים פיזיולוגיים במוח ובמערכת העצבים אצל הזקן
- 4.9.10.2. ביצוע אומדנים רלוונטיים – רקע תיאורטי, ביצוע האומדן וקביעת רמת התפקוד, תרגול שימוש בכלי אומדן.
- 4.9.10.3. בדיקות עזר לקביעת אבחנה – בדיקות דם, בדיקות הדמיה, אחרות.
- 4.9.10.4. קביעת אבחנה – אבחנה מبدלת, ניתוח ממצאים ואינטגרציה.
- 4.9.10.5. טיפול תרופתי - טיפול רב תרופתי ואינטראקציה בין התרופות, איזון טיפול תרופתי.
- 4.9.10.6. ניהול הטיפול וניהול מחלה בכל אחד מהמצבים
- 4.9.10.7. סיבוכים – איתור מוקדם של סיבוכים, מניעת סיבוכים, טיפול ראשוני בסיבוכים מסכני חיים, הפניה להמשך טיפול, הפניה למחלקה לרפואה דחופה.
- 4.9.10.8. התנהגות בריאותית ומניעה – קידום בריאות ואימון לבריאות. הדרכת החולה ומשפחתו, היענות לטיפול

4.10. מערכת עיכול - 21 שעות

- 4.10.1. הגישה הטיפולית לכאבי בטן חריפים וכרוניים, עצירות, שלשול, בחילות, הקאות, דימומים, אבני צואה - 10 שעות
- 4.10.2. הגישה לטיפול בבריאות הפה והשיניים אצל הזקן – 3 שעות
- 4.10.3. הגישה הטיפולית בהפרעות בבליעה – 4 שעות
- 4.10.4. הגישה הטיפולית בסטומה אצל הזקן - 4 שעות
- 4.10.5. תכנים אלו כוללים
- 4.10.5.1. שינויים פיזיולוגיים במערכת העיכול אצל הזקן
- 4.10.5.2. ביצוע אומדנים רלוונטיים – רקע תיאורטי, ביצוע אומדנים כולל אומדן בליעה, קביעת רמת התפקוד, תרגול בכלי אומדן. אומדן אי שליטה על הצואה
- 4.10.5.3. בדיקות עזר לקביעת אבחנה – בדיקות דם, בדיקות הדמיה, אחרות.
- 4.10.5.4. קביעת אבחנה – אבחנה מבדלת, ניתוח ממצאים ואינטגרציה.
- 4.10.5.5. סטומות, קביעת מקום הסטומה, שטיפת סטומה והטיפול בסטומה
- 4.10.5.6. טיפול תרופתי- טיפול רב תרופתי ואינטראקציה בין התרופות, איזון טיפול תרופתי.
- 4.10.5.7. ניהול טיפול וניהול מחלה – קביעת תכנית הטיפול, ביצוע טיפול, מעקב ושמירה על איזון תוך שימוש בטכנולוגיות מתקדמות
- 4.10.5.8. סיבוכים – איתור מוקדם של סיבוכים, מניעת סיבוכים, איתור סיבוכים/מצבים המחייבים הזעקת רופא, טיפול ראשוני בסיבוכים מסכני חיים, הפניה להמשך טיפול, הפניה למחלקה לרפואה דחופה.
- 4.10.5.9. התנהגות בריאותית ומניעה – קידום בריאות ואימון לבריאות. הדרכת המטופל ומשפחתו, הענות לטיפול

4.11. תזונה - 7 שעות

- 4.11.1. הגישה הטיפולית בהפרעות באכילה ותזונה- טיפול בחולה השיטיוני – 2 שעות
- 4.11.2. העשרה תזונתית – קצובה מומלצת, חישובים תוספי מזון וויטמינים - 2 שעות
- 4.11.3. טיפול תזונתי בפצעי לחץ והזנה אנטרלית - 1 שעות
- 4.11.4. תת תזונה אומדנים תזונתיים – 2 שעות

4.12. מערכת השתן ונפרולוגיה - 14 שעות

- 4.12.1. הגישה הטיפולית באי שליטה על הסוגרים – 2 שעות
- 4.12.2. הגישה הטיפולית במצבי אוליגוריה, אנאוריה, - 2 שעות
- 4.12.3. הגישה הטיפולית לחולה עם בצקות פריפריות- 2 שעות
- 4.12.4. הגישה הטיפולית לחולה בהפרה של מאזן נוזלים ואלקטרוליטים 4 שעות
- 4.12.5. הגישה הטיפולית בזקן החולה הנפרולוגי הסובל מאי ספיקת כליות וטיפול בדיאליזה - 2 שעות
- 4.12.6. גישה הטיפולית בהפרעה במאזן חומצי בסיסי - 2 שעות
- 4.12.7. תכנים אלו כוללים:

- 4.12.7.1. שינויים פיזיולוגיים בתפקוד מערכת השתן והכליה
- 4.12.7.2. ביצוע אומדנים רלוונטיים – רקע תיאורטי, ביצוע האומדן וקביעת רמת התפקוד, תרגול שימוש בכלי אומדן. אומדן אי שליטה במתן שתן.
- 4.12.7.3. בדיקות עזר לקביעת אבחנה – בדיקות דם, בדיקות הדמיה כולל US שלפוחית,
- 4.12.7.4. קביעת אבחנה – אבחנה מבדלת, ניתוח ממצאים ואינטגרציה.
- 4.12.7.5. טיפול תרופתי- טיפול רב תרופתי ואינטראקציה בין התרופות, איזון טיפול תרופתי.
- 4.12.7.6. ניהול טיפול באי שליטה על סוגר השתן וניהול מחלה – קביעת תכנית הטיפול, ביצוע טיפול, מעקב ושמירה על איזון תוך שימוש בטכנולוגיות מתקדמות,
- 4.12.7.7. סיבוכים – איתור מוקדם של סיבוכים בשל אי שליטה על סוגר השתן, מניעת סיבוכים, טיפול ראשוני בסיבוכים, הפניה להמשך טיפול, הפניה למחלקה לרפואה דחופה.
- 4.12.7.8. טכניקות לטיפול באי שליטה, כירורגיה ותרגול רצפת האגן (ביופידבק) התנהגות בריאותית ומניעה – קידום בריאות ואימון לבריאות, הדרכה, הענות לטיפול

4.13. בעיות בריאות ייחודיות בגיל הזקנה – 7 שעות

- 4.13.1. אנמיה - כוללים את סוגי האנמיה, הגישה הטיפולית לזקן הסובל מאנמיה כרונית ומאי ספיקה של מח העצם (MDS) וכן הטיפול (כולל התרופתי) בכל אחד מהמצבים - 2 שעות.
- 4.13.2. טיפול באנטיקואגולנטים - השימוש במדללי דם שונים והשלכותיהם על הזקן – 3 שעות
- 4.13.3. אוסטיאופורוזיס- 2 שעות

4.14. סוכרת - 14 שעות

- 4.14.1. שינויים פיזיולוגיים אצל הזקן והתפתחות מחלת הסוכרת
- 4.14.2. הגישה הטיפולית והאבחונית לזקן עם תסמונת מטבולית
- 4.14.3. בדיקות עזר לקביעת אבחנה
- 4.14.4. ניהול טיפול וניהול מחלה – פרוטוקול הטיפול בסוכרת קביעת תכנית הטיפול כולל הטיפול התרופתי (מעקב ושמירה על איזון – תזונה, פעילות גופנית, תוך שימוש בטכניקות התערבות שונות ובטכנולוגיות מתקדמות).
- 4.14.5. מצבים חריפים- היפוגליקמיה, היפרגליקמיה -ביצוע אומדנים, זיהוי הסיכון ופוטנציאל החמרה, מתן טיפול ראשוני, המשך טיפול, פינוי והפניה
- 4.14.6. סיבוכים – איתור מוקדם ומניעת סיבוכים (כולל החלטה על הפניה למחלקה לרפואה דחופה).
- 4.14.7. התנהגות בריאותית ומניעה
- 4.14.8. הגישה האבחונית והטיפולית בכף רגל סוכרתית בזקנה

4.14.9. הגישה הטיפולית בפצעי לחץ ופצעים קשיי ריפוי

4.15. נפילות, חבלות, התעמרות והזנחה – 7 שעות

- 4.15.1. הגישה הטיפולית בזקן הסובל מנפילות חוזרות – 4 שעות
- 4.15.2. שאלות אתיות בהתעללות, הזנחה והתעמרות בזקנים – 3 שעות
- 4.15.3. תכנים אלו כוללים:
- 4.15.3.1. ביצוע אומדנים רלוונטיים – לזיהוי סיכוי וסיכון לנפילות, לפגיעה וחבלה בזקן, תרגול שימוש בכלי אומדן.
- 4.15.3.2. בדיקות עזר לקביעת אבחנה – בדיקות דם, בדיקות הדמיה כולל צילומי שלד וגולגולת.
- 4.15.3.3. קביעת אבחנה – אבחנה מבדלת, ניתוח ממצאים ואינטגרציה (כולל שברי צוואר ירך, שברי תמט בעמוד שדרה, חבלות ראש וסובדורל המטומה).
- 4.15.3.4. טיפול תרופתי- טיפול רב תרופתי ואינטראקציה בין התרופות הגורמות לנפילות, איזון טיפול תרופתי.
- 4.15.3.5. ניהול טיפול משקם ושימור יכולות במטופלים הסובלים מנפילות.
- 4.15.3.6. סיבוכים – איתור מוקדם של סיבוכים, מניעת סיבוכים, טיפול ראשוני בסיבוכים מסכני חיים, הפניה להמשך טיפול, הפניה למחלקה לרפואה דחופה.
- 4.15.3.7. התנהגות בריאותית ומניעה – קידום בריאות.

4.16. תשישות, ירידה בתפקוד הערכה גריאטרית - 14 שעות

- 4.16.1. תפקוד הזקן – 2 שעות
- 4.16.2. הגישה הטיפולית לשבירות הזקן - Frail Elderly זיהוי והערכה גריאטרית תואמת – 2 שעות
- 4.16.3. הערכה גריאטרית מקיפה- 10 שעות
- 4.16.4. תכנים אלו כוללים:
- 4.16.4.1. ביצוע אומדנים רלוונטיים – רקע תיאורטי, ביצוע האומדן וקביעת רמת התפקוד, תרגול שימוש בכלי אומדן
- 4.16.4.2. אומדנים רלוונטיים הערכה גריאטרית

4.17. שיקום - 14 שעות

- 4.17.1. הגישה השיקומית לאדם הזקן – 7 שעות
- 4.17.2. הגישה השיקומית של זקן לאחר אירוע מוחי – 4 שעות
- 4.17.3. הגישה השיקומית של זקן לאחר שבר בצוואר הירך – 3 שעות
- 4.17.4. תכנים אלו כוללים:
- 4.17.4.1. התפיסה השיקומית בכל המסגרות והמצבים, מסגרות וסוגי שיקום,
- 4.17.4.2. ביצוע אומדנים וקביעת פוטנציאל שיקום

- 4.17.4.3. עקרונות בשיקום נוירולוגי ושיקום אורטופדי אצל הזקן במצבים שכיחים.
Stroke, שברים, החלפת מפרק ירך, אי שליטה, ביופידבק.
4.17.4.4. התוויית תכנית שיקום פרטנית
4.17.4.5. התאמת סביבת מגורים, התאמת ציוד שיקומי, הפנייה ליועצים, הפנייה למסגרות שיקום.

4.18. טיפול תומך - 21 שעות

- 4.18.1. תפיסה פליאטיבית כמרכזית בנושא החולי במאה ה- 21 - 6 שעות
4.18.2. לוגותרפיה כמודל יישומי לשיפור הטיפול הכוללני במחלקה גריאטרית פליאטיבית - 2 שעות
4.18.3. הגישה הטיפולית בכאב וסבל של חולה השיטיון בשלב הסופני - 6 שעות
4.18.4. הטיפול התומך בחולה השיטיוני - 4 שעות
4.18.5. טיפול תומך בחולה הסופני - 6 שעות
4.18.6. תכנים אלו כוללים:
4.18.6.1. מתן כלים וידע למנוע סבל מהמטופל ומשפחתו בסוף החיים
4.18.6.2. חקיקה בתחום, הנחיות מקדימות
4.18.6.3. מניעת סבל ואיזון סימפטומים באמצעים תרופתיים ולא תרופתיים.
4.18.6.4. תמיכה וסיוע בסוף בחיים, תרבות אמונות ורצונות במפגש עם המוות, סוף החיים.

5. מטלות חובה בקורס העיוני:

- 5.1. נוכחות בשיעורים- חובת נוכחות 80% מהשיעורים.
5.2. מעבר בהצלחה של 3 בחינות (ציון עובר 70).
5.3. הצגת מקרה קליני או נושא קליני נבחר בכיתה.
5.4. מטלה קבוצתית בקורס תפקוד מקצועי: ניתוח סוגיה מקצועית באחד מהתחומים הבאים:
הגדרת התפקיד, הסמכויות, גבולות העשייה, אינטראקציה עם מקצועות רפואיים אחרים ומשמעות התפקיד בסביבה הקלינית בגריאטריה.

6. התנסות מעשית מונחית

6.1. מטרת ההתנסות המונחית:

- תכנית ההתנסות תענה על צורכי הידע הנדרש ליישום המשימות והתפקידים של האחות המומחית בגריאטריה:
6.1.1. הערכה גריאטרית כוללנית כוללת את כל האומדנים להערכת תפקוד הזקן.
6.1.2. אומדן גופני
6.1.3. זיהוי מצבי חירום ומתן טיפול ראשוני.
6.1.4. הערכת מצב המטופל על בסיס ממצאי מעבדה, צילומי רנטגן, פענוח אק"ג וקבלת החלטות קליניות בהתאם.
6.1.5. קביעת תכנית הטיפול לקשיש לרבות טיפול תרופתי.

- 6.1.6. הערכת מצבו התזונתי של הזקן וקביעת תוספי מזון נדרשים
- 6.1.7. התוויית קוים מנחים / הוראות לשיקום הזקן
- 6.1.8. טיפול בחולה המונשם כרוני

6.2. מהלך ההתנסות המונחית

היקף ההכשרה הקלינית - 400 שעות. ההתנסות תתבצע במתארי אשפוז וקהילה, בכל האתרים המותרים לתפקוד בהם ניתן להתנסות בניהול טיפול ובניהול מחלה כגון במחלקות חריפות ותת חריפות בגריאטריה ובמחלקות להנשמה ממושכת, במרפאות גריאטריות ובטיפולי בית.

6.3. מסגרת ההתנסות המונחית

- 6.3.1. ההתנסות המונחית תתקיים במחלקות נבחרות בהנחיית רופאים גריאטריים מומחים או אחיות מומחיות בגריאטריה שמונו לתפקיד.
- 6.3.2. באחריות המנחה הקליני לבנות תכנית אופרטיבית מותאמת להשגת מטרות ההתנסות.
- 6.3.3. בסמכות המנחה הקליני לאשר עמידת הלומד בכל מטרות ומטלות ההתנסות. אישור המנחה הוא תנאי לאפשר ללומד להבחן במבחן רישוי ממשלתי כאח/ות מומחה בגריאטריה.
- 6.3.4. סך שעות ההכשרה המעשית: 400 שעות לפחות.
- 6.3.5. משך ההכשרה - כחצי שנה, שלושה ימים בשבוע, בכל המשמרות (לפחות 4 משמרות בנות 8 שעות).
- 6.3.6. יום הכשרה - 8 שעות לפחות.
- 6.3.7. ההתנסות תתבצע ברוטציה:
 - 6.3.7.1. 336 שעות במתארי האשפוז: המחולקים בין שלוש מתוך 4 מחלקות עיקריות בגריאטריה: תת אקוטי, שיקום, סיעוד מורכב ומונשמים. ניתן לבצע רוטציה במחלקה לתשושי נפש או טיפול פליאטיבי כמחלקה רביעית.
 - 6.3.7.2. 64 שעות במתאר הקהילה: 50% במרפאה גריאטרית וכ-50% ביחידה לטיפולי בית
- 6.3.8. במהלך ההתנסות, מרכזת התוכנית תיפגש עם הסטודנטים והמנחים ל-2 הערכות ביניים, בתיאום עם המנחה והסטודנט (לא על חשבון השעות הקליניות).

6.4. מטלות ההתנסות:

- 6.4.1. ביצוע פעולות בהיקף הנדרש ודווח על פי הלוח המופיע במפרט הפעילות הנדרשת
- 6.4.2. ניהול יומן התמחות בקלסר בו יתועדו ויתויקו כל הפעולות שהתבצעו על פי המפורט במפרט הפעילות הנדרשת. אישור ביצוע בחתימת הרופא הגריאטרי המלווה. יומן ההתמחות יאורגן על פי סוגי הפעילות הנדרשת במדורים.

6.5. הערכה:

- 6.5.1. המנחים הקליניים יאשרו בחתימתם עמידה של הלומד בכל המטרות והמטלות הנדרשות בהתנסות על פי המפורט במפרט הפעילות הנדרשת. עמידה בכל דרישות ההתנסות היא תנאי לאישור להבחן במבחן רישוי לאחות מומחית בגריאטריה.
- 6.5.2. העברת יומן ההתמחות המתעד את כל הפעולות וטופס הערכת המנחה והשדה הקליני למרכזת התוכנית.

6.6. מפרט הפעילות הנדרשת

- 6.6.1. ההתנסות המעשית תתוכנן ותבצע במחלקות ותכוון לטיפול בזקן במטרה לקיים למידה על פי המפרט הנדרש. במהלך ההתנסות יבצע הלומד את כל המפורט להלן ויתעד את כל הרשומות ביומן התמחות.
- 6.6.2. יומן ההתמחות יאורגן על פי מדורים ויתויקו בו כל הרשומות והפעולות הנדרשות לפי הפירוט שלהלן:
- 6.6.2.1. במתאר אשפוז:

- קבלת 30 זקנים למחלקה גריאטרית לרבות ביצוע בדיקה גופנית מלאה וקביעת הוראות ראשוניות לטיפול
- אחריות לטיפול (קבלה, מעקבים, ישיבת צוות ושחרור במידה ורלוונטי) של 10 חולים מורכבים ותיאור טיפול ב 10 מטופלים עם מהלך אשפוז מורכב
- ביצוע 100 מעקבים במסגרת טיפול בזקן
- הכנת 10 זקנים ובני משפחתם לשחרור
- הצגת 2 מאמרים בישיבת צוות
- הצגת 2 מטופלים בישיבת צוות

6.6.2.2. במתאר קהילה:

- קבלת 15 חולים במרפאה גריאטרית לרבות בדיקת החולה וקביעת הוראות לטיפול
- טיפול ב – 12 חולים בטיפולי בית לרבות בדיקת החולה וקביעת הוראות לטיפול

7. רשימת מקורות

- 7.1. Godara,H., Hirbe,A., Nassif,M.,Otepka,H.& Rosenstock,A.(Eds.). (2016). Washington Manual of Medical Therapeutics. (35 ed.). Philadelphia: Wolters Kluwer.(Chapter 8: Critical Care)
- 7.2. Kane, R. L., Ouslander, J. C., Abrass, I., B., Resnic, B. (2017). Essentials of Clinical Geriatrics. (8th ed.). New York: McGraw Hill
- 7.3. Comerford, K. (Ed.). (2018). Nursing 2018 Drug Handbook. Philadelphia, PA: Wolters Kluwer.

נספח - פירוט תכני קורס רישום מרשמי המשך

מספר שעות	נושא
28	איתור מידע על טיפול תרופתי
7	רישום מרשמים
49	טיפול תרופתי ומעקב בחולים המשתייכים לקבוצת המחלות שהוגדרו
84	סה"כ

1. איתור מידע על טיפול תרופתי (28 שעות)

1.1. מטרת הקורס:

הקניית כלים ומיומנויות באיתור מידע זמין אודות מתן טיפול תרופתי לחולה הכרוני ולשם חידוש המרשם לחולה, אשר לרוב סובל מיותר ממחלה אחת ומטופל במספר רב של תכשירים. במסגרת הקורס תוקדש יחידת לימוד לתרגול מידע.

1.2. האתרים המחיבים מיומנות באיתור מידע:

אינפומד :

<http://www.infomed.co.il/medIndex.asp>

אתר משרד הבריאות :

<http://www.health.gov.il/pages/default.asp?maincat=11&catId=38&PageId=165>

אתר ארגון הרוקחים :

<http://www.psi.org.il/>

האתרים מומלצים :

Medline Plus - <http://www.nlm.nih.gov/medlineplus/druginformation.html>

Drug Digest - www.drugdigest.org/DD/Home

1.3. זרישות:

1.3.1. תרגול חיפוש מידע התחומים הבאים :

1.3.1.1. מידע כללי: תיאור כללי על תרופה

- מטרת השימוש
- משפחת התרופות אליה שייכת התרופה
- שמות מסחריים

1.3.1.2. מידע לוגיסטי: אופן נטילת התרופה

- תדירות וזמן הנטילה
- התאמת מינון
- תחילת ההשפעה
- משך ההשפעה
- תזונה בזמן שימוש בתרופה
- אופן אחסון
- הפסקת התרופה
- טיפול במינון עודף

1.3.1.3. אזהרות מיוחדות: לנשים בהריון ומיניקות

- קשישים
- ילדים
- נהיגה
- אלכוהול
- שימוש לפני ניתוח

1.3.1.4. תופעות לוואי: תופעות לוואי

- תגובות בין תרופתיות
- השפעות בשימוש ממושך

2. רישום מרשמים (7 שעות)

2.1. מטרת הקורס:

הקניית ידע והבנה של ההיבטים החוקתיים ברישום ומתן מרשמים.

2.2. תכני הקורס:

- 2.2.1. חקיקה והנחיות לרישום מרשם.
- 2.2.2. סוגיות משפטיות, טיפול בפלצבו, OTC, תרופות ניסיוניות.
- 2.2.3. מניעת טעויות ברישום מרשמים.
- 2.2.4. רישום מרשם לתכשיר נרקוטי.
- 2.2.5. תרגול רישום מרשם.

3. טיפול תרופתי ומעקב בחולים המשתייכים לקבוצת המחלות שהוגדרו (49 שעות)

3.1. מטרת הקורס:

הקניית ידע והבנה מעמיקה בניהול הטיפול התרופתי והמעקב בחולים המשתייכים לקבוצת מחלות בתוך "תחום טיפולי" כמפורט בטבלה להלן.
 בכל קבוצה הוגדרו "תכשירים שכיחים" לשימוש בטיפול במחלות המשתייכות לקבוצה זו.
 ההכשרה תכלול פירוט כל קבוצה מהמפורט "בתחום הטיפול" בהתאם למספר נושאים.

3.2. תכני הקורס:

פירוט כל קבוצה מהמפורט "בתחום הטיפול" בהתאם לנושאים הבאים:

3.2.1 פתופיזיולוגיה

3.2.2 אפידמיולוגיה

3.2.3 גורמי סיכון

3.2.4 אומדנים ובדיקות עזר

3.2.5 אבחנה מבדלת

3.2.6 טיפול ומעקב

3.2.7 טיפול תרופתי בתכשירים השכיחים (כמפורט בטבלה):

תכשירים	תחום טיפולי
Aminosalicylates 5-ASA Compounds Antacids Anti Hemorrhoidal Products Anticholinergic Drugs Antiemetic Drugs Coating Agents Corticosteroids Gastro-intestinal sedatives Gastrokinetic Agents H ₂ Receptor Antagonists Immuno-modulating Drugs Laxatives, Purgatives, Lubricants Prostaglandins Proton Pump Inhibitors Urolithotics Sucralfate Colloidal Bismuth (Ulcer) Infliximab (Crohn's disease) Colpermin (IBS)	מחלות כבד ומערכת העיכול
ציוד לסטומה ופצעים Antidiabetic Agents Antidiabetic Agents Anti-obesity Agents Corticosteroids Enzyme Replacement Therapy Mineral Regulators Pituitary Replacement Agents Thyroid Agents Vasopressin Analog Vitamin Preparations Zylol Colchicine (Gout) ציוד לטיפול בסוכרת	מחלות והפרעות אנדוקריניות ומטבוליות
מזונות רפואיים Antituberculars Agents Asthma Prophylactics Bronchial Spasm Relaxants Corticosteroids Inhalations	מחלות במערכת הנשימה
Antiarrhythmic Agents Antianginal Drugs Anticoagulants Agents Antihypertensive Drugs Cardiac Drugs Digitalis Diuretics Vasoconstrictors Vasodilating Agents Oxopurin Tricardia Aminosalicylates	מחלות לב וכלי דם

Acetylcholinesterase Anti-inflammatory Agents (NSAID's) Anti-Osteoarthritic Agents Antirheumatic drugs Neuromuscular Blockers	מחלות שלד ושרירים
Antiglaucoma Agents Ocular Lubricants	מחלות עיניים
Antileprotic Preparations Anti-Pruritics Corticosteroids Leg Ulcer Treatments Topical Steroids Infliximab Amevive (alefacept) ציווד לטיפול בפצעים	מחלות עור
Antineoplastic Agents Coagulants & Hemostatics Corticosteroids Iron Salts Folic Acid Platelet Reducing Agents Eporex Neupogen	מחלות המטואונקולוגיות
Antiallergic preparations Immunosuppressant's	מחלות המערכת החיסונית
Antidepressants Agents Antimanic Agents Antipsychotics Anxiolytics and Sedative-Hypnotics CNS Stimulants Opioids	מחלות והפרעות פסיכיאטריות
Acetylcholinesterase Inhibitors Anticholinergic Anticonvulsants Agents Antiparkinsonian Agents Antivertigo Preparations Hypnotics	מחלות והפרעות נוירולוגיות
Contraceptive Agents Diuretics Dopamine Agonist Hormone Replacement Therapy Selective Alpha Blockers Urinary Antiseptics Urinary Antispasmodics Emla 5% (לחולי המודיאלזיה)	מחלות והפרעות אורוגניקולוגיות ונפרולוגיות
Growth Hormones Corticosteroids Creon Pancrease Pulmozyme (CF)	מחלות ילדים

4. הקלה על סימפטומים המאפיינים "מחלות הנזקקות לטיפול מקל"

4.1. איזון סימפטומים בטיפול תומך המפורטים:

מכרז פומבי מס' 40/2019 להפעלת תכניות לימודים למומחיות בסייעוד עבור מנהל הסיעוד במשרד הבריאות

- 4.1.1 כאב
- 4.1.2 סימפטומים הקשורים במערכת העיכול
- 4.1.3 פצעים
- 4.1.4 פגיעה בעור ובריריות
- 4.1.5 עייפות וחולשה
- 4.1.6 חרדה ודיכאון
- 4.1.7 הפרעות בשינה
- 4.1.8 דיספנאה
- 4.1.9 תכשירי הטיפול בטבלה המצורפת :

תכשירים	תחום טיפולי טיפול תומך
Analgesics	
Androgenic steroids	
Antidepressants Agents	
Antidiarrheal	
Antiemetic	
Anti-Nauseants	
Anti-Pruritics	
Antipyretics	
Anticholinergics	
Bronchial Spasm Relaxants	
Corticosteroids	
Eprex	
Inhalations	
Laxatives	
Purgatives	
Lubricants	
Mineral Regulators	
Opioids	
Psychotropics Agents	
Sedative	
Hypnotics	

5. ספרות מחייבת

- 5.1. Beckwich, S., & Franklin, P. (2007). Oxford Handbook of Nurse Prescribing. Oxford: Oxford University Press.
- 5.2. Beers, M.H., Porter, S., Jones, T., Kaplan, J., Berkwits, M. (2006). 18th ed. The Merc Manual. Merc&CO., Inc.
- 5.3. Karch, A.M (2011). 2011 Lippincott's Nursing Drug Guide. (17ed). Philadelphia: **Lippincott Williams & Wilkins.**
- 5.4. Katzung, B.G., Masters S. B., Trevor Anthony J. (2009). 11th. ed. Basic and Clinical Pharmacology. McGraw-Hill Companies. International Edition.

6. פירוט תכני קורס תפקוד מקצועי

- 6.1. בסיום קורס זה האחות המומחית תכיר את הגדרת התפקיד, הסמכויות, גבולות העשייה, אינטראקציה עם מקצועות רפואיים אחרים ומשמעות התפקיד בסביבה הקלינית. המומחית תשקף את תפקידי האחות המומחית בטיפול תומך לחולה ומשפחתו, לאנשי צוות אחרים ולקהילה; המומחית תהווה חברה בצוות הרפואי ותעבוד בשיתוף פעולה עם אנשי הצוות האחרים; בין יתר תפקידיה תהווה המומחית משאב ידע עבור חברי הצוות, תשתמש בידע מחקרי כדי לקדם עשייה מבוססת ראיות עבור החולים ובני משפחותיהם.
- 6.2. בקורס יושם דגש על יכולת קבלת החלטות קליניות והפעלת שיקול דעת מקצועי במצבים משתנים, מורכבים ובלתי צפויים.
- 6.3. בנוסף ידונו סוגיות אתיות וחוקיות, היבטים כלכליים ותרבותיים.
- 6.4. במסגרת הקורס יושם דגש על:
 - 6.4.1. סטנדרטים ועשייה מבוססת ראיות
 - 6.4.2. מסגרת התפקוד של האחות המומחית
 - 6.4.3. הטמעת תפקיד האחות המומחית בישראל, רישוי והסמכה
 - 6.4.4. קבלת החלטות קלינית ופתרון בעיות
 - 6.4.5. סוגיות אתיות
 - 6.4.6. הקצאת משאבים
 - 6.4.7. רגישות תרבותית

מומחיות בסיעוד בתחום טיפול תומך

רקע

עליה בתוחלת החיים בצד פיתוח טכנולוגי מואץ מביאה לגידול באוכלוסיית המטופלים הלוקים במחלות חשוכות מרפא. על מנת לשמר למטופלים אלו ובני משפחתם, בכל שלבי החולי, איכות חיים סבירה, תפקוד אופטימלי, קידום נוחות ומניעת סבל, יש צורך בהתערבות מקצועית במתן טיפול תומך על ידי אחיות מקצועניות ומומחיות בתחום.

טיפול תומך מוגדר על ידי ה-WHO כגישה טיפולית שמטרתה להשיג את איכות החיים הטובה ביותר האפשרית עבור מטופלים ובני משפחותיהם המתמודדים עם מחלה המאיימת על החיים, דרך מניעה והקלה על סבל באמצעות גילוי מוקדם ואומדן מקצועי של כאב וסימפטומים נוספים גופניים, פסיכו-סוציאליים ורוחניים".

האחיות אשר באות במגע רציף עם החולים במחלות המאיימות על החיים ובני משפחותיהם בכל מסגרות הטיפול, משמשות מנהלות טיפול ומלוות את המטופל והמשפחה לאורך המחלה עד למות החולה ואף לאחר מכן.

בעולם המערבי, אחיות מומחיות הן בעלות סמכויות טיפול עצמאיות רחבות ומעניקות טיפול איכותי ובטוח לחולה ומשפחתו תוך מתן טיפול רציף לחולה, איזון סימפטומים, מניעת סבל ושמירה על איכות חיים אופטימלית של החולה ומשפחתו.

הטיפול התומך כיום לא ניתן אך ורק בגבולות האונקולוגיה. טיפול תומך חייב להינתן במתארי טיפול מגוונים, כמו אשפוז ובית החולה, ובתחומים קליניים נוספים כמו אי ספיקת לב, דיאליזה, וגריאטריה. חולים אלו זקוקים לשירותים של אחיות מומחיות בטיפול תומך כדי להקל על סבלם.

האחות המומחית, הינה בעלת סמכויות טיפול ייחודיות, מוגדרות ומוסכמות, השכלה והכשרה מתאימה, ונותנת מענה מקצועי ואיכותי לחולים אלו.

1. הפעילות המרכזית של האחות המומחית בטיפול תומך כוללת:

- 1.1. בדיקת החולה ואומדן מצבו
- 1.2. הפניות לבדיקות אבחון ומעקב ויועצים רפואיים ופרא רפואיים
- 1.3. קביעת תכנית הטיפול ומתן הוראות טיפוליות
- 1.4. ניהול הטיפול התרופתי - התחלה, איזון והפסקת טיפול
- 1.5. ביצוע טיפולים ייחודיים שהוכרו לביצוע האחות המומחית כחלק מתוכנית הטיפול שנקבעה
- 1.6. איזון סימפטומים
- 1.7. הפניית המטופל להמשך טיפול או בירור רפואי נוסף
- 1.8. הדרכה ומתן ייעוץ לחולה ולמשפחתו ולצוות הרפואי
- 1.9. מעקב אחר החולים שבטיפול
- 1.10. עירוב גורמי טיפול רלוונטיים בקהילה

2. סמכויות האחות המומחית בטיפול תומך

הפעולות המפורטות מטה יותרו לביצוע במסגרת הטיפול התומך בבית החולה, במרפאות "פליאטיביות" ולחולים אונקולוגיים בקהילה הזקוקים לטיפול פליאטיבי בגין מחלה אונקולוגית.

הערות ייחודיות לביצוע	סמכויות
	התחלה, איזון הפסקה ושינוי טיפול תרופתי קיים בבעיות שינה, לרבות: מינון, סוג תכשיר, ושיטת מתן
	התחלה ושינוי טיפול תרופתי בבחילות ובהקאות לרבות: מינון, סוג תכשיר, שיטת מתן
✓ ביצוע בדיקה רקטלית לאיתור אבני צואה, טרם מתן הטיפול התרופתי	התחלה של טיפול תרופתי בשלשול
✓ הפניה לצילום רנטגן לשלילת חסימת מעיים, טרם מתן הטיפול התרופתי	התחלה ושינוי טיפול תרופתי קיים בעצירות לרבות: מינון, סוג תכשיר, שיטת המתן
	הפניה לצילום בטן במצבי עצירות
	התחלה של טיפול תרופתי בסטרואידים
	התחלה, הפסקה של טיפול בואליום במצבי בלבול, אי שקט והזיות
✓ ביצוע בדיקת דם לתפקודי כליה וסידן בדם, טרם מתן התרופה	התחלת הטיפול בביופוספונט לתוך הווריד
	התחלה של טיפול באיירובנט
	התחלה, איזון ושינוי טיפול תרופתי אופיואדי קיים לרבות: מינון, סוג תכשיר ושיטת מתן
	החלטה על הכנסת זונדה במצבים נדרשים

3. תוכנית הלימודים – נושאים מקובצים

שם הקורס	מספר שעות	יחידות לימוד*
1. עקרונות (תאוריה) טיפול תומך, אתיקה, גישה כוללנית בשימור איכות חיים ושיקום	21	
2. רישום מרשמי המשך	84	
3. אומדן גופני + תרגול	14	
4. איזון סימפטומים	70	
5. מדיניות, חוק, נזמות, מנהיגות ותפקוד מקצועי בטיפול תומך	28	
6. מימוניות אישיות ותקשורת בין אישית - תקשורת, תרבות ורוחניות בטיפול תומך, תמיכה במשפחה ובאחרים משמעותיים התמודדות עם המוות, בשורה קשה, שחיקה של צוות מטפל	56	
7. רפואה אינטגרטיבית	7	
8. מחקר בטיפול תומך - שימוש ויישום מחקרים בקליניקה	21	
9. טיפול תומך בילדים	28	
סה"כ תוכנית עיונית	329	
סה"כ התנסות קלינית – יחידות לטיפול תומך	450	
סה"כ כללי –	779	

*יחידת לימוד שווה 14 שעות לימוד

4. פירוט תכני קורס המומחיות

4.1. עקרונות טיפול תומך (תאוריה), אתיקה, גישה כוללנית בשימור איכות חיים ושיקום – פירוט

(21 שעות)

הגישה הפליאטיבית מתאימה לכל תחום בסיעוד, ועל אחת כמה וכמה היא מרכזית בטיפול במצבים חשוכי מרפא, אשר בהם הכרחית השליטה בכאב, בסימפטומים אחרים ובמצוקה רגשית ורוחנית. במודולה זו אחות מומחית תכיר את התפתחות הטיפול התומך מבחינה היסטורית ואת העקרונות הטיפוליים והאתיים עליהם הוא מושתת. היא תלמד את מרכזיות שימור ושיפור איכות החיים בכל שלבי החולי עד המוות (ועבור הקרובים גם לאחר מות המטופל).

4.2. קורס רישום מרשמי המשך

נושא	מספר שעות
איתור מידע על טיפול תרופתי	28
רישום מרשמים	7
טיפול תרופתי ומעקב בחולים המשתייכים לקבוצת המחלות שהוגדרו	49
סה"כ	84

4.3. איתור מידע על טיפול תרופתי (28 שעות)

4.3.1. מטרת הקורס:

הקניית כלים ומיומנויות באיתור מידע זמין אודות מתן טיפול תרופתי לחולה הכרוני ולשם חידוש המרשם לחולה, אשר לרוב סובל מיותר ממחלה אחת ומטופל במספר רב של תכשירים.

במסגרת הקורס תוקדש יחידת לימוד לתרגול מידע.

4.3.2. האתרים המחייבים מיומנות באיתור מידע:

אינפומד :

<http://www.infomed.co.il/medIndex.asp>

אתר משרד הבריאות :

<http://www.health.gov.il/pages/default.asp?maincat=11&catId=38&PageId=165>

אתר ארגון הרוקחים :

<http://www.psi.org.il/>

האתרים מומלצים :

Medline Plus - <http://www.nlm.nih.gov/medlineplus/druginformation.html>

Drug Digest - www.drugdigest.org/DD/Home

4.3.3. דרישות:

תרגול חיפוש מידע התחומים הבאים :

1. מידע כללי : תיאור כללי על תרופה

מטרת השימוש

משפחת התרופות אליה שייכת התרופה

שמות מסחריים

2. מידע לוגיסטי : אופן נטילת התרופה

תדירות וזמן הנטילה

התאמת מינון

תחילת ההשפעה

משך ההשפעה

תזונה בזמן שימוש בתרופה

אופן אחסון

הפסקת התרופה

טיפול במינון עודף

3. אזהרות מיוחדות : לנשים בהריון ומיניקות

קשישים

ילדים

נהיגה

אלכוהול

שימוש לפני ניתוח

4. תופעות לוואי : תופעות לוואי

תגובות בין תרופתיות

השפעות בשימוש ממושך

4.4. רישום מרשמים (7 שעות)

4.4.1. מטרת הקורס:

הקניית ידע והבנה של ההיבטים החוקתיים ברישום ומתן מרשמים.

4.4.2. תכני הקורס:

1. חקיקה והנחיות לרישום מרשם.

2. סוגיות משפטיות, טיפול בפלצבו, OTC, תרופות ניסיוניות.

3. מניעת טעויות ברישום מרשמים.
4. רישום מרשם לתכשיר נרקוטי.
5. תרגול רישום מרשם.

4.4.3. ספרות מחייבת למודלה של פרמקולוגיה ורישום מרשמים

Beckwith, S., & Franklin, P. (2011). *Oxford Handbook of Nurse Prescribing* (2nd edition) Oxford: Oxford University Press.
Karch, A.M (2011). *2016 Lippincott's Nursing Drug Guide*. (36ed). Philadelphia: **Lippincott Williams & Wilkins**.

4.5. טיפול תרופתי ומעקב בחולים המשתייכים לקבוצת המחלות שהוגדרו (49 שעות)

4.5.1. מטרת הקורס:

הקניית ידע והבנה מעמיקה בניהול הטיפול התרופתי והמעקב בחולים המשתייכים לקבוצת מחלות בתוך "תחום טיפולי" כמפורט בטבלה להלן.
בכל קבוצה הוגדרו "תכשירים שכיחים" לשימוש בטיפול במחלות המשתייכות לקבוצה זו. ההכשרה תכלול פירוט כל קבוצה מהמפורט "בתחום הטיפול" בהתאם למספר נושאים.

4.5.2. תכני הקורס:

פירוט כל קבוצה מהמפורט "בתחום הטיפול" בהתאם לנושאים הבאים:

- 4.5.2.1. פתופיזיולוגיה
- 4.5.2.2. אפידמיולוגיה
- 4.5.2.3. גורמי סיכון
- 4.5.2.4. אומדנים ובדיקות עזר
- 4.5.2.5. אבחנה מבדלת
- 4.5.2.6. טיפול ומעקב
- 4.5.2.7. טיפול תרופתי בתכשירים השכיחים (כמפורט בטבלה – ראו נספח 1 – תכשירים שכיחים)

4.6. אומדן גופני תאוריה + תרגול (14 שעות)

האחות המומחית תבצע אומדן גופני מקיף באופן עצמאי, ותוכל להקיש ממנו סיבות לסימפטומים או למצב של החולה. אומדן גופני יכלול את המערכות הבאות: נשימה, לב, עיכול, עצבים, שרירי-שלד, שתן ומין, עור וריריות, בלוטות הורמונליות, דם חלל הבטן, בית החזה, כליות.

4.7. איזון סימפטומים - הקלה על סימפטומים המאפיינים מחלות כרוניות המאיימות על החיים

(70 שעות)

איזון סימפטומים המפורטים בטיפול תומך:

- 4.7.1. כאב
- 4.7.2. סימפטומים הקשורים במערכת העיכול
- 4.7.3. פצעים
- 4.7.4. פגיעה בעור ובריריות
- 4.7.5. עייפות וחולשה

4.7.6. חרדה ודיכאון

4.7.7. הפרעות בשינה

4.7.8. קוצר נשימה

4.8. פירוט תכני קורס תפקוד מקצועי - מדיניות חוק, יזמות, מנהיגות ותפקוד מקצועי בטיפול

תומך – (28 שעות)

בסיום קורס זה האחות המומחית תכיר את הגדרת התפקיד, הסמכויות, גבולות העשייה, אינטראקציה עם מקצועות רפואיים אחרים ומשמעות התפקיד בסביבה הקלינית. המומחית תשקף את תפקידי האחות המומחית בטיפול תומך לחולה ומשפחתו, לאנשי צוות אחרים ולקהילה; המומחית תהווה חברה בצוות הרפואי ותעבוד בשיתוף פעולה עם אנשי הצוות האחרים; בין יתר תפקידיה תהווה המומחית משאב ידע עבור חברי הצוות, תשתמש בידע מחקרי כדי לקדם עשייה מבוססת ראיות עבור החולים ובני משפחותיהם.

בקורס יושם דגש על יכולת קבלת החלטות קליניות והפעלת שיקול דעת מקצועי במצבים משתנים, מורכבים ובלתי צפויים.

בנוסף ידונו סוגיות אתיות וחוקיות, היבטים כלכליים ותרבותיים.

המודולה תכלול:

4.8.1. סטנדרטים ועשייה מבוססת ראיות

4.8.2. מסגרת התפקוד של האחות המומחית

4.8.3. הטמעת תפקיד האחות המומחית בישראל, רישוי והסמכה

4.8.4. קבלת החלטות קלינית ופתרון בעיות

4.8.5. סוגיות אתיות וחוקיות

4.8.6. הקצאת משאבים והיבטים כלכליים של טיפול תומך

4.8.7. רגישות תרבותית

4.8.8. תחזוקה אישית מניעת שחיקה

4.8.9. מנהיגות מקצועית

4.8.10. פיתוח שירות פליאטיבי

4.9. מיומנויות אישיות ותקשורת בין אישית - (תקשורת, תרבות ורוחניות בטיפול תומך, תמיכה

במשפחה ובאחרים משמעותיים התמודדות עם המוות, בשורה קשה, שחיקה של צוות מטפל)

(56 שעות)

יש הבנה גוברת והולכת שתקשורת יעילה בין צוות רפואי לבין מטופל היא כישור קליני מרכזי. האחות המומחית תנהל תקשורת משמעותית, אמפטית ויעילה עם המטופל וקרוביו על מנת להדריך במסע המחלה והטיפוליים בכלל וסביב תכנים קשים בפרט. היא תברר עם המטופל משמעות מצבו וסדרי העדיפות המתאימים לו בקבלת החלטות טיפוליות; היא תתמוך במשפחה ובאחרים משמעותיים למטופל ותסייע לו ולקרוביו להתמודד עם מוות מתקרב; היא תתייחס ברגישות באופן מילולי ובלתי מילולי לגוון התרבותי של המטופל בכל אינטראקציה איתו ועם קרוביו. האחות תקדם תקשורת ותתמודד ביעילות עם קונפליקטים בין מטופל לקרוביו או לצוות המטפל. האחות תפתח מודעות עצמית לסגנונות התקשורת וההתמודדות של עצמה, לחוזקות ונקודות הקושי, בטיפול בחולה במחלה מאיימת על החיים על מנת למנוע או לצמצם את שחיקתה ואת תשישות החמלה. כמו כן היא תסייע לפתח כישורים דומים בקרב עמיתיה, ותקדם תחזוקה רגשית ותמיכה בתוך הצוות.

4.10. רפואה אינטגרטיבית (7 שעות)

טיפול משלימים רבים משמשים לצד הרפואה המערבית המסורתית. רפואה אינטגרטיבית מחברת את שתי הגישות ומתמקדת בפיתוח תכניות טיפול בטוחות ויעילות. האחות המומחית תכיר את שיטות הטיפול המשלימות שעשויות לתרום לשיפור איכות-חיים של המטופל המתמודד עם מחלה חשוכת מרפא והטיפול התרופתי הקשור בה. היא גם תכיר את שיטות הטיפול המשלים העלולות להזיק בתחומי החולי הכרוני השונים.

4.11. מחקרים בקליניקה (21 שעות)

מודולה זו נועדה לחשוף אחות מומחית בטיפול תומך למחקר בתחום זה, ולאפשר לה להטמיע ידע מבוסס ראיות לצורך שיפור כלשהו הקשור לעשייה המקצועית במקום עבודתה. באופן פרטני יותר נועדה המודולה להעמיק את ההבנה אודות חשיבות מחקר לפיתוח שירותים פליאטיביים; להכיר מחקרים פורצי דרך בתחום הפליאטיבי; להבין כלי מחקר המשמשים במחקר פליאטיבי ולהתנסות בביצוע מחקר לשיפור העשייה במקום עבודתה.

4.12. טיפול תומך בילדים (28 שעות)

תחום הטיפול התומך בהקשר של ילדים מוכר פחות מתחום זה במבוגר. האחות המומחית תכיר את תחומי החולי המאיים על החיים אצל ילדים בכל הגילאים, כולל סימפטומטולוגיה ייחודית לילדים ואיזון סימפטומים מותאם גיל לילדים במצבי חולי שונים ותוך דגש על איכות חיים מיטבית בכל שלב. היא תכיר את הסוגיות, הדילמות, הזכויות והאתגרים הייחודיים לטיפול בילדים עם מחלה מאיימת על החיים בכל שלבי החולי עד החלמה/מוות, ותלמד כיצד טיפול בילד יכול את המעגל הרחב של אחרים משמעותיים. האחות המומחית תיחשף לדרכים השונות של תקשורת עם ילדים חולים בגילאים שונים. בנוסף היא תלמד כיצד לזום תקשורת עם ילדים בריאים של הורים חולים במחלה מאיימת על החיים, כחלק מארגו הכלים הפליאטיבי שלה.

5. מטלות חובה בקורס העיוני:

5.1. נוכחות בשיעורים- חובת נוכחות 80% מהשיעורים

- 5.2. מעבר בהצלחה של 3 בחינות (ציון עובר 70)
- 5.3. הצגת מקרה קליני או נושא קליני נבחר בכיתה
- 5.4. מטלה קבוצתית בקורס תפקוד מקצועי: ניתוח סוגיה מקצועית באחד מהתחומים הבאים:
הגדרת התפקיד, הסמכויות, גבולות העשייה, אינטראקציה עם מקצועות רפואיים אחרים ומשמעות התפקיד בסביבה הקלינית.

6. ספרות מחייבת לקורס

Ferrell, B., Coyle, N., (2015) Oxford Textbook of Palliative Nursing. Fourth Edition. Oxford University Press.

ספרות מומלצת לקורס

Cherny, N., Fallon, M.T. Kaasa, S., Portenoy, R.K., & Currow, D.C. (2015) Oxford Textbook of Palliative Care. Third Edition. Oxford University Press.

Eaton, L. H., Tipton, J. M. (2009) Putting Evidence into Practice. Oncology Nursing Society. Pittsburgh, Pennsylvania

Yarbro, C.H., Frogge M. H., Goodman, N. (Eds) (2004) Cancer Symptom Management (Third Edition) Jones and Bartlett Publishers (Paperback)

JOURNALS

American Journal of Hospice and Palliative Medicine
Cancer Nursing
Clinical Journal of Oncology Nursing
International Journal of Palliative Nursing
Journal of Hospice and Palliative Nursing
Journal of Pain and Symptom Management
Journal of Palliative Medicine
Journal of Supportive Oncology
Journal of the American Geriatric Society
Oncology Nursing Forum
Pain Management Nursing
ביטאון הסיעוד האונקולוגי בישראל

<http://igdc.huji.ac.il>
www.ions.org.il
<http://www.palliative.org.il>

אתרי אינטרנט
מרכז הידע לחקר ההזדקנות בישראל
העמותה לקידום הסיעוד האונקולוגי
"תמיכה"

7. התנסות מעשית מונחית

ההתנסות המונחית תתקיים במתארי טיפול תומך נבחרים בהנחיית אחות מומחית או רופא מומחה בטיפול תומך.

7.1. מטרת התנסות מונחית:

- 7.1.1. ניהול טיפול עצמאי בחולים הזקוקים לטיפול תומך בקהילה ובאשפוז לרבות יכולת אבחון וקביעת טיפול.
- 7.1.2. זיהוי מצבים בהם נדרש איזון והקלה על סימפטומים, קביעת ומתן הטיפול.
- 7.1.3. פיתוח ואימוון תהליכי חשיבה קריטית וקבלת החלטות, תוך מתן טיפול עצמאי במסגרת היחידה

7.1.4. התנסות בטיפול במצבים מורכבים הדורשים מעורבות של גורמים נוספים, הפניה ליועצים רפואיים ופרא-רפואיים.

7.2. מהלך ההתנסות המונחית:

בהתנסות המונחית הלומד יטפל טיפול כוללני עצמאי במטופל במסגרת היחידה בה הוא מתנסה. הסטודנט יבצע הליך הקבלה של חולים חדשים, כולל ביצוע כלל האומדנים הנדרשים, קביעת הבעיה המרכזית, בחינת הטיפול התרופתי ואיזונו על פי הנדרש, יטפל טיפול יומיומי בקבוצת מטופלים שבאחריותו, יבצע הדרכת וייעוץ לחולה ולמשפחתו, יפנה ליועצים מקצועיים, יעסוק בפיתוח צוות ופעולות הבטחת איכות.

7.3. מסגרת ההתנסות המונחית:

7.3.1. באחריות המנחה לבנות תכנית אופרטיבית מותאמת להשגת מטרות ההתנסות.
7.3.2. בסמכות המנחה לאשר עמידת הלומד בכל מטרות ומטלות ההתנסות. אישור המנחה הוא תנאי לאפשר ללומד להבחן במבחן רישוי ממשלתי כאח/ות מומחה בטיפול תומך.
7.3.3. סך שעות ההכשרה המעשית: 450 שעות לפחות.
7.3.4. משך ההכשרה – שניים-שלושה ימים בשבוע.
7.3.5. יום הכשרה - 8 שעות לפחות.
7.3.6. ההתנסות תתבצע ברוטציה: במתקן אשפוזי (הוספיס, אונקולוגיה, סיעוד מורכב פליאטיבי), במתאר הקהילה (יחידות לטיפול תומך).
במהלך ההתנסות, מרכזת התוכנית תיפגש עם הסטודנטים והמנחים ל-2 הערכות ביניים, בתיאום עם המנחה והסטודנט (לא על חשבון השעות הקליניות).

7.4. מטלות ההתנסות:

7.4.1. ביצוע פעולות בהיקף הנדרש ודווח על פי הלוח המופיע במפרט הפעילות הנדרשת
7.4.2. ניהול יומן התמחות בקלסר בו יתועדו ויתויקו כל הפעולות שהתבצעו על פי המפורט במפרט הפעילות הנדרשת. אישור ביצוע בחתימת המנחה המלווה. יומן ההתמחות יאורגן על פי סוגי הפעילות הנדרשת במדורים.

7.5. הערכה:

7.5.1. המנחה יאשר בחתימתו עמידה של הלומד בכל המטרות והמטלות הנדרשות בהתנסות על פי המפורט במפרט הפעילות הנדרשת. עמידה בכל דרישות ההתנסות היא תנאי לאישור להבחן במבחן רישוי לאחות מומחית בטיפול תומך.
7.5.2. העברת יומן ההתמחות המתעד את כל הפעולות וטופס הערכת המנחה והשדה הקליני למרכזת התוכנית.

7.6. מפרט הפעילות הנדרשת

7.6.1. ההתנסות המעשית תתוכנן במטרה לקיים למידה על פי המפרט הנדרש. במהלך ההתנסות יבצע הלומד את כל המפורט להלן ויתעד את כל הרשומות ביומן התמחות.
7.6.2. יומן ההתמחות יאורגן על פי מדורים ויתויקו בו כל הרשומות והפעולות הנדרשות לפי הפירוט שלהלן:

7.6.2.1. ביצוע 20 בדיקות גופניות מלאות של חולים

7.6.2.2. טיפול כוללי ב – 50 חולים לרבות קביעת תכנית טיפול ומעקב אחר מצב החולה

7.6.2.3. דיווח בכתב על תיאור טיפול ב - 10 מטופלים

7.6.2.4. הצגת 2 מטופלים בדיון מקצועי בנוכחות המנחה ואנשי צוות נוספים

נספח – תכשירים שכיחים – כללי + תכשירים בדגש פליאטיבי

תכשירים	תחום טיפולי
Aminosalicylates 5-ASA Compounds Antacids Anti Hemorrhoidal Products Anticholinergic Drugs Antiemetic Drugs Coating Agents Corticosteroids Gastro-intestinal sedatives Gastrokinetic Agents H ₂ Receptor Antagonists Immuno-modulating Drugs Laxatives, Purgatives, Lubricants Prostaglandins Proton Pump Inhibitors Urolithotics Sucralfate Colloidal Bismuth (Ulcer) Infliximab (Crohn's disease) Colpermin (IBS) ציוד לסטומה ופצעים	מחלות כבד ומערכת העיכול
Antidiabetic Agents Antidiabetic Agents Anti-obesity Agents Corticosteroids Enzyme Replacement Therapy Mineral Regulators Pituitary Replacement Agents Thyroid Agents Vasopressin Analog Vitamin Preparations Zylol Colchicine (Gout) ציוד לטיפול בסוכרת מזונות רפואיים	מחלות והפרעות אנדוקריניות ומטבוליות
Antituberculars Agents Asthma Prophylactics Bronchial Spasm Relaxants Corticosteroids Inhalations	מחלות במערכת הנשימה

Antiarrhythmic Agents Antianginal Drugs Anticoagulants Agents Antihypertensive Drugs Cardiac Drugs Digitalis Diuretics Vasoconstrictors Vasodilating Agents Oxopurin Tricardia Aminosalicylates	מחלות לב וכלי דם
Acetilcholinesterase Anti-inflammatory Agents (NSAID's) Anti-Osteoarthritic Agents Antirheumatic drugs Neuromuscular Blockers	מחלות שלד ושרירים
Antiglaucoma Agents Ocular Lubricants	מחלות עיניים
Antileprotic Preparations Anti-Pruritics Corticosteroids Leg Ulcer Treatments Topical Steroids Infliximab Amevive (alefacept) ציווד לטיפול בפצעים	מחלות עור
Antineoplastic Agents Coagulants & Hemostatics Corticosteroids Iron Salts Folic Acid Platelet Reducing Agents Eprex Neupogen	מחלות המטואונקולוגיות
Antiallergic preparations Immunosuppressant's	מחלות המערכת החיסונית
Antidepressants Agents Antimanic Agents Antipsychotics Anxiolytics and Sedative-Hypnotics CNS Stimulants Opioids	מחלות והפרעות פסיכיאטריות
Acetilcholinesterase Inhibitors Anticholinergic Anticonvulsants Agents Antiparkinsonian Agents Antivertigo Preparations Hypnotics	מחלות והפרעות נוירולוגיות

Contraceptive Agents Diuretics Dopamine Agonist Hormone Replacement Therapy Selective Alpha Blockers Urinary Antiseptics Urinary Antispasmodics Emla 5% (לחולי המודיאליזה)	מחלות והפרעות אורוגניקולוגיות ונפרולוגיות
Growth Hormones Corticosteroids Creon Pancrease Pulmozyme (CF)	מחלות ילדים

תכשירים בדגש של טיפול תומך בטבלה המצורפת :

תכשירים	תחום טיפולי
Analgesics Androgenic steroids Antidepressants Agents Antidiarrheal Antiemetic Anti-Nauseants Anti-Pruritics Antipyretics Anticholinergics Bronchial Spasm Relaxants Corticosteroids Eprex Inhalations Laxatives Purgatives Lubricants Mineral Regulators Opioids Psychotropics Agents Sedative Hypnotics	טיפול תומך

מומחיות בסיעוד בתחום קהילה

- א. תחום המומחיות בקהילה נמצא בשלבי פיתוח, ותכנית הלימודים המדויקת תיקבע בהמשך ותועבר לספק הזוכה.
- ב. להלן קישור לחוזר מנכ"ל משרד הבריאות בנושא האחות המומחית בקהילה, לרבות כל תחומי הפעילות והסמכויות.

https://www.health.gov.il/hozer/MK07_2019.pdf

מומחיות בסייעוד בתחום כירורגיה

א. רקע

בישראל קיימת עליה בפעילות ניתוחית מורכבת הבאה לידי ביטוי בעלייה מתמדת במספר החולים הפונים לטיפול, וזאת בשל פיתוח ויישום טכנולוגיות מתקדמות, גילוי מוקדם והעלאת מודעות הציבור. עליה בכמות ומורכבות החולים המצויים בתהליך הסובב ניתוחי מאושפזים במחלקות לכירורגיה כללית, כמו גם הצרכים הרבים והמגוונים של החולה הכירורגי מהווים אתגר וכר רחב לפעילות האחות המומחית הקלינית בתחום.

הטיפול בחולה הכירורגי כולל טיפול במערך הפריאופרטיבי על תחנות הטיפול השונות, במגוון מצבים מורכבים תוך שמירה על רצף טיפולי איבחון ואיתור בעיות וסיבוכים ומתן מענה טיפולי זמין ומיידי על מנת להשיג תוצאי טיפול איכותיים, האחות שתוכשר תוכל לתת מענה איכותי לחולה הכירורגי המורכב המאושפז ומצוי בתהליכי אבחון בירור וטיפול תוך שמירה על בטיחותו, הפחתת שיעור הסיבוכים, הזיהומים ומתן מענה מתקדם במטרה להקל על עומסי העבודה הרבים במחלקות הכירורגיות. כמקובל במדינות מפותחות, אחיות מומחיות בתחום הכירורגיה יכולות לתת מענה מיטבי לצרכים הטיפוליים לחולה הכירורגי המאושפז בכל שלבי הטיפול בבית החולים.

בעולם המערבי, אחות מומחית בכירורגיה היא אחות בעלת השכלה אקדמית (תואר שני ומעלה) בעלת ידע מקצועי רלוונטי ובעלת רישוי וסמכויות טיפול ייחודיות, אשר הואצלו לה מהרופאים וכוללים התחלה, איזון והפסקה של טיפול תרופתי, ביצוע פעולות וטיפולים ייחודיים וניהול טיפול כוללני בחולה הכירורגי ובמשפחתו.

מחקרים רבים הוכיחו את יעילותה של האחות המומחית הן בהיבטים של איכות והן בהיבטים של עלות ותועלת כמו: איתור וטיפול בגורמי סיכון במהלך האשפוז, ירידה בכמות הסיבוכים ובמספר הפרוצדורות, שליטה בסימפטומים, הפחתה באשפוזים חוזרים, עליה בשביעות רצון מטופלים ומשפחות, עליה באיכות החיים ובתחושת הרווחה תוך שמירה על בטיחות הטיפול.

בארץ, אחות מומחית בכירורגיה בעלת השכלה והכשרה נדרשת ובעלת סמכויות טיפול ייחודיות יכולה לתת מענה מקצועי איכותי לניהול טיפול ושמירה על הרצף הטיפולי במחלקה, קידום הטיפול והנעת המשימות הנדרשות, מתן מענה מיידי לצרכי הטיפול השגרתי בחולה הכירורגי המורכב, איתור וזיהוי מצבים חריגים ומתן טיפול ראשוני מידי במצבים חריפים ומסכני חיים תוך הפניה להמשך טיפול על ידי רופא.

ב. הפעילות המרכזית של האחות המומחית בכירורגיה כללית כוללת:

- ביצוע הערכה טרום ניתוחית וטיפול בבעיות רפואיות נלוות במטרה להביא את המטופל לניתוח במצב מיטבי
- קבלת חולים למחלקה אומדן וטיפול מיידי, זיהוי וטיפול בסיבוכים
- הכנת חולה לניתוח
- קבלת חולה לאחר ניתוח, אומדן וטיפול, זיהוי וטיפול בסיבוכים מידיים
- טיפול אחר- ניתוחי במחלקה וטיפול שוטף - קביעת תכנית טיפול, ביצוע הערכות שגרה, מעקב וטיפול
- הפניה לבדיקות מעבדה, הדמיה ויעוצים רפואיים ופרה-רפואיים.
- ביצוע טיפולים ייחודיים שהוכרו לביצוע האחות המומחית כחלק מתכנית הטיפול
- ניהול הטיפול התרופתי – התחלה, איזון והפסקת טיפול
- מעקב וטיפול בחולים מורכבים, איתור חריגות וזיהוי סיבוכים, מתן טיפול ראשוני והפניה להמשך טיפול רופא
- מתן טיפול ראשוני מציל חיים במצבי חירום
- ייעוץ והדרכת חולה ומשפחתו
- הכנה לשחרור
- שיתוף צוות רב מקצועי

- עירוב גורמי טיפול רלוונטיים בקהילה
- ייעוץ והדרכה לצוותים

ג. סמכויות האחות המומחית בכירורגיה כללית

הסמכויות הייחודיות לאחות מומחית בכירורגיה כללית יאפשרו לה למלא את תפקידה כמפורט לעיל:

טבלה 1א' – סמכויות האחות המומחית בכירורגיה כללית- **סמכות החלטה** וסייגים לפעולה

סייגים לפעולה	הפעולה	
	הזמנת בדיקות מעבדה	1
	לקיחת דם לסוג ולהצלבה, הזמנת דם ומוצריו	2
	הזמנת בדיקות דימות	3
	הפניה ליועצים	4
	החלטה על טיפול תרופתי חדש בתרופות מהקבוצות:	5
על פי מדיניות המחלקה במצבי רגישות לתרופות הניתנות על פי הנוהל במחלקה, יש להתייעץ עם הרופא לגבי סוג האנטיביוטיקה שתינתן.	א. אנטיביוטיקה – טיפול ראשוני	
בתאום עם רופא בכיר.	ב. אנטיביוטיקה מ"קו שני"	
	ג. סותרי חומצה - PO	
על פי מדיניות המחלקה.	ד. סותרי חומצה - IV	
למעט בחולים לאחר ניתוח בטן ובמצב של חסימת מעיים. במקרה הצורך יש להתייעץ עם רופא בכיר.	ה. טיפול בשלשולים / עצירות	
	ו. נוגדי בחילה	
על פי הרשימה הנהוגה במחלקה.	ז. תרופות לשינה - PO	
לאחר ניתוח, למעט נרקוטיקה ועל פי נהלי המחלקה.	ח. נוגדי כאב	
תכנית ראשונית – על פי הסטנדרט המחלקתי לשינוי התכנית יש להתייעץ עם רופא בכיר.	ט. תכנית עירווי נוזלים	
על פי הרשאה אישית ובהתייעצות עם רופא בכיר.	י. מתן דם ומוצריו	
מעל 40% ובמצבי COPD בהתייעצות עם רופא בכיר.	יא. התחלת מתן חמצן עד 40%	
באמצעות אינסולין (Regular). במהלך 24 השעות הראשונות לאשפוז על פי המקובל במחלקה. מעבר ל- 24	יב. טיפול תרופתי בסוכרת, בקרב חולים מאובחנים.	

שעות, או במצבים חריפים, על פי התייעצות עם רופא בכיר.		
	יג. אינהלציה	
רישום התכשיר הרלוונטי בייעוץ עם הרופא הבכיר ו/או הרופא המנתח לעניין מתן קלקסן לאחר ניתוח על פי הנהל המחלקתי.	יד. אנטיקוגולנטים	
טיפול המשכי מהבית לרבות stress dose. התחלת טיפול בהתייעצות עם רופא בכיר. על פי נהלי המחלקה.	טו. אנטי היסטמינים	
	טז. סטרואידים	
	יז. טיפול מקומי בפצעים	
	יח. מתן טיפול תרופתי בהתחלת החיאה	
6. החלטה על טיפול תרופתי המשכי		
חידוש התרופות ל- 24 שעות. המשך המתן של תרופות אלו, בהתייעצות עם רופא.	א. תרופות קבועות שהחולה מגיע איתן לאשפוז	
	ב. שינוי מינון תרופתי של טיפול קיים	
	ג. הפסקת תרופה	
פעולות		
	החלטה על הכנסה/הוצאה של זונדה	7
	החלטה על הכנסה/הוצאת צנתר משלפוחית השתן	8
	הזרקה בדחף של תרופות לווריד פריפרי ומרכזי	9
	ביצוע דפיברילציה	10
	הוצאת נקז	11
	שטיפת נקז	12
	הטריית פצע – כירורגי, כימי, ביולוגית	13
	פתיחת פצע מזוהם	14
	תפירת פצע	15
	הוראות לצום	16
	הוראה לכלכלה	17

ד. תכנית לימודים עיונית

אחות מומחית בכירורגיה כללית
מבנה ותאור הקורס

שם הקורס	מספר שעות	יחידות לימוד*
1. אומדן והערכת מצב החולה	77	
2. הטיפול הקדם ניתוחי	28	
3. הרדמה, התאוששות וטיפול אחר ניתוחי	14	
4. טיפול אחר ניתוחי במחלקה	56	
5. פרמקולוגיה מתקדמת	56	
6. תזונה והזנה	7	
7. פרוצדורות וטיפולים	24	
8. סיבוכים אחר- ניתוחיים	42	
9. פצעים	7	
10. ניתוחים שכיחים	35	
11. שחרור חולה ממחלקה כירורגית	7	
12. תפקוד מקצועי	14	
סה"כ תכנית עיונית	353	
סה"כ התנסות קלינית	400	
סה"כ כללי	767	

*יחידת לימוד שווה 14 שעות לימוד.

פירוט תכני הקורס

1. אומדן קבלת חולה כירורגי והערכת מצבו - 70 שעות

- הקורס יקנה כלים לביצוע קבלת חולה כירורגי לרבות הערכת מצב החולה עד לקביעת תכנית הטיפול הראשונית
- א. לקיחת היסטוריה רפואית ומהלך מחלה הנוכחית, טיפול תרופתי קבוע, בדיקות אבחון שבוצעו עד כה
- ב. בדיקה פיזיקאלית של החולה: עקרונות ומרכיבי הבדיקה הפיזיקלית בקבלה כירורגית בדגש על עקרונות בדיקת הבטן (פריטוניטיס מקומית ודיפוזיית), ממצאי בדיקה פיזיקלית תקינה לפי מערכות, ממצאים פתולוגיים בבדיקה פיזיקלית לפני ואחרי ניתוח. **קורס זה יכלול תרגול בסימולציה של מיומנויות אומדן פיזיקלי וזיהוי חריגות וממצאים.**
- ג. הערכת כשירות לניתוח: קביעת דרגת הסיכון ומדדי סיכון מנבאי תחלואה.
- ד. הערכה קלינית ומעבדתית: התוויות לבדיקות, אמינות התוצאות, יתרונות וחסרונות, עלות – יעילות, פענוח תוצאות של בדיקות מעבדה רלוונטיות
- סקירת בדיקות דימות נפוצות בכירורגיה ופענוח תוצאות הבדיקות
 - בחירת בדיקות אבחון
 - הבדיקות הרטיניות לפני ניתוח
 - הבדיקות הספציפיות לניתוחים מיוחדים: סמני סרטן, פרופילים הורמונליים, מעבדה ביליארית
 - הערכת גורמי סיכון
- ה. קבלה – תיעוד ודיווח
- ו. הטיפול הקדם ניתוחי קביעת תכנית הטיפול, רישום תכנית הטיפול
- ז. מתן מידע רפואי לחולה ומשפחתו
- ח. התייחסות לחולה הלא מנותח: דימום ממעי העיכול, פנקריאטיטיס, כאבי בטן
- ט. ADVANCED CARDIAC LIFE SUPPORT
- י. ADVANCED TRAUMA LIFE SUPPORT

2. הטיפול הקדם ניתוחי – 28 שעות

הקורס יקנה את הידע הנדרש להכנת החולה לניתוח תוך התייחסות לקביעת רמת הדחיפות ומצבו הרפואי של החולה. הקורס יעסוק במצבים הדורשים התייחסות מיוחדת וצורך בייצוב החולה תוך התייחסות לבעיות רפואיות נלוות המשפיעות על מצבו של החולה לפני, במהלך ואחרי הניתוח.

עקרונות הכנת חולה לניתוח אלקטיבי:

- מסלול ההכנה לניתוח אלקטיבי (מרפאה, יועצים, בדיקת מרדים
- עקרונות הכנת חולה לניתוח דחוף:
- עקרונות הגדרת דחיפות כירורגית: אלקטיבי, דחוף, בהול, חרום
 - עקרונות הכנת חולה לניתוח על פי הגדרת דחיפותו
 - התייחסות להיבטים המטולוגיים וקארדיאלים- נוגדי קרישה, קוצב לב ודפיברילטור
 - החיאה וייצוב של החולה הדחוף: מתן נוזלים ומוצרי דם

מחלות רקע בחולה הכירורגי והתייחסות בהכנה מיטבית של החולה לניתוח:

- מחלת לב איסכמית, מסתמית, אי ספיקה

- מחלות ריאה חסימתיות
- מחלות כלי דם ו-CVA
- סכרת
- יל"ד
- החולה המטופל בסטרואידים
- החולה המטופל בנוגדי קרישה

3. הרדמה, התעוררות וטיפול אחר ניתוח – 14 שעות

- הקורס יקנה את הידע הנדרש לטיפול בחולה לאחר הרדמה על סוגיה השונים לרבות התייחסות למעקב וניטור סיבוכים אפשריים והשגחה בצמתים הטיפולים- במהלך העברה למחלקה, בקבלה למחלקה.
- סוגי הרדמה: מקומית, אזורית, כללית. קבלת החלטה על סוגי הרדמה, עקרונות הפעולה, התייחסות ליתרונות וחסרונות והיבטי ניהול סיכונים בחולה המנותח
 - התעוררות השגחה וניטור החולה לאחר הרדמה
 - סיבוכים וטיפול בחולה במהלך הניתוח
 - סיבוכים בהתעוררות חולה-מצוקה נשימתית לאחר ניתוח, לחץ דם נמוך לאחר ניתוח
 - סיבוכים מיידים לאחר ניתוח
 - סיום הטיפול והעברת חולה למחלקה- הערכת מוכנות ליציאה מהתעוררות, השגחה וניטור בהעברה
 - ניהול הטיפול בכאב

4. טיפול אחר ניתוחי במחלקה- 56 שעות

הקורס יעסוק בטיפול בחולה הכירורגי לאחר הניתוח. במסגרת הקורס יושם דגש על הערכה הפוסט ניתוחית והטיפול הכולל תוך קביעת תכנית הטיפול ותכנון מהלך האשפוז - זיהוי חריגות וקביעת הטיפול בהתאם. בקורס יושם דגש על חולים מורכבים העוברים ניתוח לרבות טיפול בחולה מונשם, לא יציב ומורכב.

- א. ביצוע ביקור רפואי לאחר ניתוח
 - ב. ביצוע ביקור שגרה
 - ג. דגשים באנמנזה פוסט ניתוחית
 - ד. דגשים בבדיקה פוסט ניתוחית
 - ה. זיהוי בעיות נפוצות לאחר ניתוח
 - ו. מבנה גיליון ההוראות לאחר ניתוח
 - ז. דגשים קליניים לאחר ניתוח:
- שיכון כאבים
 - מאזן נוזלים ואלקטרוליטים, תכנית נוזלים
 - מיעוט שתן
 - אומדן פצע ניתוח
 - הזנה אחר ניתוח
 - עירויים, נקזים, סטומות
 - איזון טיפול תרופתי קודם
 - בלבול ודלריום
 - דיכאון
 - תנועתיות ומניעת סיבוכי קרישה
 - מניעת זיהומים

- טיפול בחולה פוסט אופרטיבי
- ייצוב המודינמי
- ייצוב נשימתי
- טיפול תרופתי
- סיבוכים
- הטיפול בפצועים רב מערכתיים

5. פרמקולוגיה מתקדמת - 56 שעות

- הקורס יעסוק במגוון המרכיבים של הטיפול הפרמקולוגי בחולה הכירורגי לרבות טיפול תרופתי הנדרש לחולה לאחר ניתוח, המשך טיפול תרופתי קבוע של חולה כרוני והאינטראקציה בין הטיפול התרופתי הספציפי לניתוח לתרופות אותן נוטל החולה באופן קבוע. במסגרת הקורס יתורגלו מיומנויות איתור המידע התרופתי הרלוונטי לצורך קבלת החלטות לקביעת הטיפול התרופתי בחולה הכירורגי.
- עקרונות בהתחלה ובאיזון טיפול – היבטים פרמקולוגיים ופרמקוקינטיים : תופעות לוואי, טיפול רב תרופתי ואינטראקציות בין תרופות, רעילות, הרעלת תרופות והטיפול בה.
- איתור מידע תרופתי- אמצעי מידע מכוונים, אתרים מקצועיים, (מידע אודות תכשיר רפואי, מידע כללי, לוגיסטי, אזהרות מיוחדות, תופעות לוואי.
- רישום מרשמים – חקיקה והנחיות, רישום מרשם ומרשמי המשך, מניעת טעויות ברישום מרשמים, רישום מרשם לתכשיר נרקוטי, תרגול רישום מרשם.
- היבטים ייחודיים בטיפול התרופתי בחולה הכירורגי -
 - אנטיביוטיקה
 - סותרי חומצה
 - משלשלים/טיפול בעצירות
 - נוגדי בחילה
 - תרופות לשינה
 - נוגדי כאב, כולל נרקוטיקה
 - מרחיבי סימפונות
 - תכנית עירוי נוזלים
 - אלקטרוליטים
 - חמצן
 - תרופות לסוכרת – איזון סכרת
 - אנטיקואגולנטים
 - אנטיהיסטמינים
 - סטרואידים
 - תרופות לאיזון ל"ד

6. תזונה והזנה- 7 שעות

- הקורס יקנה את הידע הרלוונטי לקביעת התוכנית התזונתית של החולה לפני ולאחר ניתוח לרבות הערכה תזונתית של החולה, קביעת תכנית הצום וקביעת תכנית ההזנה לאחר הניתוח.
 - א. אומדן תזונתי כולל MUST
 - ב. מדדים תזונתיים- בדיקה פיזיקלית, מעבדה
 - ג. השפעות מצב תזונתי על שיקולים ניתוחיים

- צום
 - א. צום לפני ניתוח
 - ב. צום וחידוש הזנה לאחר ניתוח
 - ג. הגישה המודרנית לחולה הפוסט אופרטיבי, ERAS
- הכנה תזונתית לפני ניתוח
 - א. הצורך בהכנה תזונתית, יתרונות, חסרונות, יעילות
 - ב. אפשרויות לשיפור מצב תזונתי
- התחלת כלכלה אצל החולה הכירורגי
- הזנה אנטרלית אלטרנטיבית גסטרוסטומיה/גי'ונוסטומיה
- היפראלמנטציה-הזנה על ידי TPN :
 1. הרכב
 2. אינדיקציות
 3. יתרונות
 4. סיבוכים
 5. ניטור
 6. התאמות תזונתיות במצבים רפואיים מיוחדים

7. פעולות וטיפולים - 24 שעות

הקורס יעסוק ברכישת היכולת לביצוע פעולות וטיפולים ייחודיים הנדרשים במהלך הטיפול בחולה הכירורגי. במסגרת הקורס ילמד חומר הרקע התיאורטי הנדרש לביצוע הפעולה לרבות הליך הביצוע, מעקב למניעת סיבוכים לאחר הביצוע והטיפול הנדרש, במסגרת הקורס יתורגלו הפעולות באמצעות סימולציה עד לביצוע עצמאי.

- עירויים היקפים
- עירויים מרכזים
- קו עורקי
- צנתרים
- נקזים – שטיפה, הוצאה
- תפירה- סדנת תפירה
- מתן דם ומוצריו לחולה הכירורגי-
- מערכת הקרישה
- ניתוח בדיקות מעבדה
- טיפול אנטי קואגולנטי
- אנמיה אצל חולה כירורגי
- מתן דם ומוצריו – לומדת מתן דם
- סטומה-
 - סוגי הסטומות
 - עקרונות הטיפול בסטומה, הכרות עם הצידוד
 - בעיות שכיחות
 - הדרכת חולי סטומה
 - סימון סטומה
 - בחירת ציוד לשימוש ראשוני והמשכי
 - סיבוכי סטומה
 - סטומות מיוחדות

8. סיבוכים אחר ניתוחיים - 42 שעות

הקורס יעסוק בכלל הסיבוכים המרכזיים לאחר ניתוחים בטווח המידי והמאוחר, הטיפול הנדרש למניעת הסיבוכים, אופן המעקב וסימפטומים אופייניים לכל סיבוך והטיפול בהם. בקורס יינתן דגש על נושא הזיהומים האחר ניתוחיים.

- סיווג סיבוכים לאחר ניתוח (Classification Clavien)
- חום
- זיהום בפצע ניתוח
- הפרדות פצע
- DVT
- PE
- התקף לב אחר ניתוחי
- שבץ מוחי אחר ניתוחי
- תמט ריאתי ואי ספיקה נשימתית
- דימום
- הלם
- אצירת שתן
- צהבת אחר ניתוחית
- דימום
- השקות ניתוחיות
- דליפות מהשקות ניתוחיות

סיבוכים מאוחרים

- בלבול
- דלריום אחר ניתוחי-אבחון ומקור, טיפול
- השפעות פסיכולוגיות ופסיכיאטריות
- פצעי לחץ
- שיקום
- טיפול תומך

זיהומים אחרי ניתוח

- מבוא לבקטריוLOGיה, סוגי המחוללים
- עקרונות במניעת זיהומים. ספסיס, זיהומים יטרוגניים ומניעתם
- סיווג הניתוחים לפי דרגת זיהום
- עקרונות הטיפול האנטיביוטי המונע
- הכרות עם surgical site infection-SSI "זיהום באתר הניתוח- שטחי, עמוק
- טיפול אנטיביוטי פרופילקטי
- עקרונות הטיפול בזיהום מוכח: אנטיביוטי, כירורגי
- ספסיס

9. פצעים - 7 שעות

בקורס זה יידון נושא הפצע הניתוחי על כל מאפייניו ואופן הטיפול בו לרבות טיפול בפצעים במנותחים הסובלים ממחלות רקע ייחודיות כגון סוכרת.

- פזיולוגיה, ריפוי פצע
- סוגי פצעים – מניעה, אומדן, טיפול (סיסטמי, מקומי), לרבות הטריית פצע

- פצע ניתוח – איחוי וריפוי, זיהום, טיפול, מעקב, לרבות פתיחת פצע מזוהם
- פצעים באוכלוסיות ייחודיות: חולי סוכרת, חולים עם דיכוי מע' חיסון
- טיפול מתקדם בפצע ניתוח-VAC, הטריה כימית, מכאנית

10. ניתוחים שכיחים - 42 שעות

- בקורס יידונו הניתוחים השכיחים והגישות הניתוחיות השכיחות על פי מערכות הגוף. בכל מערכת-
- אנטומיה פיזיולוגיה ופתולוגיות מרכזיות
- ניתוחים שכיחים וגישות ניתוחיות
- דגשים בקבלה ובהכנה לניתוח (גורמי סיכון וזיהוי בעיות פוטנציאליות, הכנה ייחודית, פרמדיקציה)
- התייחסות ייחודית בהדרכת החולה לניתוח
- דגשים בהשגחה פוסט- אופרטיבית (ניטור, נקזים, סטומה מניעת זיהומים)
- הגישה לאבחון וטיפול בסיבוכים שכיחים ייחודיים לחולה לאחר ניתוח
- שחרור ומעקב
- כירורגיה דחופה
- טראומה
- חולה העובר טיפולים זעיר פולשנים
-

ניתוחים-

- ניתוחי מערכת העיכול
- ניתוחי בית החזה
- כלי דם
- שד
- השתלות
- כוויות
- טראומה
- כליה
- תירואיד

11. שחרור חולה ממחלקה כירורגית- 7 שעות

- הקורס יעסוק בהליך שחרור חולה מהמחלקה לאחר ניתוח.
- במסגרת הקורס יושם דגש על הבדיקה הגופנית הנדרשת טרם השחרור וקבלת ההחלטה באשר להתאמתו של המטופל לשחרור לביתו.
- בדיקה לפני שחרור
- קריטריונים לשחרור
- הכנה לשחרור, מערכות תמיכה וקשר עם הקהילה
- רישום ותיעוד
- הדרכת חולה לשחרור
- ניהול סיכונים בשחרור והעברת חולה

12. תפקוד מקצועי - 14 שעות

בקורס זה, תכיר האחות המומחית את הגדרת התפקיד, הסמכויות, גבולות העשייה, אינטראקציה עם מקצועות רפואיים אחרים ומשמעות התפקיד בסביבה הקלינית במחלקה הכירורגית. המומחית תשקף את תפקידי האחות המומחית לחולה ומשפחתו, לאנשי צוות אחרים ולקהילה; המומחית תהווה חברה בצוות הרפואי ותעבוד בשיתוף פעולה עם אנשי הצוות האחרים; בין יתר תפקידיה תהווה המומחית משאב ידע עבור חברי הצוות, תשתמש בידע מחקרי כדי לקדם עשייה מבוססת ראיות עבור החולים המאושפזים ובני משפחותיהם. בקורס יושם דגש על יכולת קבלת החלטות קליניות והפעלת שיקול דעת מקצועי במצבים משתנים, מורכבים ובלתי צפויים. בנוסף ידונו סוגיות אתיות וחוקיות בזיקה לחולה הכירורגי במסגרת הקורס יושם דגש על:

- סטנדרטים ועשייה מבוססת ראיות
- מסגרת התפקוד של האחות המומחית
- הטמעת תפקיד האחות המומחית בישראל, רישוי והסמכה
- קבלת החלטות קלינית ופתרון בעיות
- סוגיות חוקיות ואתיות בזיקה לחולה הכירורגי
- הקצאת משאבים לטיפול בחולה הכירורגי
- רגישות תרבותית

רשימה ביבליוגרפית

רוזין, ד. (2010). עקרונות הטיפול הכירורגי. הוצאת רמות.

Townsend, C. M., Beauchamp, D. R., Evers Mark, B. M., & Mattox, K. L. (Eds.). (2017). *Sabiston textbook of surgery: The biological basis of modern surgical practice* (20th ed.). Philadelphia, PA: Elsevier.

Rothrock, J.C. (2011). *Alexander's Care of the Patient in Surgery* (14th ed.). St.Louis: Mosby.

American Heart Association Guidelines for Cardiopulmonary Resuscitation and Emergency Cardiovascular Care.

Comerford, K. (Ed.). (2018). *Nursing 2018 Drug Handbook*. Philadelphia, PA: Wolters Kluwer

Schein, M., Rogers, P.N., Leppäniemi, A. & Rosin, D. (2013). *Schein's Common Sense Prevention and Management of Surgical Complications*.

מטלות חובה בקורס העיוני:

נוכחות בשיעורים - חובת נוכחות 80% מהשיעורים

מעבר בהצלחה של 3 בחינות (ציון עובר 70)

הצגת מקרה קליני או נושא קליני נבחר בכיתה

מטלה קבוצתית בקורס תפקוד מקצועי: ניתוח סוגיה מקצועית באחד מהתחומים הבאים: הגדרת התפקיד, הסמכויות, גבולות העשייה, אינטראקציה עם מקצועות רפואיים אחרים ומשמעות התפקיד בסביבה הקלינית במחלקה הכירורגית

התנסות מעשית מונחית

מטרות ההתנסות המונחית

1. ניהול טיפול עצמאי בחולה הכירורגי לרבות: קבלת חולה אלקטיבי ודחוף, הכנת חולה לניתוח בהתאם למצבו, קבלת חולה מניתוח, ביצוע מעקב שגרה אחר החולה הכירורגי איתור וזיהוי סיבוכים וטיפול בהם, ביצוע טיפולים ייחודיים על פי פעולות הסיעוד שהוכרו לאחות המומחית, הכנה לשחרור.
2. זיהוי מצבים אקוטיים ומצבים מסכני חיים, מתן טיפול ראשוני והחלטה על המשך טיפול/פינוי.
3. פיתוח תהליכי חשיבה קריטית וקבלת החלטות, עד ליכולת קבלת החלטות עצמאית במסגרת הטיפול בחולה הכירורגי
4. התנסות בטיפול במצבים מורכבים הדורשים מעורבות של גורמים נוספים, הפניה לרופא, או למומחים אחרים.

מהלך ההתנסות המונחית

בהתנסות המונחית הלומד יטפל טיפול כוללני עצמאי בחולה הכירורגי במסגרת היחידה בה הוא מתנסה. הסטודנט יבצע קבלת חולה כירורגי אלקטיבי ודחוף, לפני ואחרי ניתוח, כולל ביצוע כלל האומדנים הנדרשים, בחינת הטיפול התרופתי הקיים ואיזונו, מתן טיפול מיידי לאחר הקבלה וקביעת תכנית הטיפול, מעקבי שגרה, איתור וזיהוי בעיות, החמרה ומצבי חירום ומתן טיפול ראשוני, ביצוע טיפולים ייחודיים כחלק מתכנית הטיפול וטיפול חירום על פי הסמכויות שהוכרו לו, תכנון והכנה לשחרור, הדרכת החולה ומשפחתו לשחרור, הפניית המשפחה למשאבים בקהילה, הזמנת יועצים מקצועיים. הסטודנט יתנסה גם בפיתוח צוות ופעולות הבטחת איכות וקידום בריאות. כל המשימות הנדרשות מפורטות בסעיף "מפרט הפעילות הנדרשת" בהמשך.

מסגרת ההתנסות המונחית

מכרז פומבי מס' 40/2019 להפעלת תכניות לימודים למומחיות בסיעוד עבור מנהל הסיעוד במשרד הבריאות

- ההתנסות המונחית תתקיים במחלקות נבחרות בהנחיית רופאים כירורגים מומחים שמונו לתפקיד מנחה ההתנסות על ידי מנהל המחלקה.
- באחריות הכירורג המנחה לבנות תכנית אופרטיבית מותאמת להשגת מטרות ההתנסות.
- בסמכות הכירורג המנחה לאשר עמידת הלומד בכל מטרות ומטלות ההתנסות. אישור המנחה הוא תנאי לאפשר ללומד להבחן במבחן רישוי ממשלתי כאח/ות מומחה כירורגיה כללית
- סך שעות ההכשרה המעשית : 400 שעות לפחות.
- משך ההכשרה - כחצי שנה, שלשה ימים בשבוע, בכל המשמרות (לפחות 5 משמרות בנות 8 שעות).
- יום הכשרה - 8 שעות לפחות.
- ההתנסות תתבצע ברוטציה : 60% במחלקת האם, 40% במחלקות נבחרות.

מחלקות ההתנסות –

1. מחלקה לכירורגיה כללית בה קיים מגוון הניתוחים על פי תכנית בתיאום המנחה המלווה (כולל יחידה לטיפול מוגבר כירורגי).
2. מרפאה טרום ניתוחית
3. בחדר ניתוח - 3 ימי צפייה, כוללים צפייה בשני ניתוחים גדולים לפחות (מעיים/ קיבה/ לבלב/ כבד)
4. צפייה בנושא הכנסת החולה לניתוח – קבלה בחדר ניתוח
5. צפייה במהלך התאוששות החולה בהתעוררות

במהלך ההתנסות, מרכזת התוכנית תיפגש עם הסטודנטים והמנחים ל-2 הערכות ביניים, בתיאום עם המנחה והסטודנט (לא על חשבון השעות הקליניות).

מטלות ההתנסות:

1. ביצוע פעולות בהיקף הנדרש ודיווח על פי הלוח המופיע במפרט הפעילות הנדרשת
2. ניהול יומן ההתמחות בקלסר בו יתועדו ויתויקו כל הפעולות שהתבצעו על פי המפורט במפרט הפעילות הנדרשת. אישור ביצוע בחתימת הכירורג הבכיר המלווה. יומן ההתמחות יאורגן על פי סוגי הפעילות הנדרשת במדורים.

הערכה

1. הרופא המנחה יאשר בחתימתו עמידה של הלומד בכל המטרות והמטלות הנדרשות בהתנסות. על פי המפורט במפרט הפעילות הנדרשת, עמידה בכל דרישות ההתנסות היא תנאי לאישור להבחן במבחן רישוי לאחות מומחית בכירורגיה
2. העברת יומן ההתמחות המתעד את כל הפעולות וטופס הערכת הרופא המנחה והשדה הקליני למרכזת התוכנית.
3. הכירורג המנחה יאשר בחתימתו עמידה של הלומד בכל המטרות והמטלות הנדרשות בהתנסות על פי המפורט במפרט הפעילות הנדרשת. עמידה בכל דרישות ההתנסות היא תנאי לאישור להבחן במבחן רישוי לאחות מומחית בכירורגיה כללית.
4. העברת יומן ההתמחות המתעד את כל הפעולות וטופס הערכת הרופא הממומחה המנחה והשדה הקליני למרכזת התוכנית.

מפרט הפעילות הנדרשת

ההתנסות המעשית תתבצע במחלקות ותכוון לטיפול בחולים במטרה לקיים למידה על פי המפרט הנדרש. במהלך ההתנסות יבצע הלומד את כל המפורט להלן ויתעד את כל הרשומות ביומן התמחות.

יומן ההתמחות יאורגן על פי מדורים ויתויקו בו כל הרשומות והפעולות הנדרשות לפי הפירוט שלהלן:

1. ביצוע 20 הערכות טרום ניתוחיות לרבות בדיקה גופנית של המטופל, טיפול ואיזון בעיות רפואיות נלוות
2. ביצוע הכנה לחדר ניתוח ל - 20 מטופלים
3. קבלת 20 מטופלים לאחר ניתוח גדול (מעיים, קיבה, לבלב, כבד)
4. קבלת 20 מטופלים לאחר ניתוח קטן (כמו הרניה, שד, תירואיד)
5. ביצוע 50 מעקבים במסגרת טיפול אחר ניתוחי במחלקה
6. הכנת 20 חולים לשחרור
7. תיאור טיפול ב - 5 מטופלים עם סיבוך מידי לאחר ניתוח
8. הצגת 2 מטופלים בישיבת צוות לרבות סקירת ספרות רלוונטית

על מנת להבטיח שליטה במיומנויות טיפול במגוון החולים הנדרש, יש להבטיח במהלך ההתנסות טיפול בחולים ושליטה במיומנויות כמפורט להלן:

מספר ביצועים נדרש	הפעולה	
20	הזמנת בדיקות מעבדה	
20	לקיחת דם לסוג ולהצלבה, הזמנת דם ומוצריו	
20	הזמנת בדיקות דימות	
15	הפניה ליועצים	
50	החלטה על טיפול תרופתי חדש בתרופות מהקבוצות:	
	א. אנטיביוטיקה	
	ב. סותרי חומצה	
	ג. משלשלים/טיפול בעצירות	
	ד. נוגדי בחילה	
	ה. תרופות לשינה	
	ו. נוגדי כאב	
	ז. תכנית עירוי נוזלים	
	ח. מתן דם	
	ט. חמצן	
	י. תרופות לסוכרת	
	יא. מרחיבי סימפונות	

	יב. אנטיקואגולנטים	
	יג. אנטי היסטמינים	
	יד. סטרואידים	
	טו. טיפול בפצעים: טיפול מקומי, הטריה, פתיחת פצע מזוהם, תפירת פצע	

סה"כ 50	טיפול תרופתי	
	חידוש תרופות קבועות	
	שינוי מינון תרופתי של טיפול קיים	
	הפסקת תרופה	
	מתן טיפול תרופתי בהתחלת החייאה	
10	החלטה על הכנסה/הוצאה של זונדה	
10	החלטה על הכנסה/הוצאת צנתר משלפוחית השתן	
10	הזרקה בדרך של תרופות לווריד פריפרי ומרכזי	
	ביצוע דפיברילציה	
10	הוצאת נקז	
10	שטיפת נקז	
20	הוראות לצום	
20	הוראה לכלכלה	

מומחיות בסייעוד בתחום פגים

א. רקע

בישראל יש עלייה מתמדת במספר התינוקות הנולדים מידי שנה, ועליה במספרם של התינוקות המאושפזים בפגיות (9.5% מכלל הילודים הינם במשקל לידה נמוך). צרכי הטיפול בפג רבים ומגוונים. הטיפול בפג, הכולל טיפול במגוון מצבים מורכבים תוך שימוש בטכנולוגיות מתקדמות, דורש כוח אדם איכותי שמקצועיותו תוכל לתת מענה איכותי לפגים המאושפזים תוך שמירה על בטיחות הפג, הפחתת שיעור הזיהומים בפגייה והקלה על עומסי העבודה הרבים בפגיות.

כמקובל במדינות מפותחות, אחיות מומחיות בתחום הפגים יכולות לתת מענה מיטבי לצרכים הטיפוליים בפגייה.

בעולם המערבי, אחות מומחית בפגים היא אחות בעלת השכלה אקדמית (תואר שני ומעלה) בעלת ידע מקצועי רלוונטי ובעלת רישוי וסמכויות טיפול ייחודיות, אשר הואצלו לה מהרופאים וכוללים התחלה, איזון והפסקה של טיפול תרופתי, ביצוע פעולות וטיפולים ייחודיים וניהול טיפול כוללני בפג ומשפחתו. מחקרים רבים הוכיחו את יעילותה של האחות המומחית הן בהיבטים של איכות והן בהיבטים של עלות ותועלת כמו: איתור וטיפול בגורמי סיכון במהלך האשפוז, ירידה בכמות הסיבוכים ובמספר הפרוצדורות, שליטה בסימפטומים, הפחתה באשפוזים חוזרים, עליה בשביעות רצון מטופלים ומשפחות, עליה באיכות החיים ובתחושת הרווחה תוך שמירה על בטיחות הטיפול.

בארץ, אחות מומחית בפגים בעלת השכלה והכשרה נדרשת ובעלת סמכויות טיפול ייחודיות יכולה לתת מענה מקצועי איכותי לניהול טיפול ושמירה על רצף הטיפולי במחלקה, קידום הטיפול והנעת המשימות הנדרשות, מתן מענה מיידי לצרכי הטיפול השגרתי בפגים, איתור וזיהוי החריגים ומתן טיפול ראשוני מידי במצבים חריפים ומסכני חיים והפניה להמשך טיפול על ידי רופא.

ב. הפעילות המרכזית של האחות המומחית בפגים כוללת:

- קבלת יילוד / פג, אומדן וטיפול מידיים בקבלת היילוד, זיהוי וטיפול בסיבוכים מידיים
- טיפול שוטף ביילוד ובפג - קביעת תכנית טיפול, ביצוע הערכות שגרה ("ביקור"), מעקב וטיפול ישיר במצבים שכיחים
- הפניה לבדיקות מעבדה, הדמיה ויועצים רפואיים ופרה-רפואיים.
- ביצוע טיפולים ייחודיים שהוכרו לביצוע האחות המומחית כחלק מתכנית הטיפול
- ניהול טיפול תרופתי – התחלה, איזון והפסקת טיפול
- איזון סימפטומים
- מעקב וטיפול בחולים מורכבים, איתור חריגות וזיהוי סיבוכים, מתן טיפול ראשוני והפניה להמשך טיפול רופא
- מתן טיפול ראשוני מציל חיים במצבי חירום
- הדרכת משפחתו של הפג
- ייעוץ והדרכה לצוותים
- הכנה לשחרור
- שיתוף צוות רב מקצועי
- עירוב גורמי טיפול רלוונטיים בקהילה

ג. סמכויות האחות המומחית בפגים

הסמכויות הייחודיות לאחות מומחית בפגים יאפשרו לה למלא את תפקידה כמפורט לעיל:

טבלה 1א' – סמכויות האחות המומחית בפגים – **סמכות החלטה**

מספר סידורי	הפעולה שמואצלת – החלטה על:	סייגים לפעולה
1	בדיקות דם: כלליות, לתרבית, לרמת בילירובין, רמת אנטיביוטיקה	
2	הזמנת יועצים פרה רפואיים	
3	הזמנת בדיקות דימות ללא חומר ניגוד, למעט CT ו-MRI	
4	סוג כמות וקצב של כלכלה בילוד יציב, במשקל לידה מעל 1,500 גר'	
5	לקיחת דם מעורק, למעט מ-temporal and brachial artery	
6	הרכבת קו עורקי פריפרי	
7	הכנסת צנתר לווריד הטבור	על פי הרשאה אישית
8	הכנסת צנתר לעורק הטבור	על פי הרשאה אישית
9	הכנסת צנתר לשלפוחית השתן	
10	התחלת מתן חמצן עד 40%	
11	התחלת תכנית נוזלים- כמות וקצב בתמיסה סטנדרטית בילוד ללא הפרעות במאזן גלוקוז ואלקטרוליטים	תפעל על פי הסטנדרטים במחלקה
12	התחלת טיפול אנטיביוטי, בילוד עד גיל 72 שעות לאחר לידה	יש להגדיר את המקרים בהם תתחיל טיפול אנטיביוטי, אשר יינתן על פי נהלי המחלקה
13	התחלת טיפול אנטיביוטי ביילוד ותיק	בתיאום עם רופא
14	טיפול למניעת כאב	על פי הנוהל המחלקתי
15	טיפול בקפאין למניעת הפסקת נשימה	על פי הנוהל המחלקתי
16	קביעת תכנית TPN כמות וקצב בתמיסה סטנדרטית	
17	התחלת /הפסקת טיפול בפוטרופיה	
18	קביעה ושינוי מדדי הנשמה לפג/ילוד	על פי הרשאה אישית ובהתאם לנהלי המחלקה
19	גמילה מהנשמה	
20	החלטה על מתן סורפקטנט	
21	ליווי פג שאינו מטופל באינטרופים, מחוץ ליחידה	
22	ניקור שלפוחית שתן לאחר בדיקה קלינית	
23	ניקור מתני כחלק מבירור זיהום	
24	אינטובציה בפג מעל גבול החיות (25 שבועות)	לאשר על פי הרשאה אישית, במצבים שאינם דחופים תתייעץ עם הרופא
25	הכנסת פרפרית לחלל הפליאורה בחזה אוויר	
26	התחלת החייאה על פי הרשאת NRP	

טבלה 1ב' – סמכויות האחות המומחית בפגים – סמכות ביצוע

מספר סידורי	הפעולה שמואצלת – ביצוע:	סייגים לפעולה
1	חתימה על הזמנת יועצים מומחים	לאחר תיאום עם רופא בכיר
2	חתימה על הזמנת בדיקות דימות עם חומר ניגוד, CT ו-MRI	לאחר תיאום עם רופא בכיר
3	הכנסת עירוי פריפרי מרכזי (PICC)	על פי הרשאה אישית
4	רישום הוראה למתן חמצן מעל 40%	לאחר תיאום עם רופא בכיר
5	רישום הוראה לתכנית נוזלים בתמיסה שאינה סטנדרטית	לאחר תיאום עם רופא בכיר
6	רישום הוראה לשינוי או להפסקה של טיפול אנטיביוטי	לאחר תיאום עם רופא בכיר
7	רישום הוראה לאיזון טיפול בלחץ דם	לאחר תיאום עם רופא בכיר
8	רישום הוראה לטיפול בתכשירים נרקוטיים	לאחר תיאום עם רופא בכיר
9	רישום הוראה לטיפול בהפסקת נשימה בתרופות חריגות	לאחר תיאום עם רופא בכיר
10	רישום הוראה ל-TPN בתמיסה שאינה סטנדרטית	לאחר תיאום עם רופא בכיר
11	רישום הוראה למתן דם ומוצריו	לאחר תיאום עם רופא בכיר
12	מתן NO	לאחר תיאום עם רופא בכיר
13	רישום הוראה וביצוע ניקור מתני בהתוויות נוספות לבירור זיהומי	לאחר תיאום עם רופא בכיר
14	רישום וביצוע הכנסת נקז לבית החזה	לאחר תיאום עם רופא בכיר

פירוט הסמכויות הנוספות שאושרו לאחות מומחית קלינית בפגים

התנאים הנדרשים	סמכות החלטה על
על פי הנוהל המחלקתי ובתיאום עם רופא בכיר	טיפול בתרופות משתנות Diuretics
על פי הנוהל המחלקתי ובתיאום עם רופא בכיר	טיפול בנוגדי פרכוסים
על פי הנוהל המחלקתי ובתיאום עם רופא בכיר	טיפול בסטרואידים
על פי הנוהל המחלקתי ובתיאום עם רופא בכיר	תוספי תזונה, מלחים ומינרלים
על פי הנוהל המחלקתי ובתיאום עם רופא בכיר	טיפול אנטי פטרייתי
על פי הנוהל המחלקתי ובתיאום עם רופא בכיר	טיפול אנטי ויראלי
על פי הנוהל המחלקתי ובתיאום עם רופא בכיר	תרופות משתקות שרירים
על פי הנוהל המחלקתי ובתיאום עם רופא בכיר	טיפול בסותרוי חומצה
על פי הנוהל המחלקתי ובתיאום עם רופא בכיר	תרופות נוגדות הקאה
על פי הנוהל המחלקתי ובתיאום עם רופא בכיר	תרופות מגבירות מוטיליות
על פי הנוהל המחלקתי ובתיאום עם רופא בכיר	טיפול מקומי במשחות למניעה וטיפול בפצע עור
על פי הנוהל המחלקתי ובתיאום עם רופא בכיר	טיפול ב L-tyroxine
על פי הנוהל המחלקתי ובתיאום עם רופא בכיר	טיפול בהפרעות בקצב הלב
על פי הנוהל המחלקתי ובתיאום עם רופא בכיר	טיפול באינהלציות
על פי הנוהל המחלקתי ובתיאום עם רופא בכיר	טיפול לסגירת דוקטוס
על פי הנוהל המחלקתי ובתיאום עם רופא בכיר	קביעת כמות וקצב כלכלה ביילוד ובפג (ללא הגבלה הקיימת כיום – יילוד יציב במשקל לידה מעל 1500 גרם) קבלת יילוד / פג בחדר לידה / חדר ניתוח
	בדיקה ראשונית של יילוד / פג בחדר לידה / יילודים / פגייה

ד. תכנית לימודים עיונית

אחות מומחית פגים
מבנה ותאור הקורס

שם הקורס	מספר שעות	יחידות לימוד*
13. גנטיקה והתפתחות העובר	28	
14. פרמקולוגיה מתקדמת	35	
15. אומדן והערכת מצב הילוד	42	
16. מחלות הפג והילוד	147	
17. טיפול בפג וביילוד	49	
18. הזנת הפג והילוד	14	
19. ליווי והדרכת משפחת הפג והילוד	21	
20. תפקוד מקצועי	14	
סה"כ תוכנית עיונית	350	
סה"כ התנסות קלינית – בט.נ. פגים	432	
סה"כ כללי –	782	

*יחידת לימוד שווה 14 שעות לימוד.

פירוט תכני הקורסים

1. גנטיקה והתפתחות העובר – 28 שעות

- הקורס יעסוק בהקניית ידע בנושאים הפרינטליים :
- פיזיולוגיה ופתולוגיה של האם (הסתגלות פיזיולוגית להריון, שינויים פתולוגיים או מחלה בהריון, השפעות של מחלה טרום הריונית)
 - מחלות אימהיות והשפעתם על הילוד : סוכרת הריון, זיהומים (TORCH), מחלות המועברות דרך מין, כוריאואמניוניטיס, GBS), גורמי סיכון ללידה מוקדמת, IUGR, יתר לחץ דם בהריון, היפרדות שיליה, שילית פתח, שמת של חבל הטבור, פרע כתף, מצג עכוז, שיכוך כאב בלידה והשלכות אפשריות על הילוד, ניתוח קיסרי)
 - גנטיקה (עקרונות, בדיקות גנטיות והפרעות גנטיות)

2. פרמקולוגיה מתקדמת – 35 שעות

- הקורס יקנה ידע בנושאים הבאים : עקרונות פרמקוקינטיקה ופרמקודינמיקה, תופעות לוואי, טיפול רב תרופתי ואינטראקציות בין תרופות, רעילות, הרעלת תרופות והטיפול בה, תרופות נפוצות לשימוש בילודים, תרופות בעלות השפעה ייחודית על פגות, הריון והנקה, עקרונות בהתחלה, באיזון וטיפול תרופתי.
- איתור מידע תרופתי- אמצעי מידע מקוונים, אתרים מקצועיים (מידע אודות תכשיר רפואי, מידע כללי, לוגיסטי, אזהרות מיוחדות, תופעות לוואי).
 - רישום מרשמים – חקיקה והנחיות, רישום מרשם ומרשמי המשך, מניעת טעויות ברישום מרשמים, רישום מרשם לתכשיר נרקוטי, תרגול רישום מרשם.
 - היבטים ייחודיים בטיפול תרופתי בפג ובילוד :
 - אנטיביוטיקה ותרופות אנטיפיריטיות
 - תרופות למערכת הנשימה ולמניעת הפסקות נשימה
 - סורפקטנט
 - נוגדי כאב, כולל נרקוטיקה
 - איזון לחץ דם ומשתנים
 - תכנית עירווי נוזלים
 - אלקטרוליטים
 - חמצן
 - NO
 - תרופות לטיפול בהפרעות מערכת העצבים
 - תרופות לטיפול במערכת הקרדיוסקולרית
 - סטרואידים

3. אומדן והערכת מצב הילוד – 42 שעות

הקורס יקנה כלים לביצוע הערכת מצב הילוד לרבות:

- יא. לקיחת היסטוריה פרינטלית ומהלך ההריון, בדיקות אבחון טרום לידתי, הערכת גיל ההריון.
- יב. בדיקה פיזיקאלית של הילוד: עקרונות ומרכיבי בדיקה פיזיקלית של יילוד, ממצאי בדיקה פיזיקלית תקינה לפי מערכות, ממצאים פתולוגיים בבדיקה פיזיקלית בכל המערכות.
- יג. אומדנים: התנהגותי, התפתחותי, כאב, הסתגלות המשפחה, כישורי התמודדות ומשאבים.
- יד. הערכה קלינית ומעבדתית
- בחירת בדיקות אבחון (אינדיקציות, אמינות, יתרונות וחסרונות, עלות – יעילות, פענוח התוצאות)
- בדיקות מעבדה רלוונטיות (מיקרוביולוגיה, ביוכימיה, המטולוגיה, סרולוגיה, מטבולית ואנדוקרינית, אימונולוגיה, בדיקות סקר שגרתיות של הילוד)
- בדיקות דימות (אולטראסאונד, טומוגרפיה ממוחשבת (CT), דימות תהודה מגנטית (MRI), צנתר תהודה מגנטי (MRA), ספקטרוסקופיה בתהודה מגנטית (MRS), רנטגן, א.ק.ג., אלקטרואנצפלוגרם (EEG), אקו לב, צנתור לבבי)

4. מחלות הפג והילוד – 147 שעות**א. מערכת לב וכלי דם - 28**

- אמבריולוגיה
- פיזיולוגיה
- מחזור הדם העוברי, במהלך המעבר ובילוד
- פענוח הפרעות קצב / א.ק.ג
- הפרעות בתפקוד שריר הלב
- הלם, תת לחץ דם, יתר לחץ דם
- מומי לב מולדים (פתופיזיולוגיה, התייצגות קלינית, אבחנה מבדלת, טיפול רפואי, טיפול טרום ניתוחי ולאחר הניתוח)
- פענוח צילומים ואקו של הלב וכלי הדם
- פרמקולוגיה של הלב וכלי הדם

ב. מערכת הנשימה - 36

- אמבריולוגיה
- פיזיולוגיה (חמצון ואורור, שחלוף גזים, מאזן חומצי בסיסי)
- תשניק
- מחלות נשימתיות (פתופיזיולוגיה, אטיולוגיה, התייצגות קלינית, אבחנה מבדלת, טיפול): זיהומים בדרכי הנשימה – פניאומוניה ו-RSV, TTN, RDS, MAS, BPD, יתר לחץ דם ריאתי, בקע סרעפתי, דלף ריאתי (פניאומומדיאסטינום, פניאומוטורקס, פניאומופריקדיום, PIE), היפופלזיה של הריאה, דימום ריאתי.
- אפניאה- הגדרות, סוגים, פתוגנזה של אפניאה בפגים, הערכה של אפניאה, שיטות טיפול, ניטור ביתי
- צילומי חזה
- טיפול נשימתי
- 1. עקרונות פיסיולוגיים
- 2. ניטור פיסיולוגי
- 3. שיטות הנשמה ומתן חמצן
- 4. ECMO
- פרמקולוגיה נשימתית

ג. מערכת העיכול - 14

מכרז פומבי מס' 40/2019 להפעלת תכניות לימודים למומחיות בסייעוד עבור מנהל הסיעוד במשרד הבריאות

- אמבריולוגיה
- אנטומיה ופיזיולוגיה של מערכת העיכול
- 1. מבנה ותפקוד
- 2. השפעה הורמונלית
- 3. תנועתיות (מוטיליות)
- 4. עיכול וספיגה
- הפרעות עיכול וספיגה
- 1. הפרעות מציצה ובליעה
- 2. מוטיליות
- 3. רפלוקס גסטרואזופגיאלי (GE)
- 4. תת ספיגה
- 5. שלשולים או מעי קצר
- מומים וחסימות
- NEC

ד. מערכת המין והשתן - 4

- אמבריולוגיה ואנטומיה
- פיזיולוגיה של הכליה
- הערכה של התפקוד הכליתי
- דלקות בדרכי השתן
- Renal vein thrombosis
- מומים מולדים וסינדרומים (סינדרום פוטר, מחלת Multicystic Dysplastic Kidney, הידרונפרוזיס, Patent Urachus, שלפוחית אקסטרופית)
- היפוספדיאס, אשך תמיר (קריפטורכדיזם), ברית מילה
- יתר לחץ דם
- אי ספיקת כליות
- 1. גורמי סיכון ואתיולוגיות
- 2. פתופיזיולוגיה
- 3. טיפול
- א. נוזלים ואלקטרוליטים
- ב. צום, התאמה תזונתית
- ג. התאמה תרופתית
- ד. Hemofiltration
- ה. דיאליזה
- ו. השתלה

ה. נוזלים ואלקטרוליטים - 7

- פיזיולוגיה
- 1. הומאוסטזיס אלקטרוליטרי
- 2. הרכב הגוף בתקופת העובר והילוד
- 3. שינויי מעבר
- 4. אובדן נוזלים סמוי
- 5. בקרה אנדוקרינית, (mineralocorticoids, הורמון ADH (antidiuretic), הורמון קלציטונין / יותרת התריס (PTH)
- 6. תפקוד כלייתי, פיזיולוגיה
- הומאוסטזיס של סידן וזרחן
- עקרונות של טיפול בנוזלים
- 1. הערכה של הידרציה
- 2. דרישות אחזקה

- 3. גורמים המשפיעים על סך כל דרישות הנוזלים
- הפרעות של נוזלים ואלקטרוליטים
- הידרופס

ו. המערכת האנדוקרינית והמטבולית - 7

- בקרה נוירואנדוקרינית
- הפרעות בלוטת ההיפופיזה
- מטבוליזם של קרבוהידרטים
- תינוק לאם סוכרתית
- הפרעות בבלוטת האדרנל
- הפרעות בבלוטת התריס
- טעויות מולדות של חילוף חומרים
- בדיקות סקר יילודים
- Ambiguous genitalia, intersex disorders
- הפרעות בלב לב

ז. מערכת המטולוגית - 14

- התפתחות המערכת ההמטופואטית
- אנמיה
- פוליציטמיה וצמיגות יתר של הדם
- בילירובין
- 1. פיזיולוגיה של ייצור בילירובין, מטבוליזם והפרשה
- 2. Hyperbilirubinemia
- 3. צהבת חלב אם
- 4. אנצפלופתיה
- הפרעות כבדיות וצהבת ישירה
- קרישה וטסיות דם
- 1. פיזיולוגיה
- 2. הפרעות בקרישה וטסיות דם
- הפרעות של לויקוציטים
- עירוויי דם ומוצרי דם
- מחלות ממאירות, שאתות

ח. מערכת החיסון - 7

- התפתחות מערכת החיסון
- תפקוד מערכת החיסון
- הפרעות אלואימוניות ואוטואימוניות
- מחלות זיהומיות
- הערכה של התינוק
- 1. היסטוריה
- 2. בדיקה גופנית
- 3. נתוני מעבדה
- 4. בדיקות אבחון אחרות
- טיפול
- 1. טיפול אנטימיקרוביאלי
- 2. טיפול משלים
- זיהום במיקרואורגניזמים ספציפיים
- זיהומים מוקדמים ומאוחרים

ט. מערכת השלד והשרירים - 4

- אמבריולוגיה
- מומים מולדים
- פגיעות בלידה
- מחלת עצם מטבולית

י. מערכת העצבים - 14

- התפתחות מערכת העצבים
- 1. אמבריולוגיה
- 2. אנטומיה
- 3. זרימת הדם המוחית
- 4. הבשלה
- פציעות בלידה
- מומים ופגמים של מערכת העצבים המרכזית (CNS) ושל עמוד השדרה
- פגיעה מוחית איסכמית (HIE)
- פרכוסים
- דימום מוחי - PVL, IVH
- זיהומים במערכת העצבים
- הפרעות בתנועה ובטונוס
- גדילה והתפתחות
- טיפול תומך התפתחותי - minimal handling
- מעקב התפתחות של תינוקות

יא. עיניים, אוזניים, אף וגרון - 6

- אמבריולוגיה ואנטומיה
- מומים מבניים בנתיב האוויר
- 1. מולד
- 2. נרכש
- מערכת השמיעה
- 1. פיזיולוגיה של שמיעה ודיבור
- 2. שינויי דיבור ושפה
- 3. שיטות סקר שמיעה
- 4. מומים
- מערכת הראייה
- 1. פיזיולוגיה והתפתחות של ראייה
- 2. חדות ראייה
- 3. בדיקת סקר ראייה
- 4. טיפול תרופתי
- 5. מומים
- 6. רטינופתיה של פגות (ROP)

יב. דרמטולוגיה - 2

- אמבריולוגיה
- אנטומיה ופיזיולוגיה
- וריאציות נפוצות
- הפרעות עור
- פרמקולוגיה

4.ג. חשיפה תוך רחמית לסמים ותרופות - 4

(כולל: טבק, אלכוהול, קוקאין, אמפטמינים, קנביס, אופיאטים, סמי הזייה, אנטידפרסנטים, ועוד).
ותסמונת גמילה בתינוק- אבחון מעקב וטיפול)

- סקר לשימוש אימהי בסמים
- בדיקות מעבדה
- שיקולים אתיים
- השפעות פיסיולוגיות
- טיפול רפואי
- 1. תרופתי
- 2. לא תרופתי

5. טיפול בפג וביילוד – 49 שעות**א. החייאה וייצוב**

- תכנית החייאת הילוד (NRP)
- הערכה של גורמי סיכון
- פיזיולוגיה של תשניק
- התוויות לאינטובציה, הנשמה, ועיסוי לב
- ציוד החייאה
- טיפול תרופתי
- ייצוב מצב היילוד (S.T.A.B.L.E)
- העברת ילוד (טרנספורט)

ב. ויסות חום

- גורמים המשפיעים על אובדן חום וייצורו
- מנגנונים של איבוד חום ושמירה על חום הגוף
- שיטות למדידת טמפרטורה
- היפותרמיה, היפרתרמיה
- שיטות למזעור אובדן חום ושמירת חום הגוף

ג. ניהול כאב

- פיזיולוגיה של כאב
- טיפול בכאב
- 1. לא תרופתי
- 2. תרופתי

ד. טיפול פליאטיבי וטיפול בסוף החיים

- שיקולים אתיים
- ניהול כאב בסוף החיים
- שכול

ה. פרוצדורות טיפוליות

- ניקור מותני
- הכנסת קטטר טבורי
- צנתור עורקי ווריד
- לקיחת דם מעורק

- החדרת עירווי ורידי
- הכנסת עירווי פריפרי מרכזי (PICC)
- ניקור שלפוחית השתן (SPA)
- צנתור שלפוחית השתן
- אינטובציה
- הנשמה
- החייאה וייצוב מצב התינוק לאחריה
- ניקוז חזה אוויר באמצעות מחט/פרפרית
- הכנסת נקז לבית החזה והוצאתו
- עירווי חליפין

6. הזנת הפג והילוד – 14 שעות

- השפעות של שינויים התפתחותיים על ניהול הדרישות התזונתיות
- דרישות קלוריות ותזונתיות
- שיטות האכלה
 1. הנקה
 2. בקבוק
 3. זונדה
 4. גסטרוסטום
 5. Transpyloric
 6. הזנה טרופית
- חלב אם לעומת פורמולה
 1. הרכב
 2. יתרונות
 3. פגים
- תזונה פרה-נטלית
 1. הרכב
 2. אינדיקציות
 3. יתרונות
 4. סיבוכים
 5. ניטור
- תוספי תזונה לפגים ולילודים במועד
- התאמות תזונתיות בנסיבות מיוחדות:
 1. Cholestasis
 2. תסמונת מעי קצר
 3. אוסטאופניה
 4. מחלות מטבוליות מולדות

7. ליווי והדרכת משפחת הפג והילוד – 21 שעות

הקורס מקנה מיומנויות ליווי משפחה והדרכתה בכל שלבי האשפוז של הפג, לרבות שחרור הפג ומשפחתו, אומדן ההסתגלות, מיומנויות התמודדות, הצרכים הלימודיים והמשאבים של המשפחה; פיתוח תכנית הדרכה אישית וביצוע ההדרכה.

במסגרת הקורס יושם דגש על הדרכת המשפחה באשר למצבו המשתנה של התינוק והכנת הפג ומשפחתו לשחרור:

קידום בריאות ומניעת מחלות

א. תכנון שחרור:

- תהליך השחרור
- תינוקות התלויים בטכנולוגיה

ב. הכשרת ההורים:

1. הכרת אותות מהתינוק
2. פעולות חירום
3. ציוד רפואי
4. טיפול תרופתי המשכי
5. הוראות ספציפיות למחלה
6. טיפול מיטבי בילד (צמיחה והתפתחות נורמלית, תזונה, בריאות שיניים)
7. משאבי קהילה

ג. המשך המעקב והטיפול בפג בקהילה

- אומדן גופני
- חיסונים
- סקר שמיעה
- בדיקות עיניים
- מעקב נוירולוגי
- סקר התפתחותי
- בטיחות הפג והילוד בביתו: מניעת מוות בעריסה, מניעת תאונות, שמירת חום גוף, מניעת אלימות

8. תיפקוד מקצועי - 14 שעות

בסיום קורס זה האחות המומחית תכיר את הגדרת התפקיד, הסמכויות, גבולות העשייה, אינטראקציה עם מקצועות רפואיים אחרים ומשמעות התפקיד בסביבה הקלינית בפגיה. המומחית תשקף את תפקידי האחות המומחית למשפחתו של התינוק, לאנשי צוות אחרים ולקהילה; המומחית תהווה חברה בצוות הרפואי ותעבוד בשיתוף פעולה עם אנשי הצוות האחרים; בין יתר תפקידיה תהווה המומחית משאב ידע עבור חברי הצוות, תשתמש בידע מחקרי כדי לקדם עשייה מבוססת ראיות עבור התינוקות ובני משפחותיהם.

בקורס יושם דגש על יכולת קבלת החלטות קליניות והפעלת שיקול דעת מקצועי במצבים משתנים, מורכבים ובלתי צפויים.

בנוסף ידונו סוגיות אתיות וחוקיות, היבטים כלכליים ותרבותיים. במסגרת הקורס יושם דגש על:

- סטנדרטים ועשייה מבוססת ראיות
- מסגרת התפקוד של האחות המומחית
- הטמעת תפקיד האחות המומחית בישראל, רישוי והסמכה
- קבלת החלטות קלינית ופתרון בעיות
- סוגיות אתיות
- הקצאת משאבים לטיפול בפג
- רגישות תרבותית

רשימה ביבליוגרפית

Martin, R.J. MB, Fanaroff, A.A. & Michele C.W. (2014). *Neonatal-Perinatal Medicine* (10th Ed.). Mosby.

מכרז פומבי מס' 40/2019 להפעלת תכניות לימודים למומחיות בסיעוד עבור מנהל הסיעוד במשרד הבריאות

NeoFax. A manual of drugs used in neonatal care. Thomsom Reuters.
<http://sites.truvenhealth.com/neofax/>

Verklan, T., Walden, M. (2014). *Core Curriculum For Neonatal Intensive Care Nursing*.(5th ed.) National Association of Neonatal Nurses

מטלות חובה בקורס העיוני:

נוכחות בשיעורים - חובת נוכחות 80% מהשיעורים

מעבר בהצלחה של 3 בחינות (ציון עובר 70)

הצגת מקרה קליני או נושא קליני נבחר בכיתה

מטלה קבוצתית בקורס תפקוד מקצועי: ניתוח סוגיה מקצועית באחד מהתחומים הבאים: הגדרת התפקיד, הסמכויות, גבולות העשייה, אינטראקציה עם מקצועות רפואיים אחרים ומשמעות התפקיד בסביבה הקלינית בפגיה.

התנסות מעשית מונחית**מטרות ההתנסות המונחית:**

5. ניהול טיפול עצמאי בפג ובילוד לרבות: קבלת פג/יילוד ליחידה, ביצוע מעקב שגרה אחר פג, איתור וזיהוי סיבוכים וטיפול בהם, ביצוע טיפולים ייחודיים על פי הסמכויות שהוכרו לאחות המומחית, הכנה לשחרור.
6. זיהוי מצבים אקוטיים ומצבים מסכני חיים, מתן טיפול ראשוני והחלטה על המשך טיפול/פינוי.
7. פיתוח תהליכי חשיבה קריטית וקבלת החלטות, עד ליכולת קבלת החלטות עצמאית במסגרת הטיפול בפג.
8. התנסות בטיפול במצבים מורכבים הדורשים מעורבות של גורמים נוספים, הפניה לרופא, או למומחים אחרים.

מהלך ההתנסות המונחית

בהתנסות המונחית הלומד יטפל טיפול כוללני עצמאי בפג/ילוד במסגרת היחידה בה הוא מתנסה. הסטודנט יבצע קבלת ילודים/פגים, כולל ביצוע כלל האומדנים הנדרשים, בחינת הטיפול התרופתי הקיים ואיזונו, מתן טיפול מיידי לאחר הקבלה וקביעת תכנית הטיפול, מעקבי שגרה, איתור וזיהוי בעיות, החמרה ומצבי חירום ומתן טיפול ראשוני, ביצוע טיפולים ייחודיים כחלק מתכנית הטיפול וטיפול חירום על פי הסמכויות שהוכרו לו, תכנון והכנה לשחרור, הדרכת המשפחה לשחרור, הפניית המשפחה למשאבים בקהילה, הזמנת יועצים מקצועיים. הסטודנט יתנסה גם בפיתוח צוות ופעולות הבטחת איכות וקידום בריאות. כל המשימות הנדרשות מפורטות בסעיף "מפרט הפעילות הנדרשת" בהמשך.

מסגרת ההתנסות המונחית:

- ההתנסות המונחית תתקיים במחלקות נבחרות בהנחיית רופאים נאוטולוגים מומחים שמונו לתפקיד מנחה ההתנסות על ידי מנהל המחלקה.
- באחריות הנאוטולוג המנחה לבנות תכנית אופרטיבית מותאמת להשגת מטרות ההתנסות.
- בסמכות הנאוטולוג המנחה לאשר עמידת הלומד בכל מטרות ומטלות ההתנסות. אישור המנחה הוא תנאי לאפשר ללומד להבחין במבחן רישוי ממשלתי כאח/ות מומחה בפגים.
- סך שעות ההכשרה המעשית: 432 שעות לפחות.
- משך ההכשרה - כחצי שנה, שלשה ימים בשבוע, בכל המשמרות (לפחות 4 משמרות בנות 8 שעות).
- יום הכשרה - 8 שעות לפחות.
- ההתנסות תבצע ברוטציה: 60% במחלקת האם, 40% במחלקות נבחרות.

מכרז פומבי מס' 40/2019 להפעלת תכניות לימודים למומחיות בסייעוד עבור מנהל הסיעוד במשרד הבריאות

- מחלקות ההתנסות –
- מחלקה לטיפול נמרץ פגים בה קיימת הזדמנות לנהל טיפול של ילודים חולים קריטיים, אך לא רק, אלא גם של תינוקות:
- הדורשים החיאה וייצוב ראשוניים בחדר הלידה
- השוקלים פחות מ- 1,000 גרם
- מונשמים
- סובלים מבעיות הקשורות לפגות
- הדורשים הערכה, אבחון, ייצוב וטיפול עבור מגוון רחב של מצבים רפואיים

במהלך ההתנסות, מרכזת התוכנית תיפגש עם הסטודנטים והמנחים ל-2 הערכות ביניים, בתיאום עם המנחה והסטודנט (לא על חשבון השעות הקליניות).

מטלות ההתנסות:

3. ביצוע פעולות בהיקף הנדרש ודיווח על פי הלוח המופיע במפרט הפעילות הנדרשת
4. ניהול יומן התמחות בקלסר בו יתועדו ויתויקו כל הפעולות שהתבצעו על פי המפורט במפרט הפעילות הנדרשת. אישור ביצוע בחתימת הנאונטולוג המלווה. יומן ההתמחות יאורגן על פי סוגי הפעילות הנדרשת במדורים.

הערכה:

5. הנאונטולוג המנחה יאשר בחתימתו עמידה של הלומד בכל המטרות והמטלות הנדרשות בהתנסות על פי המפורט במפרט הפעילות הנדרשת. עמידה בכל דרישות ההתנסות היא תנאי לאישור להבחן במבחן רישוי לאחות מומחית בפגים.
6. העברת יומן ההתמחות המתעד את כל הפעולות וטופס הערכת הנאונטולוג המנחה והשדה הקליני למרכזת התוכנית.

מפרט הפעילות הנדרשת

- ההתנסות המעשית תתוכנן ותתבצע במחלקות ותכוון לטיפול בפגים במטרה לקיים למידה על פי המפרט הנדרש. במהלך ההתנסות יבצע הלומד את כל המפורט להלן ויתעד את כל הרשומות ביומן התמחות.
- יומן ההתמחות יאורגן על פי מדורים ויתויקו בו כל הרשומות והפעולות הנדרשות לפי הפירוט שלהלן:
9. ביצוע 20 בדיקות גופניות מלאות של ילודים
 10. קבלת 30 ילודים ליחידת ילודים ופגים וקביעת הוראות ראשוניות לטיפול
 11. ביצוע 100 מעקבים במסגרת טיפול בפג/ילוד ביחידה
 12. הכנת 50 פגים ובני משפחתם לשחרור
 13. מעקב אחר 20 פגים במרפאת מעקב פגים
 14. תיאור טיפול ב 10 מטופלים עם מהלך אשפוז מורכב
 15. הצגת 5 מאמרים בישיבת צוות
 16. הצגת 10 מטופלים בישיבת צוות

נספח 1- ספרות מומלצת בקורסים ספציפיים

גנטיקה-

Nussbaum R.L., McInnes R. R., Huntington F. W. (2007). Thompson & Thompson Genetics in Medicine (7Ed). Saunders, Elsevier.

דף משרד הבריאות (2012)- המלצות לבדיקות גנטיות בהריון

דף איגוד גנטיקאים- בדיקות סקר גנטיות עדתיות, כלליות (http://e-med.co.il/ismg/tests_general.asp)

נוירולוגיה-

Report of the American College of Obstetricians and Gynecologists' Task Force on Neonatal Encephalopathy (2014). Neonatal Encephalopathy and Neurologic Outcome, Second Ed. *Pediatrics* 133, 5. doi: 10.1542/peds.2014-0724

תזונה-

Ziegler, E.E. (2011). Meeting the Nutritional Needs of the Low-Birth-Weight Infant. *Ann Nutr Metab* 58, 8-18. DOI: 10.1159/000323381.

SCHANLER, R.J. (2005). Post-discharge nutrition for the preterm infant. *Acta Paediatrica*, 94 (449): 68–73.

Nzegwu, N.I., Ehrenkranz, R.A. (2014). Post-discharge Nutrition and the VLBW Infant: To Supplement or Not Supplement? A Review of the Current Evidence. *Clin Perinatol* 41, 463–474. <http://dx.doi.org/10.1016/j.clp.2014.02.008>

ElHassan, N.O., Kaiser, J.R. (2011). Parenteral Nutrition in the Neonatal Intensive Care Unit. *NeoReviews*, 12(3).

Lapillonne, A. (2014). Feeding the Preterm Infant after Discharge. *World Rev Nutr Diet*. Basel, Karger, 110, 264–277. DOI: 10.1159/000358475

Cristofalo, E.A., Schanler, R.J., Blanco, C.L., Sullivan, S., Trawoeger, R., Kiechl-Kohlendorfer, U., Dudell, G., Rechtman, D.J., Lee, M.L., Lucas, A., and Abrams, S. (2013). Randomized Trial of Exclusive Human Milk versus Preterm Formula Diets in Extremely Premature Infants. *The Journal of Pediatrics*, 163(6). <http://dx.doi.org/10.1016/j.jpeds.2013.07.011>

C. Agostoni et al. (2010). Enteral Nutrient Supply for Preterm Infants: Commentary From the European Society for Paediatric Gastroenterology, Hepatology, and Nutrition Committee on Nutrition. *JPGN*, 50, (1), 85-91.

De Curtis M., Rigo, J. (2011). The nutrition of preterm infants. Elsevier Ireland Ltd. doi: 10.1016/j.earlhumdev.2011.12.020

Maas, C., Poets, C.F., Axel R Franz, A.R. (2014). Avoiding postnatal undernutrition of VLBW infants during neonatal intensive care: evidence and personal view in the absence of evidence. *Archdischild. BMJ*. doi: 10.1136/archdischild-2014-306195

Adamkin, H.D. (2009). Nutritional Strategies for the Very Low Birthweight Infant. Cambridge University Press, New York.

Koletzko, B., Poindexter, B., Uauy, R. (2014). Nutritional Care of Preterm Infants Scientific Basis and Practical Guidelines. World Review of Nutrition and Dietetics Vol. 110.

מומחיות בסייעוד בתחום סוכרת

א. רקע

סוכרת היא מחלה מטבולית כרונית הנמצאת בעלייה מתמדת בשיעור ההיארעות באוכלוסייה. בשנת 2011 כ- 366 מיליון אנשים בכל העולם ידועים כמאובחנים בסוכרת והצפי הוא שעד שנת 2030 מספר חולי הסוכרת בעולם יוכפל.

בישראל ידועים כ-500,000 חולי סוכרת מסוג 2 קיימת הערכה כי עוד 200,000 לא מאובחנים. שכיחות סוכרת מסוג 2 בעולם המערבי היא כ-5% מהאוכלוסייה הבוגרת ומראה מגמה כלפי מעלה באופן עקבי. כ-50% מהמטופלים המקבלים טיפול תרופתי אינם מאוזנים דהיינו, ערכי HbA1c מעל 7% נזקי המחלה רחבים ומהווים גורם תמותה בשיעור גבוהה באוכלוסייה. ניתן לראות שבשנת 2011 מחלת הסוכרת גרמה למותם של 4.6 מיליון חולים בעולם. לפיכך, ההוצאה הלאומית לטיפול במחלה היא גבוהה וכוללת ימי אשפוז כתוצאה מהמחלה או תחלואה נלווית וכן אובדן ימי עבודה. ארגון הבריאות העולמי פרסם מסמך בנושא עלויות הסוכרת ובו מצוין שברוב המדינות, ההוצאה הגדולה ביותר בסוכרת היא על אשפוז לצורך טיפול בסיבוכים כגון מחלות לב ושבץ, סיבוכי כליות ובעיות ברגליים.

מסגרות הטיפול בסוכרתיים:

- בקהילה הנזקקים לניהול וטיפול במחלות כרוניות.
- במסגרות אשפוזיות.
- במסגרות של אשפוז ממושך, מוסדות שיקומיים וגריאטריים.
- חולים הזקוקים לטיפול בית.
- מוקדים טלפוניים ממוקדים לניהול מחלות כרוניות.

כיום, מערכת הבריאות מתקשה להתמודד עם משימות אלו.

אחת הפתרונות היעילים להתמודדות עם קושי זה הן אחיות מומחיות בסוכרת. פעילות המומחית מונחית ע"י סטנדרטים ומערך כשירויות המעוגן בתקנות. קיים מחקר ענף בעולם המערבי המוכיח יעילות ותוצאי טיפול של האחיות המומחיות במונחי איכות ושיקולי עלות-תועלת תוך מתן אפשרות לאחות המומחית לממש את כל סמכויותיה בטיפול בחולים כולל רישום מרשמים להתחלת טיפול, איזון טיפול, אומדנים, הדרכה וייעוץ.

אחות מומחית היא בעלת השכלה וידע רחב ומעמיק ובעלת כשירות בביצוע מיומנויות ייחודיות אשר הוכרו לה המאפשרות לה לטפל טיפול כוללני בחולה הסוכרת. האחיות המומחיות נדרשת לעמוד במבחן ממשלתי המקנה לה תעודת אחות מומחית על פי חוק.

ב. הפעילות המרכזית של האחיות המומחיות בסוכרת כוללת:

- מעקב וטיפול ישיר בחולי סוכרת קשיי איזון
- הפניה לבדיקות מעבדה, הדמיה ויועצים רפואיים ופרה רפואיים
- התחלת טיפול תרופתי, איזון והחלפת טיפול תרופתי בחולי סוכרת מאובחנים
- זיהוי סיבוכים והתווית תכנית טיפול
- זיהוי מצבי חירום ומתן טיפול ראשוני
- ביצוע טיפולים ייחודיים שהוכרו לביצוע האחיות המומחיות כחלק מתכנית הטיפול
- קידום בריאות, הדרכה ומניעה ברמת המטופל והקהילה
- ייעוץ והדרכה לחולים, משפחות וצוותים
- התווית הנחיות ונהלים והטמעתם בתחום הסוכרת
- עירוב גורמי טיפול רב מקצועיים רלוונטיים באשפוז ובקהילה

ג. סמכויות האחיות המומחיות בסוכרת

מכרז פומבי מס' 40/2019 להפעלת תכניות לימודים למומחיות בסייעוד עבור מנהל הסיעוד במשרד הבריאות

סייגים לפעולה	הפעולה	מס' סידורי
	הפניית מטופל לגורמי רפואה שונים: מלר"ד / מוקד רפואי	1
	מעקב שוטף: החלטה על שליחת בדיקות: HbA1C, תפקודי כליה, תפקודי כבד, ספירת דם, שומני הדם, קורטיזול, B12, CPK, שתן למקרואלבומין, לתרבות ולכללית	2
נדרש דיווח לרופא המשפחה	אומדן וטיפול בפצע לרבות הטרייה כימית וביולוגית ולקחת תרבות מפצע	3
	החלטה על חיבור סנסור	4
	החלטה על מתן ציוד ייחודי ומרשמים עבור ציוד מתכלה כמו: מקלוני בדיקה, מחטים, מחטי דוקרן, מכשיר למדידת סוכר	5
מתוך התרופות שמקבל המטופל	החלטה על טיפול תרופתי – מתן חד פעמי של תרופה/אינסולין	6
איזון מטופל המקבל אינסולין בזריקות /משאבת אינסולין	החלטה על הפחתת מינון בסיסי/בולוס עד 50% העלאת מינון בסיסי עד 20 – 30 אחוז (איזון מטופל המקבל אינסולין בזריקות/משאבה)	7
איזון מטופל המקבל טיפול פומי	העלאת מינון עד 50%, הפחתת מינון עד לאפשרות של הפסקת תרופה (איזון מטופל המקבל טיפול פומי)	8
	ייעוץ עצמאי כוללני הנוגע בכול מרכיבי הטיפול לרבות: בדיקת החולה והערכת מצבו, ייעוץ למתן הפניות לבדיקות אבחון ומעקב, ייעוץ לקביעת יעדי הטיפול הפרטניים של החולה, ייעוץ לרופא המטפל לגבי התאמת מינון תרופות לרבות אינסולין לצורך איזון רמות הסוכר, המלצות לרופא המטפל להפניה ליועצים השונים, בהתאם לצורך.	9

ד. תכנית לימודים עיונית

שם הקורס	מספר שעות	יחידות לימוד*
21. קליני: התייחסות לאוכלוסיות ילדים, מבוגרים ונשים הרות, היבטים פסיכו-סוציאליים	120	
22. פרמקולוגיה מתקדמת ורישום מרשמי המשך	105	
23. חינוך והעצמת מטופלים	69	
24. מחשוב ומדיה	14	
25. תפקוד מקצועי	14	
סה"כ תכנית עיונית	322	
סה"כ התנסות קלינית	400	
סה"כ כללי	722	

*יחידת לימוד שווה 14 שעות לימוד.

פירוט תכנית הלימודים

תכנית הלימודים נשענת על ידע ומיומנויות קודמים אשר הוקנו לסטודנטים כבוגרי קורס על בסיסי בסוכרת. לפיכך, תכני הלימוד התיאורטי יקנו בעיקר ידע עדכני וחידושים בכל תחום.

1. קליני – 120 שעות

הקורס יעסוק בהיבטים הקליניים של מחלת הסוכרת והמצבים הגורמים להופעתה, סיבוכי המחלה המידיים והמאוחרים והשפעתם על המטופל ומשפחתו. יודגשו הנושאים הבאים: ביצוע אומדן, אבחון, בדיקות, דרכי הטיפול, שיקולים בקביעת הטיפול והערכתו בהתבסס על קווי ההנחיה. יוצגו השלכות והשפעת הסוכרת על מערכות הגוף השונות. הקורס יכלול התייחסות לקבוצות גיל (ילדים, מבוגרים ונשים הרות), קבוצות אתניות וקבוצות עם צרכים מיוחדים. יובאו חידושים וטכנולוגיות חדישות וטיפולים עתידיים בסוכרת הנמצאים במחקר ופיתוח.

נושאי הקורס:

- **קווי הנחיה:** קווי הנחיה וקביעת מטרת הטיפול בסוכרת, אומדן כוללני, אבחון ובדיקות עזר בקבלת חולה ושחרורו
- **מחלות ראשוניות ומשניות לסוכרת:** מחלות לבלב וסוכרת, סוכרת היאטרוגנית, סוכרת הנגרמת מאנדוקרינופתיות

- **מצבי חירום- חידושים וטיפול:** היפוגליקמיה, מצבי היפרגליקמיה מסכני חיים
- **סיבוכים מיקרו וסקולריים ומאקרוווסקולריים:** פתוגנזה של סיבוכים מיקרו-וסקולריים, חידושים בטיפול ברטינופתיה, נירופתיה, נפרופתיה, טרשת עורקים דיסליפידמיה וסוכרת, הלב הסוכרתי, מחלת כלי דם היקפיים וסוכרת, פגיעה מוחית וסוכרת, טיפול ברגל הסוכרתית והטריה כימית וכירורגית,
- **השלכות הסוכרת על מערכות הגוף:** מערכת העיכול וסוכרת, העור, מערכת המין, מערכת החיסון, הפרעות עצם ופרקים וחלל הפה הפרעות אף-אוזן-גרון, הפרעות קוגניטיביות, היבטים פסיכולוגיים וסוכרת והפרעות פסיכיאטריות בסוכרת: הפרעות אכילה, דיכאון, וחרדה.
- **גורמי סיכון:** עישון סיגריות וסוכרת, יתר לחץ דם וסוכרת, השמנת יתר וסוכרת והגישה הטיפולית לאחר ניתוחים בריאטריים.
- **אוכלוסיות מיוחדות- ילדים ונוער:** אלכוהול, ימי הולדת, נסיעות ארוכות טווח, ניהול אורח חיים. מגדר וסוכרת, פוריות באישה סוכרתית ותסמונת השחלה הפוליציסטית, סוכרת בקשישים, סוכרת בקרב המגזר הערבי בישראל, סוכרת בקרב סוכרת בקבוצות אתניות: יוצאי אתיופיה, תימן, בדואים. הטיפול בסוכרת וסרטן, סוכרת באשפוז.
- **איכות חיים:** מיניות, שינה וסוכרת, רפואה "משלימה" בסוכרת, אספקטים בטיפול בגראס רפואי, תזונה וספירת פחמימות, פעילות גופנית.
- **חידושים:** הטיפול העתידי בסוכרת מסוג 1 ו 2 - כולל טכנולוגיה תאי גזע והשתלות, מחקרים חדשים, טכנולוגיה משאבת אינסולין וחיישנים
- **אספקטים סוציאליים:** אספקטים תרבותיים בסוכרת, זכויות סוציאליות של חולי סוכרת, סוכרת באנשים עם מוגבלויות, נהיגה וסוכרת.

2. פרמקולוגיה מתקדמת ורישום מרשמי המשך - 105 שעות

מחקרים רבים בארץ ובעולם עוסקים בפיתוח תרופות המאפשרות טיפול טוב יותר בסוכרת, יתר לחץ-דם, שומני הדם במצבי נפרופתיה, נירופתיה, רטינופתיה. סיבוכי הסוכרת כגון: נפרופתיה, נירופתיה, כיבים ברגל הסוכרתית ועוד, מצריכים שימוש בתרופות נוספות וחבישות מתקדמות בטיפול בפצעים. ריבוי התרופות מצריך ידע מתקדם, נרחב ומעמיק בטיפולים התרופתיים והשפעתם על רמת הסוכר בדם. בנוסף, יוקנו בקורס כלים ומיומנויות באיתור מידע זמין אודות מתן טיפול תרופתי לחולה הכרוני ולשם חידוש המרשם לחולה, אשר לרוב סובל מיותר ממחלה אחת ומטופל במספר רב של תכשירים. במסגרת הקורס תוקדש יחידת לימוד לתרגול מידע. פירוט תכני הקורס רישום מרשמי המשך מופיע בנספח.

נושאי הקורס:

- טיפולים תרופתיים חדשים
- מתן אנטיביוטיקה – הכרת התרופות ושיקול דעת הנדרש
- תרופות המשפיעות על רמת הסוכר
- תכשירים וחבישות לטיפול ברגל ובפצע סוכרתי
- שיקולים קליניים בטיפול התרופתי בסיבוכי הסוכרת

- רישום מרשם
- מאגרי מידע
- תרופות חדשות הנמצאות במחקר מתקדם

3. חינוך והעצמת מטופלים - 69 שעות

הקורס יעסוק בשיטות שונות המסייעות למטופל להתמודד עם מחלת הסוכרת ברמה הפרטנית וברמת הקבוצה. המשתלמים יתנסו בהנחיית קבוצות, שיטות להנעת המטופל לשינוי תוך שימוש בעקרונות מעולם האימון והריאיון המוטיבציוני.

נושאי הקורס:

- הנחיית קבוצות
- שינוי ושמירה על איכות חיים
- עקרונות השימוש בראיון מוטיבציוני ואימון (coaching)

4. מחשוב ומדיה - 14 שעות

התפתחות העולם הטכנולוגי מאפשר שימוש בטכנולוגיה המאפשרת חשיפה למידע עדכני בפרק זמן קטן. שינויים אלה מאפשר טיפול באמצעות טלמדיסין, שימוש במערכות מחשוב ואפליקציות המאפשרות למטופל והצוות המטפל לייעל את הטיפול והתקשורת ביניהם. אי לכך הקורס יעסוק בלימוד הטכנולוגיות הקיימות והדרכם לשימוש בה בעולם המקצועי של ניתוח נתונים בצורה יעילה.

נושאי הקורס:

- הכרת תוכנות וניתוח נתונים בסוכרת
- אפליקציות בסוכרת
- טלמדיסין
- פורומים ואתרים נבחרים בסוכרת
- מאגרי מידע מקוונים

5. תפקוד מקצועי – 14 שעות

בסיום קורס זה האחות המומחית תכיר את הגדרת התפקיד, הסמכויות, גבולות העשייה, אינטראקציה עם מקצועות רפואיים אחרים ומשמעות התפקיד בסביבה הקלינית. המומחית תשקף את תפקידי האחות המומחית לחולה ולמשפחתו, לאנשי צוות אחרים ולקהילה; המומחית תהווה חברה בצוות הרפואי ותעבוד בשיתוף פעולה עם אנשי הצוות האחרים; בין יתר תפקידיה תהווה המומחית משאב ידע עבור חברי הצוות, תשתמש בידע מחקרי כדי לקדם עשייה מבוססת ראיות, בקורס יושם דגש על יכולת קבלת החלטות קליניות והפעלת שיקול דעת מקצועי במצבים משתנים, מורכבים ובלתי צפויים. בנוסף ידונו סוגיות אתיות וחוקיות, היבטים כלכליים ותרבותיים.

במסגרת הקורס יושם דגש על:

נושאי הקורס:

- סטנדרטים ועשייה מבוססת ראיות
- מסגרת התפקוד של האחות המומחית
- הטמעת תפקיד האחות המומחית בישראל, רישוי והסמכה
- קבלת החלטות קלינית ופתרון בעיות
- סוגיות אתיות
- הקצאת משאבים לטיפול
- רגישות תרבותית

התנסות קלינית

מטרות ההתנסות המונחית:

ניהול טיפול עצמאי בחולה סוכרתי לרבות: קבלת חולה באשפוז או במרפאה, ביצוע אומדן ומעקב, איתור וזיהוי סיבוכים וטיפול בהם, ביצוע טיפולים ייחודיים על פי פעולות הסיעוד שהוכרו לאחות המומחית, הכנה לשחרור. זיהוי מצבים אקוטיים ומצבים מסכני חיים, מתן טיפול ראשוני והחלטה על המשך טיפול/פינוי. פיתוח תהליכי חשיבה קריטית וקבלת החלטות, עד ליכולת קבלת החלטות עצמאית במסגרת הטיפול בחולה. התנסות בטיפול במצבים מורכבים הדורשים מעורבות של גורמים נוספים, הפניה לרופא, או למומחים אחרים.

מהלך ההתנסות המונחית:

בהתנסות המונחית הלומד יטפל טיפול עצמאי בחולה במסגרת היחידה בה הוא מתנסה. הסטודנט יבצע קבלת מטופל, כולל ביצוע כלל האומדנים הנדרשים, בחינת הטיפול התרופתי הקיים ואיזונו, מתן טיפול מיידי לאחר הקבלה וקביעת תכנית הטיפול, מעקבי שגרה, איתור וזיהוי בעיות, החמרה ומצבי חירום ומתן טיפול ראשוני, ביצוע טיפולים ייחודיים כחלק מתכנית הטיפול וטיפול חירום על פי הסמכויות שהוכרו לו, תכנון והכנה לשחרור, הדרכת המשפחה לשחרור, הפניית המשפחה למשאבים באשפוז ובקהילה, הזמנת יועצים מקצועיים. הסטודנט יתנסה גם בפיתוח צוות ופעולות הבטחת איכות וקידום בריאות. כל המשימות הנדרשות מפורטות בסעיף "מפרט הפעילות הנדרשת" בהמשך.

מסגרת ההתנסות המונחית:

ההתנסות המונחית תתקיים במחלקות ומרפאות נבחרות בהנחיית אחות מומחית או רופאים מומחים שמונו לתפקיד מנחה ההתנסות. באחריות המנחה לבנות תכנית אופרטיבית מותאמת להשגת מטרות ההתנסות. בסמכות המנחה לאשר עמידת הלומד בכל מטרות ומטלות ההתנסות. אישור המנחה הוא תנאי לאפשר ללומד להבחן במבחן רישוי ממשלתי כאח/ות מומחה בסוכרת. סך שעות ההכשרה המעשית: 400 שעות לפחות. משך ההכשרה - כחצי שנה, שלשה ימים בשבוע. יום הכשרה - 8 שעות לפחות. ההתנסות תתבצע ברוטציה: 50% במתאר אשפוז, 50% שעות בקהילה.

מתארי ההתנסות:

בית חולים:

בו קיים מערך סוכרת רוחבי והזדמנות לנהל טיפול של חולי סוכרת מאושפזים לרבות ילדים ונשים הרות
בו מאושפזים חולים הדורשים הערכה, אבחון, ייצוב וטיפול עבור מגוון רחב של מצבים רפואיים
מרפאת סוכרת בקהילה:
מרפאה המרכזת את הטיפול בחולי הסוכרת בקהילה, הכוללת צוות רב מקצועי לרבות רופא מומחה בסוכרת.
בה מטופלים חולי סוכרת הדורשים הערכה, אבחון, ייצוב, איזון וטיפול במגוון גילאים ומצבים רפואיים.

במהלך ההתנסות, מרכזת התוכנית תיפגש עם הסטודנטים והמנחים ל-2 הערכות ביניים, בתיאום עם המנחה והסטודנט (לא על חשבון השעות הקליניות).

מטלות ההתנסות:

ביצוע פעולות בהיקף הנדרש ודווח על פי הלוח המופיע במפרט הפעילות הנדרשת ניהול יומן התמחות בקלסר בו יתועדו ויתויקו כל הפעולות שהתבצעו על פי המפורט במפרט הפעילות הנדרשת. אישור ביצוע בחתימת המנחה המלווה. יומן ההתמחות יאורגן על פי סוגי הפעילות הנדרשת במדורים.

הערכה:

המנחה יאשר בחתימתו עמידה של הלומד בכל המטרות והמטלות הנדרשות בהתנסות על פי המפורט במפרט הפעילות הנדרשת. עמידה בכל דרישות ההתנסות היא תנאי לאישור להבחן במבחן רישוי לאחות מומחית בסוכרת. העברת יומן ההתמחות המתעד את כל הפעולות וטופס הערכת המנחה והשדה הקליני למרכזת התוכנית.

מפרט הפעילות הנדרשת:

ההתנסות המעשית תתוכנן ותתבצע במחלקות ותכוון לטיפול בחולי סוכרת במטרה לקיים למידה על פי המפרט הנדרש. במהלך ההתנסות יבצע הלומד את כל המפורט להלן ויתעד את כל הרשומות ביומן התמחות.

יומן ההתמחות יאורגן על פי מדורים ויתויקו בו כל הרשומות והפעולות הנדרשות לפי הפירוט שלהלן:

- ביצוע 20 בדיקות גופניות מלאות של חולים
- קבלת 30 חולי סוכרת וקביעת הוראות ראשוניות לטיפול
- ביצוע 50 מעקבים אחרי חולה סוכרת באשפוז ובקהילה
- הכנת 10 חולי סוכרת ובני משפחתם לשחרור
- תיאור טיפול אשפוז ב 5 מטופלים עם מהלך מורכב להם נדרשו תהליכים של הדרכה פרטנית, קבלת החלטות, מתוכם מטופלים עם משאבות אינסולין, מטופלים עם פצע ברגל הסוכרתית.
- תיאור בכתב - ניהול והנחיה של 2 קבוצות מטופלים
- הצגת 2 מטופלים בישיבת צוות לרבות סקירת הספרות הרלוונטית

נספח - פירוט תכני קורס רישום מרשמי המשך

מספר שעות	נושא
28	איתור מידע על טיפול תרופתי
7	רישום מרשמים
49	טיפול תרופתי ומעקב בחולים המשתייכים לקבוצת המחלות שהוגדרו
84	סה"כ

איתור מידע על טיפול תרופתי (28 שעות)**מטרת הקורס:**

הקניית כלים ומיומנויות באיתור מידע זמין אודות מתן טיפול תרופתי לחולה הכרוני ולשם חידוש המרשם לחולה, אשר לרוב סובל מיותר ממחלה אחת ומטופל במספר רב של תכשירים. במסגרת הקורס תוקדש יחידת לימוד לתרגול מידע.

האתרים המחייבים מיומנות באיתור מידע:

אינפומד:

<http://www.infomed.co.il/medIndex.asp>

אתר משרד הבריאות:

<http://www.health.gov.il/pages/default.asp?maincat=11&catId=38&PageId=165>

אתר ארגון הרוקחים:

<http://www.psi.org.il/>

האתרים מומלצים:

Medline Plus - <http://www.nlm.nih.gov/medlineplus/druginformation.html>

Drug Digest - www.drugdigest.org/DD/Home

דרישות:

תרגול חיפוש מידע התחומים הבאים:

5. מידע כללי: תיאור כללי על תרופה

מטרת השימוש

משפחת התרופות אליה שייכת התרופה

שמות מסחריים

6. מידע לוגיסטי: אופן נטילת התרופה

תדירות וזמן הנטילה

התאמת מינון

תחילת ההשפעה
משך ההשפעה
תזונה בזמן שימוש בתרופה
אופן אחסון
הפסקת התרופה
טיפול במינון עודף

7. אזהרות מיוחדות: לנשים בהריון ומיניקות
קשישים
ילדים
נהיגה
אלכוהול
שימוש לפני ניתוח

8. תופעות לוואי: תופעות לוואי
תגובות בין תרופתיות
השפעות בשימוש ממושך

רישום מרשמים (7 שעות)

מטרת הקורס:

הקניית ידע והבנה של ההיבטים החוקתיים ברישום ומתן מרשמים.

תכני הקורס:

6. חקיקה והנחיות לרישום מרשם.
7. סוגיות משפטיות, טיפול בפלצבו, OTC, תרופות ניסיוניות.
8. מניעת טעויות ברישום מרשמים.
9. רישום מרשם לתכשיר נרקוטי.
10. תרגול רישום מרשם.

טיפול תרופתי ומעקב בחולים המשתייכים לקבוצת המחלות שהוגדרו (49 שעות)

מטרת הקורס:

הקניית ידע והבנה מעמיקה בניהול הטיפול התרופתי והמעקב בחולים המשתייכים לקבוצת מחלות בתוך "תחום טיפולי" כמפורט בטבלה להלן.
בכל קבוצה הוגדרו "תכשירים שכיחים" לשימוש בטיפול במחלות המשתייכות לקבוצה זו. ההכשרה תכלול פירוט כל קבוצה מהמפורט "בתחום הטיפול" בהתאם למספר נושאים.

תכני הקורס:

פירוט כל קבוצה מהמפורט "בתחום הטיפול" בהתאם לנושאים הבאים:

1. פתופיזיולוגיה
2. אפידמיולוגיה
3. גורמי סיכון
4. אומדנים ובדיקות עזר
5. אבחנה מבדלת
6. טיפול ומעקב
7. טיפול תרופתי בתכשירים השכיחים (כמפורט בטבלה):

תכשירים	תחום טיפולי
Aminosalicylates 5-ASA Compounds Antacids Anti Hemorrhoidal Products Anticholinergic Drugs Antiemetic Drugs Coating Agents Corticosteroids Gastro-intestinal sedatives Gastrokinetic Agents H ₂ Receptor Antagonists Immuno-modulating Drugs Laxatives, Purgatives, Lubricants Prostaglandins Proton Pump Inhibitors Urolithotics Sucralfate Colloidal Bismuth (Ulcer) Infliximab (Crohn's disease) Colpermin (IBS)	מחלות כבד ומערכת העיכול
	ציוד לסטומה ופצעים
Antidiabetic Agents Antidiabetic Agents Anti-obesity Agents Corticosteroids Enzyme Replacement Therapy Mineral Regulators Pituitary Replacement Agents Thyroid Agents Vasopressin Analog Vitamin Preparations Zylol Colchicine (Gout)	מחלות והפרעות אנדוקריניות ומטבוליות
	ציוד לטיפול בסוכרת מזונות רפואיים
Antituberculars Agents Asthma Prophylactics Bronchial Spasm Relaxants Corticosteroids Inhalations	מחלות במערכת הנשימה
Antiarrhythmic Agents Antianginal Drugs Anticoagulants Agents Antihypertensive Drugs Cardiac Drugs Digitalis Diuretics Vasoconstrictors Vasodilating Agents Oxopurin Tricardia Aminosalicylates	מחלות לב וכלי דם

Acetilcholinesterase Anti-inflammatory Agents (NSAID's) Anti-Osteoarthritic Agents Antirheumatic drugs Neuromuscular Blockers	מחלות שלד ושרירים
Antiglaucoma Agents Ocular Lubricants	מחלות עיניים
Antileprotic Preparations Anti-Pruritics Corticosteroids Leg Ulcer Treatments Topical Steroids Infliximab Amevive (alefacept) ציוד לטיפול בפצעים	מחלות עור
Antineoplastic Agents Coagulants & Hemostatics Corticosteroids Iron Salts Folic Acid Platelet Reducing Agents Eprex Neupogen	מחלות המטואונקולוגיות
Antiallergic preparations Immunosuppressant's	מחלות המערכת החיסונית
Antidepressants Agents Antimanic Agents Antipsychotics Anxiolytics and Sedative-Hypnotics CNS Stimulants Opioids	מחלות והפרעות פסיכיאטריות
Acetilcholinesterase Inhibitors Anticholinergic Anticonvulsants Agents Antiparkinsonian Agents Antivertigo Preparations Hypnotics	מחלות והפרעות נוירולוגיות
Contraceptive Agents Diuretics Dopamine Agonist Hormone Replacement Therapy Selective Alpha Blockers Urinary Antiseptics Urinary Antispasmodics Emla 5% (לחולי המודיאלזיה)	מחלות והפרעות אורוגניקולוגיות ונפרולוגיות
Growth Hormones Corticosteroids Creon Pancrease Pulmozyme (CF)	מחלות ילדים

הקלה על סימפטומים המאפיינים "מחלות הנזקקות לטיפול מקל"

איזון סימפטומים בטיפול תומך המפורטים :

כאב
סימפטומים הקשורים במערכת העיכול
פצעים
פגיעה בעור ובריריות
עייפות וחולשה
חרדה ודיכאון
הפרעות בשינה
דיספנאה

תכשירי הטיפול בטבלה המצורפת :

תכשירים	תחום טיפולי
Analgesics Androgenic steroids Antidepressants Agents Antidiarrheal Antiemetic Anti-Nauseants Anti-Pruritics Antipyretics Anticholinergics Bronchial Spasm Relaxants Corticosteroids Eprex Inhalations Laxatives Purgatives Lubricants Mineral Regulators Opioids Psychotropics Agents Sedative Hypnotics	טיפול תומך

ספרות מחייבת

1. Beckwich, S., & Franklin, P. (2007). *Oxford Handbook of Nurse Prescribing*. Oxford: Oxford University Press.
2. Beers, M.H., Porter, S., Jones, T., Kaplan, J., Berkwits, M. (2006). 18th ed. *The Merc Manual*. Merc&CO., Inc.
3. Karch, A.M (2011). 2011 Lippincott's Nursing Drug Guide. (17ed). Philadelphia: Lippincott Williams & Wilkins.
4. Katzung, B.G., Masters S. B., Trevor Anthony J. (2009). 11th. ed. *Basic and Clinical Pharmacology*. McGraw-Hill Companies. International Edition.

פירוט תכני קורס תפקוד מקצועי

בסיום קורס זה האחות המומחית תכיר את הגדרת התפקיד, הסמכויות, גבולות העשייה, אינטראקציה עם מקצועות רפואיים אחרים ומשמעות התפקיד בסביבה הקלינית. המומחית תשקף את תפקידי האחות המומחית בטיפול תומך לחולה ומשפחתו, לאנשי צוות אחרים ולקהילה; המומחית תהווה חברה בצוות הרפואי ותעבוד בשיתוף פעולה עם אנשי הצוות האחרים; בין יתר תפקידיה תהווה המומחית משאב ידע עבור חברי הצוות, תשתמש בידע מחקרי כדי לקדם עשייה מבוססת ראיות עבור החולים ובני משפחותיהם.

בקורס יושם דגש על יכולת קבלת החלטות קליניות והפעלת שיקול דעת מקצועי במצבים משתנים, מורכבים ובלתי צפויים.

בנוסף ידונו סוגיות אתיות וחוקיות, היבטים כלכליים ותרבותיים.

במסגרת הקורס יושם דגש על:

- סטנדרטים ועשייה מבוססת ראיות
- מסגרת התפקוד של האחות המומחית
- הטמעת תפקיד האחות המומחית בישראל, רישוי והסמכה
- קבלת החלטות קלינית ופתרון בעיות
- סוגיות אתיות
- הקצאת משאבים
- רגישות תרבותית